The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., U.S.A.
Telephone LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. Ķezbers, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
SATURDAY, JULY 20, 1963.

LATVIJA
AMERIKĀ

58. n-rs — SESTDIEN, 1963. GADA 20. JŪLIJĀ — 13. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001
Ņujorkas redakcijas vadītājs red. V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., U.S.A.. Tālrunis LOrraine 7-6470.
Čikāgas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA *Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.*

Viens no okupētās Latvijas „preču namiem". (No Nac. Fonda archīva materiāliem).

Maskavas atomsarunas sola panākumus

CHRUŠČEVS ATLĀJ ATOMKONFERENCI. NESASKAŅAS AR KOMŪNISTU ĶĪNU TUVINA PADOMJU SAVIENĪBU RIETUMIEM

Sav. Valstu prezidents Kenedijs Vašingtonā izteicās, ka amerikāņu, angļu un krievu atomsarunas Maskavā šoreiz noteikti sola panākumus. Sav. Valstis Maskavas konferencē pārstāv Evrets Harrimans, angļu lords Heilšams un Padomju Savienību ārlietu ministrs Gromiko. Trīs valstu sarunas atomieroču mēģinājumu pārtraukšanai atklāja pats Chruščevs, smaidīgs un izdarīgs; viņš preses pārstāvjiem izteicās, ka nepieciešamības gadījumā viņš personīgi ies Gromiko talkā, lai sarunas novestu līdz laimīgām beigām. Uz vispārēju līgumu atomieroču mēģinājumu aizliegšanai sabiedrotie necer. Bet, kā Vašingtona, tā Londona domā, ka sarunu gaitā izdosies panākt vismaz daļēju atomieroču mēģinājumu aizliegumu. Tas gan attieksies vienīgi uz mēģinājumiem gaisā un zem ūdens. Par pazemes mēģinājumu pārtraukšanu Maskavā nerunās. Nav arī nekādu izredžu, ka pašreizējās Maskavas sarunās pieskarsies mēģinājumu pārtraukuma pārraudzībai.

Ja no pašreizējām amerikāņu - angļu - krievu sarunām vispār var ko sagaidīt, tad tikai divu iemeslu dēļ. Vispirms vienošanās atomieroču mēģinājumu pārtraukšanai lielā mērā nostiprinātu pamatus Chruščeva miermīlīgās koeksistences politikai. Tagadējā disputā ar komūnistu Ķīnu tas viņam var daudz palīdzēt. Kā zināms, Chruščevs sludina, ka komūnisms pasauli iekaros miermīlīgā ceļā, saimnieciskā sacensībā. Maocetungs, no otras puses, uzsver, ka pasaules iekarošanai jānotiek ar bruņotas varas palīdzību un organizētām revolūcijām.

Rietumi noteikti grib panākt atomieroču mēģinājumu pārtraukšanu. Tā kā Chruščevs acumirkli vairs nemēģina saistīt atomieroču mēģinājumu pārtraukšanu ar Varšavas pakta valstu un Ziemeļatlantijas organizācijas neuzbrukšanas līgumu, Maskavas sarunas patiesi var dot panākumus.

Gandrīz jāsaka, ka domstarpību priekšā ar komūnistu Ķīnu Chruščevs patiesi ir ieinteresēts atomlīguma parakstīšanā ar sabiedrotiem.

Ja kāds darījums ar Padomju Savienību tiks nolīgts, tad tas tiks līgts vienīgi starp Sav. Valstīm, Angliju un Padomju Savienību. Ar pārējiem Rietumu sabiedrotiem nekāda sazināšanās nenotiks.

Neuzbrukšanas līguma gadījumā tam tā būtu jānotiek. Tad varētu sagaidīt, ka angļu un amerikāņu lēmumiem pretojas Rietumvācija un Francija, Sav. Valstu un Anglijas galvenie militārie sabiedrotie Eiropas kontinentā.

Nav nekāds noslēpums, ka prezidentam de Gollam nepatīk pat domāt par atomlīgumu ar Padomju Savienību. Vispirms viņš, gluži pamatoti, netic nevienam krievu solījumam. Otrkārt, viņš baidās, ka ar laiku Sav. Valstu un Anglijas atomlīgumos varētu tikt iepīta arī Francija, tādējādi aizkavējot franču atomieroču attīstību.

Pret līgumiem ar Padomju Savienību ir arī Rietumvācija. Bonna baidās, ka lielāka sabiedroto draudzēšanās ar Kremli var par daudz nostabilizēt dalītu Vāciju. Rietumvācija vēl vienmēr cer uz apvienošanos.

PRAVDA UZBRŪK

Pravda, Pad. Savienības komūnistu partijas oficiozs, uzbrūk prezidentam Kenedijam par Apspiesto Nāciju nedēļas proklamēšanu ASV.

Pravda raksta, ka prez. Kenedijs pasludinājis Apspiesto Nāciju nedēļu, lai novērstu pasaules uzmanību no Sav. Valstu rašu ķildām.

Sav. Valstu izplatījumu lidojumu komentātors Pauers paskaidro, ka amerikāņi mēģinās tikt uz mēnesi jau 1965. gadā. Šādu steigu izskaidro vienīgi ar padomju centieniem amerikāņus pārspēt.

Interesanti atzīmēt, ka Pauers, kas personīgi sekojis visiem amerikāņu lidojumiem izplatījumā, par padomju sasniegumiem izsakās visai skeptiski. Kamēr amerikāņu lidojumi tiek plaši publicēti, krievi savējos rīko vislielākā slepenībā. Amerikāņi līdz šim nav redzējuši nevienu no padomju kapsulām.

MELU OFENSĪVA

Savā laikā, kad vēl bija dzīvs nelaiķis senātors Mekkartijs, radās jauns vārds: Character assasination, latviski to varētu tulkot — labas slavas nobendēšana. Mekkartija upuri bija ļaudis, kuriem kādreiz (vai vēl joprojām) bijuši sakari ar komūnistiem. Izmeklēšanas komisija šādiem lieciniekiem tad allaž pajautāja šo un to par šiem sakariem. Jautājumi bija nepatīkami, un tāpēc radās vesela kustība, kura pretojās šādai izmeklēšanas kārtībai. Cilvēks, kurš, teiksim, 1945. gadā bijis komūnists, tagad tāds varētu arī nebūt, bet izmeklēšanā sacītais tam allaž velkas līdzi, un ļaudis viņu allaž turēs aizdomās — tāds bija Mekkartija pretinieku arguments.

Mekkartijs ir miris, izmeklēšanas darbs pārtraukts, jo — kā valsts augstas amatpersonas izteikušās — ASV nav komūnisma apdraudētas. Bīstamais drauds Amerikas kontinentam esot (lasi un brīnies!) pretkomūnisti! Tie apdraudot amerikāņu tradicionālās brīvības un esot daudz, daudz bīstamāki par Chruščevu vai Kastro.

1961. gadā Kremlī nolemtais uzbrukums emigrantu organizācijām un vadoņiem, kā arī patriotiskām organizācijām pašlaik turpinās ar pilnu sparu, un tam ir lieli panākumi. Savā laikā pazīstamo austrālieti Dr. Fredi Švarcu aicināja par liecinieku pret komūnismu Tautas vietnieku nama izmeklēšanas komiteja. Dažus viņa seminārus apmeklēja daudzi tūkstoši. Pretkomūnistiskā kustība Sav. Valstīs pirmoreiz kļuva par masu kustību.

To sarkanie nevarēja pielaist. Kā Dr. Švarcu, tā citus pretkomūnisma cīnītājus vajadzēja nomelnot. Labi atalgoti reportieri sāka tādu kampaņu, ka neitrālam vērotājam palika mute vaļā brīnoties, kur var ņemt šādus materiālus. Vispirms jau Švarcu apvainoja naudas izšķiešanā personīgām vajadzībām. Kad pierādījās, ka dakteris saņem tikai 5000 dolaru gadā, viņam mēģināja piedēvēt pretamerikānismu. Tā kā viņš ir austrālietis un dzīvo ASV tikai ar pagaidu vīzu, viņa runās mēģināja atrast nepamatotu kritiku pret ASV. Arī tas neizdevās. Lielos melu rakstus vēlāk atsauca. Bet atsaukumi bija tik sīki, ka tos pat lāga atrast nevarēja. Vienkāršais cilvēks tic presei, tic gandrīz akli. Gājieni iedarbojās.

Pirms pāris nedēļām kādā politiskā panelī televīzijā bez Švarca vēl piedalījās kāds sociālistu partijas līderis, kāds psīchiatrs un pāris nedzirdētu žurnālu redaktori. Vairāk kā divu stundu ilgās diskusijas pārvērtās smieklīgā farsā, kad šī nevienmērīgi sastādītā „paneļa" dalībnieki no visām pusēm uzbruka Dr. Švarcam ar nepamatotiem apmelojumiem un apgalvojumiem, bet tiklīdz apvainotais tos centās atspēkot, pārējie paneļa dalībnieki viņu tik stipri traucēja ar starpsaucieniem, ka pretkomūnista atbildes klausītāji nemaz nevarēja sadzirdēt.

Šis ir viens piemērs, kā nobendē cilvēka labo slavu. Līdzīgi rīkojas tikai komūnistu lapas.

Maskavas propagandistiem vēl ir lielāka priekšrocība kā šejienes viņu kalpiem — Kremļa melu materiālus lasītājiem par velti mājās piegādā ASV pasts par nodokļu maksātāju naudu, un autorus nevar sūdzēt tiesā par goda laupīšanu, jo tie „drošsirdīgi" slēpjas aiz dzelzs aizkara.

Mūsu rīcībā ir labi materiāli, autentiski pierādījumi pret okupantu varmākām; tos vēl tikpat kā neesam lietājuši. Bet vislabākais arguments pret viņiem ir jautājums: „Ja dzīve pie jums ir tik laba, kāpēc ļaudis no jums bēg lieliem bariem? Ja visi jūs tā grib, kāpēc nevarat pieļaut brīvas vēlēšanas?"

Antikomūnisti nav nobijušies no okupantu jaunajiem gājieniem. Viņi ir skaidrībā, ka tikai uzbrukumi komūnismu iznīcinās, nevis atvaire vai gļēva koeksistence, kuras sekas var būt vienīgi sakāve bez cīņas, padošanās mūža verdzībā.

Ojārs Sedmalietis

BRĪVAS VĒLĒŠANAS APSPIESTĀM TAUTĀM

Atklājot apspiesto tautu nedēļu Ņujorkā, ASV Kongresa loceklis W. G. Brejs no Indiānas kā priekšnoteikumu sarunām par neuzbrukšanas paktu starp Rietumiem un Austrumiem uzstādīja brīvas vēlēšanas apspiestām Eiropas tautām. Šie noteikumi nav jāatgādina tikai vienreiz, bet jāatkārto vienmēr brīvajā pasaulē, Apvienotajās Nācijās, presē, radio un televīzijā. Brīvām vēlēšanām krievi atklāti nevar pretoties, bet tās arī nekad nevar pieņemt, turot tautas verdzībā. Kremļa valdnieki nemainīsies, pirms krievi un apspiestās tautas neprasīs valdību, kas atbilst viņu vajadzībām. Amerikāņiem jāatsakās pārrunāt ar krieviem jebkādus jautājumus ,pirms krievi nav apsolījuši izpildīt Atlantijas chartas un Jaltas solījumus, ka visas apspiestās tautas būs brīvas. Piektajā apspiesto tautu nedēļā amerikāņiem jāapsola atbrīvot visas apspiestās tautas, kā Eiropā, Āzijā, tā arī Kubā.

Apspiesto tautu nedēļu Ņujorkā atklāja 14. jūlijā ar karogu nolaišanu pusmastā un apspiesto tautu himnu nospēlēšanu, pie kam ukraiņi savu himnu dziedāja. ACEN priekšsēdis Dr. G. M. Dimitrovs atklāšanas runā norādīja, ka pretī sanāksmes vietai pie ACEN mājokļa ir vieta, kur visas pasaules tautas likušas savas cerības — Apvienotās Nācijas. Tās palīdzējušas Afrikai un Āzijai, bet Eiropas tautas vēl cerē, ka lielvalstīm reiz atvērsies acis. Arī apspiesto tautu amerikāņu draugu priekšsēdis Ch. Emmets lika cerības uz Apvienotajām Nācijām. Sanāksmi noslēdza ar memoranda nolasīšanu; tanī teikts, ka, tikai vadot apspiesto tautu cīņu par brīvību, Rietumi var gūt virsroku. Tālāk Pad. Savienība apsūdzēta par solījumu neievērošanu apspiestām tautām, ka tā nedod brīvību un neatkarību, turpretī visām citu pārvaldītām kolonijām prasa brīvību. Tikai brīvām vēlēšanām var sekot sarunas, bet ne citādi, un Savienotām Valstīm jāpalīdz cīņā par brīvību un neatkarību.

Atklāšanas ceremonijā piedalījās ap 250 klausītāju. No latviešiem bija V. Māsēns un A. Klīve no ACEN, V. Hazners no Komitejas Latvijas brīvībai, Dr. P. Norvilis un B. Maikovskis no ALAs, Ch. Stankevics no Ņujorkas organizāciju padomes, 3 latviešu žurnālisti un apmēram pusducis citu latviešu. Daļa klausītāju bija tautu tērpos, renesa nacionālos karogus, visumā klausītāju bija vairāk kā pagājušo gadu.

Apspiesto tautu nedēļu ievadīja ar dievkalpojumiem katoļu Sv. Patrika katedrālē un protestantu Jāņa katedrālē. Pirms katoļu dievkalpojuma uz Piektās avenijas bija gājiens ar apspiesto tautu karogiem. Katedrālē apspiestām tautām bija rezervētas 200 vietas, no latviešiem piedalījās 7. Latviešu karogu nesa B. Maikovskis, pavadot J. Maikovskai un Mortuzanei. Kardināls Spelmans nodeva sveicienus apspiestajām tautām.

Protestantu dievkalpojumā piedalījās tikai apspiesto tautu delegācija. Sprediķi protestantu mācītājs teica par apspiestām tautām, katoļu tikai par Afrikas tautām.

vi

Latviete Sav. Valstu skaistuma karaliene

Pagājušā trešdienā Maiami Bīčā Mārīte Ozere ieguva Sav. Valstu skaistuma karalienes titulu. Daiļā latviešu jaunava pārstāvēs Sav. Valstis pasaules skaistuma karalienes vēlēšanās.

LATVIJA

58. n-rs SESTDIEN, 1963. GADA 20. JŪLIJĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Imants Alksnis

Nākotnes Latvijas politiskās iekārtas pamati

III

Tas vien jau autoritāro valsti kā pastāvīgu un normāliem apstākļiem atbilstošu politisko iekārtu padara neiespējamu. Autoritārā valsts iekārta, tātad, ir pieņemama vienīgi kā pagaidu atrisinājums izņēmuma gadījumos, kad valsts vara atrodas smagas krizes stāvoklī. Tādos gadījumos kā īslaicīgs pārejas stāvoklis tā līdz krizes pārvarēšanai reizēm var būt pat vienīgā izeja, ja negribam nokļūt zem totālitāras diktatūras. Pārspīlēta demokratija, nevis autoritārie režīmi ir tie, kas parasti sagatavo ceļu totālitārām diktatūrām. Mērenas autoritāras valdības turpretim bieži izrādās iespaidīgs pēdējais līdzeklis diktatūras novēršanai. Tā Franko savā laikā novērsa sarkanā totālitārisma draudus Spānijai un ir jautājums, vai Ulmanis ar 15. maija apvērsumu arī nenovērsa kaut ko daudz ļaunāku Latvijai. Turpretim kā pastāvīga valsts iekārta autoritārais režīms, par spīti zināmām priekšrocībām, normālos apstākļos nav brīvību mīlošai tautai pieņemams. Tātad — mūsu dienās vienīgā mierīgiem apstākļiem piemērotā politiskā iekārta paliek demokratija.

Demokratija ir tik plašs un pat pretrunīgs jēdziens, ka uz demokratisma pamata iespējams veidot ļoti dažādas valsts iekārtas. Viss atkarīgs no tā, kuŗu no demokratijas pamatprincipiem — brīvību vai majoritāti — vairāk uzsveŗ. Ja par svarīgāko uzskata brīvību, tad rezultāts ir liberāla un konstitūcionāla demokratija, kuŗai ir visas tiesību valsts īpašības. Ja turpretim par galveno uzskata majoritātes principu, tad valsts uzrāda tendenci uz formu, kuŗu Platons savā laikā apzīmēja par pūļa valdīšanu un kuŗu modernā terminoloģija sauc par totālitāro demokratiju. Visumā par demokratijas augstāko normu mēdz atzīt majoritātes principu, kamēr t. s. demokratiskās tiesības visas nāk otrā plāksnē un vairāk vai mazāk tiek uzskatītas par automatisām piedevām. Dibinot jauno valsts iekārtu, mums tomēr būtu jāievēro, ka lielākajai daļai no minētajām tiesībām ar pēdējā veida demokratiju patiesībā nav nekāda loģiska sakara un ka chronoloģiski demokratijas pasaules vēsturē ir vēlāka parādība par šo tiesību vairumu. Tātad — ja pastāv kāda kolīzija starp demokratiju un cilvēka tiesībām, tad tā noteikti iet pretējā virzienā, nekā parasti mēdz pieņemt. Nevis demokratija devusi cilvēkam šīs tiesības, bet tās gan radījušas nepieciešamos priekšnoteikumus demokratijai. Kā zināms, cilvēka dabisko tiesību doktrīnas divi galvenie pirmavoti ir viduslaiku katoļu valsts filozofija un klasiskā liberālisma politiskā teorija. Ir skaidrs, ka majoritātes princips kā augstākā norma valsts dzīvē nav loģiski savienojams ar cilvēka tiesībām kā politiskās iekārtas augstāko normu.

Tā kā noraidām katra veida totālitārismu, arī demokratisko, tad skaidrs, ka ultrademokratisms kā augstākais politiskās iekārtas princips mums nav pieņemams. Jaunāko laiku vēsture jau arī rāda, ka absolūta un neierobežota demokratija vairs nav dzīvot spējīga. Tā nav sagadīšanās vien, ka mūsu laiku briesmīgākās diktatūras radušās kā tiešas pēcnācējas ultrademokratiskām republikām — Kerenska Krievijai un Veimāras Vācijai. Kā viena, tā otra ar savu pārspīlēto demokratismu sagatavoja ceļu sekojošajam totālitārismam. Tas pats attiecināms arī uz Musolini varas sagrābšanu Italijā. Arī mūsu pašu ultrademokratiskā republika izrādījās dzīves nespējīga. Zīmīgi, ka demokratija visilgāk pastāvējusi un vislabāk darbojusies tur, kur tā bijusi samērā stingri ierobežota, piemēram — Anglijā, ASV un Šveicē. Liekas, tā nav tikai nejaušība, ka demokratija visilgāk pastāvējusi tieši valstīs, kuŗās tautas valdīšana veco liberālo un konstitūcionālo tradiciju iespaidā nav izvērtusies par majoritātes patvaļu. Pretēji t. s. absolūtajām demokratijām, kas vienmēr bijušas īslaicīga parādība, liberālās demokratijas var uzrādīt jau samērā ilgu un ievērības cienīgu vēsturi. Pie tam — izņemot liberālās un konstitūcionālās tradicijas, Anglijā pat bez rakstītas satversmes — minēto trīs valstu politiskās iekārtas ir visai atšķirīgas. Liekas, ka visu šo demokratiju dzīvotspēja noteikti pierakstāma minēto valstu stingrajām tiesību valsts tradicijām, kas novelk noteiktas robežas vēlētāju patvaļai. Spilgts pretstats šo triju valstu politiskajai stabilitātei bija Francijas 4. republika ar savu absolūto demokratiju: lai glābtu valsti, neatlika nekā cita, kā likvidēt pārspīlēto demokratismu. Šādai demokratisma izvirtībai dzīvu piemēru netrūkst, par nožēlošanu, arī šodien ne.

TIEŠĀ — REPREZENTĀTĪVĀ DEMOKRATIJA

Tie laiki pagājuši, kad visa tauta varēja sanākt kopā tirgus laukumā apspriesties un nobalsošanā pieņemt lēmumus par valsts vadību. Tas nozīmē, ka tiešā demokratija vairs nav iespējama, kādēļ valsts iekārta jāveido uz tautas pārstāvniecības principa. Daži tiešās demokratijas elementi liekas vēl šodien noderīgi un iespējami.

Viens no šiem elementiem, kas vēl šodien vienā otrā valstī sastopams un kuŗu arī mēs varētu izmantot, ir vispārējā tautas nobalsošana. Arī mūsu jaunajā satversmē derētu paredzēt atsevišķus izcili svarīgus jautājumus, kuŗus izšķirt varētu tikai tautas nobalsošanā. Pie šādiem jautājumiem, kuŗiem nepieciešama tautas nobalsošana, būtu jāpieskaita, piemēram, satversmes grozījumi, dodot tomēr valdībai iespēju griezties tieši pie tautas arī vēl citos gadījumos Jautājumos, kas sniedzas pāri partiju robežām, šāds iestādījums šķiet visai lietderīgs Kā redzams no Šveices piemēra, tautas nobalsošana nav nekāds kavēklis stabilai valdībai Otrs faktors valsts iekārtā, kas daļēji varētu iedzīvināt kādu tiešas demokratijas elementu, ir pašvaldības

PROPORCIONĀLAS — MAJORITĀTES VĒLĒŠANAS

Pieņemot reprezentātīvo demokratiju par vienu no politiskās iekārtas pamatakmeņiem, visa valsts aparāta darbība lielā mērā kļūst atkarīgā no vēlēšanu kārtības Ne par velti daudzi tieši vēlēšanu likumā saskata demokratiskās Latvijas republikas vājo punktu. Pēdējā laika politiskā attīstība brīvajā pasaulē arī skaidri pierādījusi, ka tīrā proporcionālitātes principa pielietošana parlamentā nedod uzdevumiem piemērotu sastāvu. Proporcionālās vēlēšanas par daudz veicina sīko partiju rašanos, dodot tām nepelnīti lielu svaru un tā apgrūtinot vai padarot pat neiespējamu darba spējīgu valdību. Veimāras republika un franču 4. republika šai ziņā ir atbaidoši piemēri.

Otrs vēlēšanu veids, kas ir spēkā Anglijā un ASV, ir t. s. majoritātes jeb viena cilvēka vēlēšanu iecirkņa veids. Pēc šīs vēlēšanu kārtības kandidāts, kas savā iecirknī saņem visvairāk balsu (vajadzīgs tikai relātīvs, ne absolūts balsu vairākums), skaitās ievēlēts, kamēr pārējiem kandidātiem tai pašā iecirknī nodotās balsis attiecīgajām partijām iet zudumā. Pie šādas vēlēšanu kārtības mazās partijas, ja to spēks nav stipri koncentrēts atsevišķos vēlēšanu iecirkņos, vienkārši paliek bez mandātiem. Tā ne reti gadās, ka kāda partija visas zemes mērogā gan dabū balsu vairākumu, bet parlamentā tomēr paliek mazākumā. Vēlēšanu iecirkņu ģeografiskais sadalījums šai gadījumā izšķirošā veidā noteic vēlēšanu iznākumu. Lielajām partijām šādā veidā dota liela priekšrocība iepretim mazajām; tāpat valsts apjomā mazām, bet lokāli stiprām partijām iepretim valsts apjomā līdzvērtīgām vai pat spēcīgākām partijām ar vienmērīgāku atbalstītāju sadalījumu. Šāda vēlēšanu kārtība neliekas ne pārāk taisnīga, ne arī Latvijas apstākļiem (ar mūsu lokāli koncentrētajām sveštautiešu minoritātēm) sevišķi piemērota. Minoritāšu partijām, ja tādas nodibinātos, būtu dota pārāk liela priekšroka iepretim pārējām vēlētāju grupām. Šīs kārtības trūkumus neatsveŗ arī tā priekšrocība, ka katra iecirkņa vēlētāji savus kandidātus daudz labāk pazīst nekā tas iespējams proporcionālajās vēlēšanās ar lielajiem iecirkņiem un garajām kandidātu listēm, un tā patiešām balso par zināmu cilvēku, ne tikai par svešiem vārdiem uz partijas saraksta.

Starp abiem šiem vēlēšanu principiem — proporcionālitātes un majoritātes — tādēļ atrodams kāds kompromiss. Vislabākais atrisinājums, šķiet, kāda minimālā balsu procenta noteikšana, piemēram — Rietumvācijas 5 proc. klauzula, kuŗu valsts apjomā nesasniedzot, attiecīgā partija proporcionālā mandātu sadalījumā paliek bez pārstāvja. No otras puses, lai lielās partijas galīgi nenomāktu visas lokālās intereses un personības, katrā vēlēšanu iecirknī varētu ievēlēt arī vienu kandidātu tieši, ar vienkāršu balsu vairākumu, katram vēlētājam tādēļ dodot divas balsis, no kuŗām viena nododama par iecirkņa tiešo kandidātu, otra par partijas sarakstu plašākā vēlēšanu apgabalā. Šādā veidā būtu panākts zināms līdzsvars starp proporcionālitātes un majoritātes vēlēšanu principu iedarbību.

Rietumvācijā šī vēlēšanu kārtība līdz šim, liekas, funkcionējusi samērā apmierinoši. Francijas 5. republikas atrisinājums ar vēlēšanām divos paņēmienos (trūkstot absolūtajam vairākumam, otrā gājienā var izvēlēties starp diviem lielāko balsu skaitu ieguvējiem pirmajā gājienā) neliekas visai praktisks. Praksē tas arī vēl maz pārbaudīts.

DALĪTA VARA — PARLAMENTA SUVERENITĀTE

Stingra varas dalīšana izpildu, likumdošanas un tiesas varā valsts satversmē darbojas kā nodrošinājums pret atsevišķo valsts organu patvaļu un pilsoņu tiesību pārkāpšanu. Pie šādas iekārtas valdība, parlaments un augstākā tiesa savstarpēji viena otru uzmana un līdzsvaro. Viena sektora iespējas ierobežot citus gādā par stabilitāti valsts dzīvē, kā arī par tiesību nodrošināšanu atsevišķo pilsoņu dzīvē. Tiešām visās brīvajās valstīs ir lielāka vai mazāka neatkarība no valdības, kādēļ galvenā uzmanība pievēršama attiecībām starp likumdevēju un izpildu varu resp. parlamentu un valdību.

(Nobeigums sekos.)

KURP EJAM

Vairāku reliģiju dzīves noteikumi ir tādi, ka tie jāatzīst par ideāliem, kuŗiem cilvēks var tikai tuvoties. Tā kā šie noteikumi ir reliģiska rakstura, tad tiem ticīgu cilvēku dzīvē ir liela nozīme.

Ikvienas ticības mācībai ir savas īpatnības, kas veidojušās savdabīgā vidē. Tas izskaidrojams ar atziņu, ka vislabākam dzīves veidam jāatbilst attiecīgās vietas sabiedriski dabiskiem apstākļiem.

Reliģiskās dzīves vadība un tās pārstāvji uz vietām allaž nav bijuši vienādi — katram indivīdam ir savas īpatnības un cilvēciskās vājības. Par tām ikvienam pilsonim var būt savi uzskati, bet tie negroza ticības mācību, īpaši dzīves ideāla noteikumus, kas ticīgiem atgādina ideālos pienākumus.

Tiem ir bijuši un ir liela nozīme kultūrālās sabiedrības dzīvē: cilvēku attieksmju, morālo normu, pienākumu un tikumu respektēšanā. Protams, cilvēcisko vājību ietekmē šie noteikumi daļēji ir ignorēti, bet ideāls tāpēc nav zudis — ja ne visur, tad tomēr vietām tā mirdzums lielākā vai mazākā mērā ir ietekmējis ticīgos cilvēkus. Tā cauri pārmaiņām un trūkumiem kultūrālā cilvēce ir sasniegusi mūsu dienas.

Reizēm ir atskanējušas balsis pret reliģiskiem dzīves noteikumiem. Marksa mācība to skaitu ir manāmi pavairojusi, un komūnisti ir uzsākuši atklātu cīņu pret reliģiju un tās noteikumiem. Bet šo noteikumu vietā ateisti nav devuši kādu citu pozitīvi sistemātisku mācību. Komūnistu rīcība ir pierādījusi, ka viņus nemaz neinteresē ne morāle, ne cilvēcisko attieksmju godīgums. Tāpēc sabiedriskās, sevišķi valstiskās attieksmēs sāk ieviesties liela nenoteiktība. Īpaši Rietumu un Austrumu tautu satiksmē. Kurp ejam?

Gandrīz neierobežotās brīvības ietekmē arī Rietumu sabiedrībā arvienu biežāk atskan ironiskas piezīmes par tiem, kas palikuši uzticīgi reliģiskiem dzīves noteikumiem, par morāli zobojas daudzi brīvdomātāji. Pat daži garīdznieki atklāti sadarbojas ar komūnistiem. Daudzas pazīmes liecina par tagadējās sabiedrības novirzīšanos no reliģiskiem dzīves ideāliem.

Ticīgo cilvēku dzīve pagātnē nav bez trūkumiem. Viņu reliģiskie novirzieni dažādos laikmetos ir mainījušies. Bet sava laikmeta dominējošā ticība tautas valdzinājusi un pasargājusi no daudzām ļaunām iegribām un iekārēm. Pat analfabēti un verģiem pielīdzinātie zemnieki, būdami ticīgi, savā laikā nav atļāvušies tādu necilvēcīgu rīcību, kādu vērojam 20. g. s. Pārliecības un dzīves veida dēļ dzejnieks daudzus no viņiem ir raksturojis kā sirdsšķīstus ļaudis, kuŗus sāk nožēlot kā naivus cilvēkus. Vēl ar lielāku nožēlu daudzkārt pieminēti vispār ticīgie ļaudis kā kristietības laikmetā, tā dabas dievināšanas posmā.

Nozākājot ikviena laikmeta svētumus, vismodernākie mūsu dienu pilsoņi izraksta diezgan negatīvu liecību sev un saviem atbalstītājiem, atklājot, ka viņi nav iedziļinājušies kultūrālā attīstībā un neizprot iepriekšējo laikmetu būtību. Katram laikmetam ir bijis savs dzīves ideāls. Tas nav piepildīts, bet ceļš ir rādīts. Kopdzīvē un kopdarbībā ir bijuši trūkumi, bet pozitīvie noteikumi nav noliegti ar tādu skaļumu un bravūru kā mūsu dienās.

Komūnisma dzīves ideāls nav attaisnojies. Atsaucoties uz kailo brīvību, ir veicināta galvenokārt patvaļa. Kultūra nav tikai technika. Tā pati ir cilvēka gara radīta. Kultūras līmeni raksturo arī daudz citu vērtību. Tās nav atmetamas normālajā dzīvē. Tāpēc jāpieturas pie tāda dzīves veida, kas šīs vērtības atzīst. Izglītība, ar ko mūsu dienu pilsoņi mēdz lepoties, spiež viņus atzīt šo secinājumu, kas nav pretrunā ar visaugstākās būtes zemes virsū — cilvēka prātu un atbilst kā viņa cieņai, tā šīs būtes kultūras darba atzinumam visos laikmetos.

P. Dreimanis

STUDENTI NETIC KRIEVIEM

Okupantu laikraksts Padomju Jaunatne 25. jūnija numurā atstāsta kādas universitātes studentes, kas rakstā nosaukta par Albīnu T., „izgāšanos." Šī studente izturējusi pārbaudījumu zinātniskā ateisma pamatos, bet kad studentu mītnē studentes pārrunājušas dažus neskaidrus jautājumus par reliģiju, tad dažas atzinušas, ka esot cilvēki, kuŗi precīzi varot paregot nākotni. Studente T. arī svārstījusies savos uzskatos, aizmirstot aizstāvēt pārbaudījumā apliecināto. Jau nākošajā dienā viņu uz ielas uzrunājusi kāda „zīlniece", kuŗa par trīs kapeikām solījusies paregot nākotni, pateikt viņas un pazīņu vārdus. Un Albīna T. sekojusi „zīlniecei" Raeiei Stepanei kādā namā, lai uzzinātu burvības noslēpumu. Taču tur viņas pārsteigusi milici un lieta nonākusi tiesā, jo „zīlniece" jau paspējusi no Albīnas T. izkrāpt 10 rubļus. Tiesā atklājies, ka Stepane skolā nav beigusi pat vienu klasi.

Padomju Jaunatnes rakstā šīs studentes „grēks" attēlots par milzīgu. Rakstā jautāts: kā gan var vienā dienā universitātē pārbaudījumā pārliecinoši stāstīt par reliģijas un māņticības kaitīgo ietekmi; bet otrā meklēt dzīves patiesību zīlnieces vārdos? Jārunājot par viņu nevis kā par jaunieti, kas tiesas zālē aizstāvējusi savu godu, bet kā par padomju studenti, kuŗa savu pasaules uzskatu spēj pierādīt tikai universitātes sienās, bet ne ikdienas dzīvē. Laikraksts pieprasa, lai šo gadījumu pārrunā universitātes mācības spēki, universitātes organizācijas, komjaunatne. Nav šaubu, ka Albīnu T. no universitātes izslēgs.

Taču PJ arī atklāj, ka visus propagandas un politiskos priekšmetus gan formālistiski iemācot, bet iemācītās „patiesības" noraida. Tā tas ir arī attieksmē iepretim reliģijām. Tā kā studenti ir guvuši pārliecību, ka šajos priekšmetos pasniedz vairāk melu nekā patiesības, tad šaubās par visu mācīto. Šis gadījums to atklājā partijas aparačikiem un tiem atklātā patiesība šķiet satriecoša.

VASARNIEKU PĀRDOMAS

Es sēdēju upmalas smiltīs. Manas acis raudzījās viļņu rotajās saules vizmojošā gaismā. Smiltīs zēni bija cēluši cietokšņus. Manas domas aizklīda pie mūsu pagātnes mantojuma to laikmetu gaisotnē, ko vairāk iezīmējuši kaŗi un cīņas nekā miers, laime, kultūras vērtību krāšana un saglabāšana.

Pēkšņi pie manis atskrēja zēns, un ar nūju sāka nojaukt smiltīs uzceltos cietokšņus pilis, kanālus. Domāju, ka šis zēns, varbūt, ir cietokšņu cēlējs. Vaicāju viņam, vai viņš būvēs atkal jaunus cietokšņus. Nē, viņš gribot tikai šos izpostīt, jo citi zēni esot, savukārt, izpostījuši viņa uzceltos. Es domāju zēnam ieskaidrot, ka postīšana izsauc tikai jaunu postīšanu, tomēr dažās minūtēs viņš nolīdzināja smilšu celtnes, ko citi zēni bija vairākas dienas cēluši.

Pēc tam kad zēns atkal aizskrēja, vēl savā bērnības jautrībā un bezbēdībā, man bija jādomā par to, vai tā nav mūsu laikmeta lielā traģēdija, ka arvien vairāk postītāju nekā cēlēju, vairāk sava brāļa nīdēju nekā mīlētāju. Negribēju šīs domas tālāk risināt, kad tik gaiši, priecīgi saules stari laistījās pār mīlestībā cilvēks tuvotos cilvēkam, nevis postot, bet pasargājot pagātnes kultūras pieminekļus un radot jaunas vērtības, un savā dzīvē vadoties no brāļu mīlestības, ne ienaida.

Staigāju pa mežu. Nočab sakritušās koku lapas un es redzu, ka mani soļi ir izbaidījuši mazu dzīvnieciņu. Kādēļ gan viņš baidās, jo es taču negribēju to iztraucēt. Un tomēr mazie meža iemītnieki ātri aizbēg, sadzirdot cilvēka soļus.

Kādēļ dzīvo būtņu pasaulē ir tik daudz naidības? Stiprākais iznīcina vājāko, lielākie dzīvnieki uzbrūk mazākiem, plēsīgie zvēri aprij mierīgos Dieva pasaules vērotājus, un cilvēks, kas sevi domā par pasaules kungu, ir pats plēsīgākais un nežēlīgākais no visiem. No viņa bēg ne tikai dzīvnieki, bet viens cilvēks bēg no otra cilvēka, kas slēpjas aiz smaidošās sejas — vai draugs, vai naidnieks, nīdētājs vai šķīstsirdis. Un tādēļ mēs steigā aizgriežamies no cilvēka pat tad, kad gribētos sirsnībā sniegt roku.

Kad pienāk vakars, tumsa nogulstas pār kalnu un lauku. Tikai jāņtārpiņu gaišās liesmiņas atmirdz te šeit, te tur. Vēl lējos, kaut saules zelta stari izkausētu ledu cilvēku sirdīs, kā atspulgs?..

IZPĒRK PELDKOSTĪMUS

Pad. Savienības preču kuģa Betoresk apkalpe Dānijas ostas pilsētā Nakskovā izpirkuši visus sieviešu peldkostīmus un vīriešu peldbiksītes. Jūrnieki lielos vairumos iepirkušies arī dāmu lūpu zīmuļus un citu kosmētiku. Daži jūrnieki nopirkuši pat pa 12 lūpu zīmuļu.

Betoresk Nakskovas ostā remontēja, tāpēc apkalpes locekļiem bija laika diezgan iepirkumu izdarīšanai.

GRŪTA UN NOŽĒLOJAMA JAUNĪBA LATVIEŠU BĒRNIEM

Laikraksts Padomju Jaunatne 21. jūnija numurā raksta par Bauskas rajona skolēnu ražošanas brigādēm. Esot izveidotas 57 šādas brigādes, kas ietverot 3197 skolēnus (astoņgadīgo un vidusskolu). Apkopšot 354 ha cukurbiešu un dārzeņu laukus un augļu dārzus. Skolēnu brigādes strādāšot kolchozos. Iecavas vidusskolas un internātskolas audzēkņi strādāšot kolchozā Partija, kur kopšot cukurbietes, kukurūzu, palīdzēšot siena novākšanā, strādāšot kokaudzētavā un palielināšot zemeņu plantāciju par 530.000 dēstiem. Šī skolēnu lūzu audzinās šādi, ka skolēniem būs jāstrādā visai sparīgi, lai veiktu pavēlēto.

ARTURS ZUTIS, B. A.
RO 6-8354 (mājās).
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Suite 213
4 Richmond Street East,
Toronto 1, Ontario,
Tel. EM 6-5946.

DEVIŅI PRET DIVI

TĪRĀKOS ĒTIJUMU AVOTUS IZMANTODAMS PAR MŪŽĪGI JAUNU PROBLĒMU, GANDRĪZ DISERTĀCIJU UZRAKSTĪJIS AKAČA PADĒLS.

Kuŗš no laulātajiem pirmais uzsāk strīdu un kuŗš par kuŗu grib valdīt? Precētie vīri to zina jau sen: sievas! Kuŗš no laulātajiem strīdos ir zaudētājs? Nav mazāko šaubu: vīri! Vai tas ir negrozāms dabas likums? Iespējams.

Angļu profesors Antonijs Hičels pēc plašām aptaujām un ļoti rūpīgiem pētījumiem ir nonācis pie neapšaubāmas atziņas, ka divas trešdaļas no visas pasaules precētajiem vīriem sievas tagad izrīko kā rotas virsseržants. Īpaši jaunākajos laikos vīriem no dzīves esot lielākas bailes kā sievām, tādēļ viņi miermīlības nolūkos arī sievu pavēlēm un rīkojumiem paklausot gandrīz labprātīgi. Ka vīri un vispār vīriešu kārtas pārstāvji īstenībā ir ļoti miermīlīgas dabas radījumi, to apliecina arī jaunākie amerikāņu pētījumi. Suņu speciālists Dr. Zāmuels Milbanks konstatē: viņš nekad neesot novērojis, ka suns pirmais sāktu ķildu ar savu izredzēto. Savstarpēja riešanās, plēšanās un košanās sākoties tikai tad, kad pēdējā savus zobus esot izmēģinājusi pirmā. Tādus pašus novērojumus par lauvām un visādu pasugu tīģeriem un tīģerienēm ir savācis arī zvēru dīdītājs Dāvis Mucs.

Ko par šo svarīgo problēmu saka pašas sieviešu kārtas pārstāves? Amerikāņu psīcholoģijas doktore Žane Brozere ar saviem pētījumiem, aptaujām un modernākās zinātnes metodēm ir nonākusi pie šāda atzinuma: Deviņus no vienpadsmit strīdiem jau pie brokastu galda sākot sievas.

Vīri visā pasaulē no strīdiem ar sievām vairoties kā no uguns, bet ja cērtot pretī, tad tā esot tikai pašaizsardzība vai galīgs izmisuma stāvoklis. Sievietes un galvenokārt precētas sievas šo svarīgo apstākli pārzinot labāk kā savus drēbju skapjus, un tieši tādēļ vismiermīlīgākie vīri esot viņu visiemīļotākais uzbrukuma objekts, lai šādā kārtā tos dabūtu un turētu, tā sakot, zem mūžīgās tupeles. Dr. Žane Brozere pamatoti jautā: vai tā tas esot bijis jau no pasaules radīšanas? Un pati atbild:

Saprotams — bet agrākajos laikos sievas savos valdonīgajos nolūkos vīriem ir uzspiedušas savu gribu ar mazliet smalkākām un civilizētākām metodēm nekā tagad. Ja jau agrākajos gadu tūkstošos, teiksim, agrajā akmens laikmetā, sievas pret vīriem būtu bijušas tikpat negantas un ja vīri jau toreiz nebūtu bijuši tikpat miermīlīgi kā tagad, tad visas sievas, droši vien, būtu vienkārši apēstas jau brokastīs. Kas tādā gadījumā būtu noticis ar pasauli, par to nav vērts papīru tērēt. Ir skaidrs kā diena: tikai vīru miermīlības dēļ cilvēce nav beigusi eksistēt jau pirms akmens laikmeta. Ja kādam vai kādai šajā problēmatiskajā problēmā ir kaut kādas neskaidrības, ar tālākiem jautājumiem var griezties pie jau minētajiem profesoriem un dakteriem. Mani ar polēmikām un uzbrukumiem, lūdzu, netraucēt, jo esmu miermīlīgas dabas radījums.

As.

„Laimīgie" padomju bērni.

RAKSTNIEKU SAN

No š. g. 2.—7. septembrim mākslas festivāla laikā Edinburgā notiks 2. internacionālā rakstnieku konference. Pirmā tamlīdzīga sanāksme notika pagājušā rudenī, un tās centrā bija romāns. Šī gada konferences centrā būs drāma, un līdz ar to ir aicināti piedalīties ne tikai drāmatisko darbu autori, bet arī ievērojami režisori, aktieŗi u. c. Ir uzaicināti pārstāvji no 23 valstīm dažādās pasaules daļās, neizslēdzot arī Dienvidameriku, Nigeriju, Japānu u. c Aicināto viesu starpā pārsvarā ir angļu sakšu bloks, t. i. Britanija un Ziemeļamerika, pēc tam seko Francija ar 9 delegātiem. Britanijas pārstāvju starpā ir tādas izcilas teātŗa un filmu pasaules personas kā Lorenss Olivjē un Pēteris Ustinovs. Starp 14 Ziemeļamerikas pārstāvjiem ir arī pazīstamā kritiķe Merija Mekartī (McCarthy), kuŗas loģiskās, saturīgās runas bija viņas no labākām pagājušā gada konferencē. Franču delegācijas sastāvā ir saskatāma rīkotāju vēlēšanās iesaistīt konferencē galvenokārt „avangarda" rakstniekus ar ļoti moderniem uzskatiem mākslas jautājumos: ir aicināti, piemēram, tā sauktā „absurdā teātŗa" pārstāvji Jonesko, Adamovs,

2. PASAULES KAŖA PRIEKŠ

CARL J. BURKHARD: „MEINE DANZIGER 1939); GEORG CALLWAY MÜNCHEN IZDEV

Bijušās Tautu Savienības augstais komisārs Dancigā — šveiciešu diplomāts, vēsturnieks un rakstnieks Burkhards savos memuāros iztirzā ne vien Dancigas brīvpilsētas aizvēsturi un vēsturi, bet arī kādreizējo rīvēšanos un provokācijas vāciešu un poļu starpā, kas, kā zināms, noveda pie 2. pasaules kaŗa sākuma. Pildot augstā komisāra atbildīgos pienākumus, viņam no 1937. gada līdz 2. pasaules kaŗa sākumam bijušas daudzas nozīmīgas sastapšanās un plašas sarunas kā ar toreizējās Polijas valstsvīriem, tā arī ar Hitleru un Vācijas ārlietu ministrijas darbiniekiem. Kā viena, tā arī otra puse pret Burkhardu ir bijusi stipri vaļsirdīga, un šo iemeslu dēļ viņš memuāru lasītājiem sniedz daudzus atklātībai līdz šim tikai daļēji vai vispār vēl nezināmus

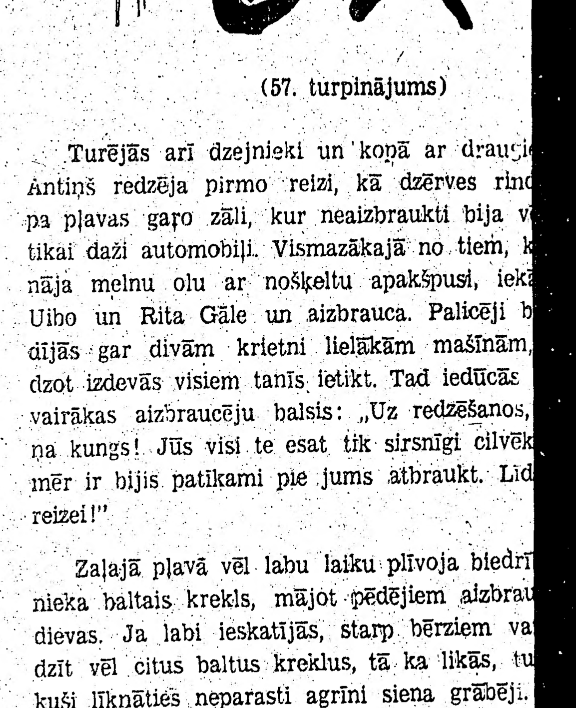

(57. turpinājums)

Turējās arī dzejnieki un kopā ar drau...

Antiņš redzēja pirmo reizi, kā dzērves rin...

pa pļavas garo zāli, kur neaizbraukti bija v...

tikai daži automobiļi. Vismazākajā no tiem, k...

nāja melnu olu ar nošķeltu apakšpusi, iek...

Uibo un Rita Gāle un aizbrauca. Palicēji b...

dījās gar divām krietni lielākām mašīnām,

dzot izdevās visiem tanīs ietikt. Tad iedūcās

vairākas aizbraucēju balsis: „Uz redzēšanos,

ņa kungs! Jūs visi te esat tik sirsnīgi cilvē...

mēr ir bijis patīkami pie jums atbraukt. Līd...

reizei!"

Zaļajā pļavā vēl labu laiku plīvoja biedrī...

nieka baltais krekls, mājot pēdējiem aizbrau...

dievas. Ja labi ieskatījās, starp bērziem va...

dzīt vēl citus baltus kreklus, tā kā likās, t...

kuši līkņāties neparasti agrīni siena grābēji.

viņi tur kopā nevāca, bet — tukšas pudeles,

ņinas, papīra šķīvjus un turzas ar nepievei...

paliekām, jā, arī dažus aizmirstus, vīstošus J...

gus . . .

Un laikam par tiem domājot, Linards T...

atcerējās drauga Gunara Saliņa dzejoli:

Gara KULTŪRAI

RAKSTNIEKU SANĀKSME EDINBURGĀ

No š. g. 2.—7. septembrim mākslas festivāla laikā Edinburgā notiks 2. internacionālā rakstnieku konference. Pirmā tamlīdzīga sanāksme notika pagājušā rudenī, un tās centrā bija romāns. Šī gada konferences centrā būs drāma, un līdz ar to ir aicināti piedalīties ne tikai drāmatisko darbu autori, bet arī ievērojami režisori, aktieri u. c. Ir uzaicināti pārstāvji no 23 valstīm dažādās pasaules daļās, neizslēdzot arī Dienvidameriku, Nigeriju, Japānu u. c Aicināto viesu starpā pārsvarā ir angļu sakšu bloks, t. i. Britanija un Ziemeļamerika, pēc tam seko Francija ar 9 delegātiem. Britanijas pārstāvju starpā ir tādas izcilas teātra un filmu pasaules personas kā Lorenss Olivjē un Pēteris Ustinovs. Starp 14 Ziemeļamerikas pārstāvjiem ir arī pazīstamā kritiķe Merija Mekartī (McCarthy), kuras loģiskās, pasaturīgās runas bija vienas no labākām pagājušā gada konferencē. Franču delegācijas sastāvā ir saskatāma rīkotāju vēlēšanās iesaistīt konferencē galvenokārt „avangarda" rakstniekus ar ļoti moderniem uzskatiem mākslas jautājumos: ir aicināti, piemēram, tā sauktā „absurdā teātra" pārstāvji Jonesko, Adamovs, Rob - Grijē; uzaicināta arī Margerita Dirā (Duras). Jonesko un Marg. Dirā ir jau agrāk bijuši Edinburgā kā Edinburgas studentu viesi. No Vācijas aicināti 4 pārstāvji, to starpā Erichs Piskators un Bertolda Brechta atraitne Helene Veigel. No Šveices aicināts Maksis Frišs, no Kanadas Teds Allans. Aicināti arī viesi no Zviedrijas un citām Eiropas valstīm (vārdi nav vēl zināmi), kā arī Pad. Savienības un citām padomju bloka zemēm (kuriem, protams, neļaus braukt!)

Konferences programma ir plaša. Pirmā dienā apskatīs jautājumu: kas spēlē galveno lomu mūsu laika teātrī — rakstnieks, aktieris vai režisors? 2. dienā: dažādi modernā teātra virzieni. 3. dienā — teātris un tā sāncenši resp. attiecības starp teātri, kino, televīziju, radio u. c. 4. dienā: pabalsti teātrim un cenzūra (pagājušā gadā gandrīz visi konferences dalībnieki nostājās principā pret katru cenzūru). 5. dienā: nacionālisms teātrī. 6. dienā: nākotnes teātris.

Pagājušā gadā daudzi no uzaicinātiem ārzemju viesiem nebija ieradušies, ko varēja tikai nožēlot: jāsaka, ka angļu rakstnieki nav labi runātāji. It sevišķi bija jānožēlo franču iztrūkšana, jo franči prot ne tikai rakstīt, bet parasti ir arī briljanti runātāji. To varēja redzēt vēlāk Edinburgā franču modernā romāna pārstāvja Bitora priekšlasījumā: tā bija brīva, improvizēta, bet loģiska, skaidra un pat asprātīga runa.

Tāpat kā pagājušā gadā konference būs pieejama publikai.

Austra Augenberga

Ksenija Brante dziedās Toronto

Toronto koncertu sezonu šoruden ievadīs Ksenijas Brantes dziesmu vakars 28. septembrī, I Unitāriešu baznīcas auditorijā, St. Clair Ave. W.

K. Brante Toronto nav viesojusies vairākus gadus, tādēļ būs interesanti dzirdēt viņas sniegumu.

Koncertu rīko Toronto Daugavas vanagu sarīkojumu daļa.

Eduards Freimanis

LAIMES ĶĒRĀJI

Sirds mūsu milzenim maiga —
Vai dzirdi, cik klusi tā pulsē?
„Skrien Kadilaks gumijas kājām —
Gluds panters ar spīdīgu spalvu.

☆

Vai tāpēc mēs pusceļā stājām,
Ka mākoņus norīt grib kāvi?
Vai motora milīgā dunā
Tu piepeši dzirdēji nāvi?
Vai vecums tev smadzenēs runā?
Kā nobijies bērns kāpēc stāvi?

☆

Nāc, noķersim laimi — to vālodzi biklo —
Aiz kalniem, aiz mierīgiem ciemiem!
Glaud galvu pie pleca man —
neskaties nktī! . . .
Caur tumsu gail skrejošas acis.
Viz asfalta lielceļš — cik uzticams, gludens!
Dzīvs zalktis pār prēriju placis.

2. PASAULES KAŖA PRIEKŠVĒSTURE

CARL J. BURKHARD: „MEINE DANZIGER MISSION" (1937—1939); GEORG CALLWAY MÜNCHEN IZDEVUMS; Cena DM 24

Bijušās Tautu Savienības augstais komisārs Dancigā — šveiciešu diplomāts, vēsturnieks un rakstnieks Burkhards savos memuāros iztirzā ne vien Dancigas brīvpilsētas aizvēsturi un vēsturi, bet arī kādreizējo rīvēšanos un provokācijas vāciešu un poļu starpā, kas, kā zināms, noveda pie 2. pasaules kaŗa sākuma. Pildot augstā komisāra atbildīgos pienākumus, viņam no 1937. gada līdz 2. pasaules kaŗa sākumam bijušas daudzas nozīmīgas sastapšanās un plašas sarunas kā ar toreizējās Polijas valstsvīriem, tā arī ar Hitleru un Vācijas ārlietu ministrijas darbiniekiem. Kā viena, tā arī otra puse pret Burkhardu ir bijusi stipri vaļsirdīga, un šo iemeslu dēļ viņš memuāru lasītājiem sniedz daudzus atklātībai līdz šim tikai daļēji vai vispār vēl nezināmus faktus, sarunu atstāstījumus, dokumentus un toreizējā politiskā stāvokļa analizes. Grāmatā, kas ir vairāk kā parastie diplomātu vecumdienu memuāri, Burkhards apliecina, ka Staļina nolūks ir bijis Vāciju un pārējās pasaules valstis soli pa solim novest pie kaŗa, kuŗu Hitlers pēc Burkharda atzinumiem droši vien nebūtu iedrīkstējies sākt bez krievu aizmugures seguma. To viņam 1939. gadā sniedza 25. augustā noligtais Vācijas un Padomju Savienības draudzības pakts, kurš bija nāvējošs Baltijas valstīm. Burkharda memuāri daudzējādā ziņā ir izsmeļošākā grāmata par 2. pasaules kaŗa priekšvēsturi un tās aizkulisēm, tādēļ tā ieteicama arī vēsturē un politikā ieinteresētiem latviešu lasītājiem.

V. Aks!

LITERĀTA PIEZĪMES

Piemērota lasāmviela vasarniekiem, vienalga, kādā zemeslodes pusē viņi arī atrastos, ir „Pansija pilī". Anšlavs Eglītis abi ar tēvu Viktoru te līdzinās daudziem tiem latviešu trimdiniekiem, kuŗi, būdami citu profesiju cilvēki, iekārto pansiju. Bet viņi ir cilvēki, kuŗu sirdslieta ir kas cits, ne — naudas taisīšana. Tāpēc arī viņiem nesekmējas.

Rakstnieka veiklā spalva notēlojusi asiem vilcieniem (kā pildāmspalvas zīmējumi!) šos lieliskos tipus, kuŗi iemājo Inciemā: kūtrais, nekārtīgais Peltmans. Arnītis, kuŗu šad tad piemeklē savāda „slimība". Arnīša māte — darba rūķe, darbīga kā bite. Sulainis Mārtiņš, aizgājušu laiku aizkavējusies kulise. Vienreizējais lauku zaļumballes tēlojums, kuŗā lauku ļaužu izprieca rakstnieka skatījumā iegūst nozīmīgumu, gandrīz līdzīgu lielai kaujai, jo lasītāja interese, sakāpināta līdz augstspriegumam ar Žaņa Kaspareca ierašanos, gaidīt gaida atrisinājumu.

Vasarnieki ierodas un aiziet, bet katrs kaut ko atstājis autora atmiņā, lai cik pelēks un nenozīmīgs tas arī būtu izskatījies, ieejot Inciemā.

Grāmatā sastopamies ar daudziem pazīstamiem cilvēkiem, sākot ar pašu autoru un viņa tēvu, draugu Volfgangu Dārziņu, māksliniekiem Ubānu un Romānu Sutu, klso filozofu Valdemāru Reizneku. Viņš definē Reiznieka filozofiju par augstāko varu tā: — Kungs radījis kosmu, bet pc tam cilvēku ciltij pagriezis muguru, ar ko arī izskaidrojamas nelaimes, netaisnības un nebtības pasaulē, kuŗas Dievs nkad nepieļautu, ja būtu nolēmis cilvēku cilti no tām pasargāt. - Reiznieks bija īpatns, klussinteresants cilvēks, un Anšlavs Eglītis tā viņu arī raksturojis. Iaz aprakstīts, tomēr visur klāir autora tēvs Viktors Eglītis, viņa personība, dekadentu vloris, jauno autoru atbalstītājs un jaunu ideju gaismā cēlējs, visumā tomēr vientuļš, nekādām kliķēm nepieslējies.

Viktors Eglītis paredzēja latviešu tautas ciešanas un pats aizgāja mokļa ceļu. Viņu atceras arī tie — tikai formas — dievinātāji, kuŗi nevarēja un nespēja viņa darbos atrast idejas, (līdzīgi Vedim), kas tanīs bija ietvertas pieiesmit gadu pirms laika.

Pārlasot „Pansija pilī" vēl un vēl, atbildedota tiem, kuŗi Anšlava darbs nespēj saskatīt īsto saturu.

Tālivaldis Ķeniņš.

Jaunas solo dziesmas

ARNOLDS ŠTURMS: ČETRAS LIRISKAS DZIESMAS (Klāras Zāles dzeja)

Arnolds Šturms, kas latviešu mūzikas dzīvē pazīstams kā teicams instrumentālists un Latvijas Konservātorijas flautas klases docents, pēdējo gadu laikā it īpaši pievērsies kompozicijai. Viņa kamermūzika flautai un orķestrim (arī klavierēm) atskaņota Dziesmu Svētku Jaundarbu koncertos un nesen dzirdējām arī jaunu klavieru svītu Veras Leinveberes sniegumā. Tagad šo rindu autoram radusies izdevība iepazīties arī ar A. Šturma, šķiet, pirmo devumu vokālās mūzikas laukā: „Četrām liriskām dziesmām," kuŗās izmantota K. Zāles dzeja.

Šodien mūzikā solo dziesma aizvien vairāk un vairāk aizvirzās prom no mums ierastiem veidoliem un stila, tādējādi pakļaujoties pārējo mūzikas formu un valodas pārveidojumam.

Daļai klausītāju par lielu nožēlošanu gandrīz pilnīgi izzudusi arī t. s. „melodija," kas saglabājusies vienīgi vai lētāka stila romancēs, tāpat kā ausīm tik pierastā romantiskā harmonija. Varētu ilgi un gaŗi iztirzāt kādā veidā un kāpēc tas tā noticis, tomēr paliek fakts, ka šīs kādreiz tik nozīmīgās technikas, kuŗu pielietošana savā laikā radījusi tik daudz izcilu meistardarbu, it kā kļuvušas trafaretas, epigoniskas un sastopamas gandrīz vai vienīgi komerciālā mūzikā: operetēs, mūzikālās komēdijās un t. s. populārā žanrā.

Tas tomēr nenozīmē, ka mūsdienu solo dziesma degradējusies improvizātoriskā kāpaļāšanā pa notīm dažādos vokālos reģistros un bradāšanā pa akordiem mazsakarīgās secībās. Tā tas tikai paviršam klausītājam varētu likties, kam ārpus lipīgas melodijas mūzikā daudz citu prasību nav. Mūsdienu lielais skaņradis Stravinskis izteicis domu, ka mūzikas radīšanas process ir tīras smadzeņu aktīvitātes rezultāts, kur emocijai un acumirklīgai iedvesmai nav vietas. Šo rindu autors varbūt vēl dzīvo novecojošos principu varā, bet tam šķiet, ka mūzikai bez dziļākas izjūtas un ekspresijas it kā trūkst īstenāka mākslinieciska pamatojuma, un tas it īpaši attiecas uz solo dziesmu.

Tik tālu arī A. Šturms nav nonācis savās jaunajās solo dziesmās un jau paša nosaukuma apzīmējums „liriskas dziesmas" aicina uz individuālāku jūtu skālu, glezniecību. Pazudusī „melodija" arī savā vietā nav atstājusi tukšumu. Dzejnieku brīvie pantmēri it kā skaņražus rosinājuši uz mūzikāli bagātāku un izstrādātāku vielu. „Melodika" atvietojusi „melodiju" un to sastāda daudzu elementu kombinējums kā tematiskā, tā ritmisku ideju ziņā, skaņradim dodot iespēju arī pilnīgāk iedzīvoties tanī dzejas pasaulē, kuŗu viņš vēlējies atklāt savā mūzikālā tulkojumā. A. Šturma dziesmās visu šo elementu netrūkst un „Mēness kokle," Mirklis ārpus laika," „Sudrabainais avots" un „Nogremdētā dārzā" jāatzīmē par interesantu un vērtīgu ienesumu latviešu solo dziesmas apcirkņos.

Sākot ar mūsu vecmeistariem J. Vītolu, Alfr. Kalniņu un E. Dārziņu, latviešu solo dziesma tīri dabīgi sakņojusies romantiskā stila ietekmē. J. Zālīts pirmais tai pavēra ceļu uz laikmetīgāku izteiksmi, it īpaši franču impresionisma iespaidā, tomēr paturot zīmīgāku individuālitāti savam personīgam stilam. Arī maz pazīstamās Jēkaba Poruka solo dziesmas ir tālāks ceļš uz latviešu solo dziesmas attīstību modernisma virzienā. Par īstu solo dziesmas meistaru izveidojies Jānis Mediņš, kas savā milzīgi plašajā dziesmu klāstā rāda pats par sevi vai visu solo dziesmas attīstību, sasniedzot sava pēdējā laika darbos dziļi artistisku, personīgu izteiksmi bagātā vokāli harmoniskā faktūrā. Visradikālākos ceļus latviešu solo dziesmā gājuši Alberts Jērums un Eduards Šenfelds, kas abi tagad dzīvo Anglijā, gan chromatiskās valodas pilnīgā neatkarībā no toņkārtām, gan ekspresionistiskā stila jūtoņā. Šiem abiem skaņražiem radniecīgas arī A. Šturma dziesmas, varbūt it īpaši A. Jēruma valodas smalki izvēlīgam audumam (cf. „Miega dziesmas").

A. Šturma „Četras liriskas dziesmas," šķiet, nav iecerētas kā dziesmu cikls, jo abās malējās („Mēness kokle" un „Nogremdētā dārzā") domātas vidēji augstam reģistram, kamēr pārējās („Mirklis ārpus laika" un „Sudrabainais avots") drīzāk iecerētas zemai balsij. Nez' vai A. Šturmam īsti laimējies ar tekstu izvēli. Ar šo nebūt nedomāju kritizēt Klāras Zāles dzeju, taču visumā pieņemts, ka skaņradis parasti izvēlas tekstu, kas atbilstu viņa mūzikas stilam un bieži spiests iet gaŗām kaut augstvērtīgai dzejai, kas tomēr neatspoguļotu personīgos ekspresijas meklējumus. K. Zāles vārsmas šinī gadījumā vairāk izteic romantiskās pasaules izjūtas, kamēr A. Šturms savā mūzikālā izteiksmē vairāk tiecas pēc ekspresionisma, vietumis ar tīri abstraktiem paņēmieniem, kas bieži it kā negrib savienoties ar tīri dzejiskiem elementiem K. Zāles dzejā. Pirmā dziesmā „Mēness kokle" kā vienīgajā atrodama spilgtāka franču impresionisma ietekme, kas it īpaši izteicas pasvītrotā trijtoņa pielietošanā. „Mirklis ārpus laika", kuŗu iezīmē sinkopēta sešpadsmitdaļnošu kustība kreisā rokā, it kā simbolizē gaistoša mīlestības brīža impresiju, pēc mūzikālās konstrukcijas spriežot kādā abstraktā pasaulē. „Sudrabainā avotā" izmantotas jau dažu labu reizi dzirdētas chromatisku trioļu pasāžas illustrātīvā zīmējumā. Tomēr vokālā līnija veidota krītošu kvartu intervalos, izteiksme pārliecina, it īpaši vidējā posma ritmisko figūru it kā netveŗamā momentā. „Nogremdētā dārzā," šķiet, no visām dziesmām autoram izdevusies visoriģinālāki, iezīmējot pa gluži personīgam vaibstam un laimīgam izteiksmes meklējumam. Krītošie tematiskie fragmenti solo balsī kombinēti ar nevienveidīgi lauztām figūrām kreisā rokā, rada skaudri šūpojošu efektu.

A. Šturma klavieru pavadījumi rakstīti ar izpratni un savā paskopajā stilā laimīgi atpūtina no tām „klavieru koncertu" pasāžām, ko dažs labs skaņradis salicis savos klavieru pavadījumos. Jaunie darbi liecina par labu gaumi un izvairīšanos no lēti vokāliem efektiem. Vietumis gan stils prasās pēc vēl izstrādātākas mērķtiecības, lai daža laba vieta nenoslīdētu anonimitātē. Visumā dziesmām tomēr ir sava izteikta noskaņa, lai arī, kā jau minēju, mūzikālā faktūra ar tekstu tā kā dažkārt negrib līdzsvaroties. Visas dziesmas veidotas intīmā jūtoņā, noslēdzas allaž klusā, it kā gaistošā izskaņā. Dziedātājiem jaunās A. Šturma dziesmas nebūs gluži viegli pārkožams rieksts, bet kas gan šodienas mūzikā ir no lapas nolasāms? Tomēr tās dos gandarījumu par savdabīgiem ekspresijas meklējumiem un visai interesantu pakavēšanos tādā mūzikas pasaulē, kas vēl nav kļuvusi par ikdienas tirgus preci. A. Šturms jauno dziesmu notis pavairojis gaismas kopijā, līdzīgi kā to dara prof. J. Mediņš Zviedrijā. Raksts ir skaidri salasāms un pārskatāms; šajā ziņā kā dziedātājam, tā pavadītājam tas mūzikālo darbu tikai atvieglinās.

TEODORS ZELTIŅŠ

Antiņš modina Ameriku

Mākslinieka Ģ. Tiltiņa viņete.

(57. turpinājums)

Turējās arī dzejnieki un kopā ar draugiem, kuŗus Antiņš redzēja pirmo reizi, kā dzērves rindiņā brida pa pļavas gaŗo zāli, kur neaizbraukti bija vēl palikuši tikai daži automobiļi. Vismazākajā no tiem, kas atgādināja melnu olu ar noškeltu apakšpusi, iekāpa Ansis Uibo un Rita Gāle un aizbrauca. Palicēji brīdi stumdījās gar divām krietni lielākām mašīnām, līdz beidzot izdevās visiem tanīs ietikt. Tad iedūcās motori un vairākas aizbraucēju balsis: „Uz redzēšanos, Landsmaņa kungs! Jūs visi te esat tik sirsnīgi cilvēki, ka vienmēr ir bijis patīkami pie jums atbraukt. Līdz nākamai reizei!"

Zaļajā pļavā vēl labu laiku plīvoja biedrības priekšnieka baltais krekls, mājot pēdējiem aizbraucējiem ardievas. Ja labi ieskatījās, starp bērziem varēja ieraudzīt vēl citus baltus kreklus, tā ka likās, tur būtu sākuši likņāties neparasti agrīni siena grābēji. Nē, sienu viņi tur kopā nevāca, bet — tukšas pudeles, alus kanniņas, papīra šķīvjus un turzas ar nepieveikta ēdiena paliekām, jā, arī dažus aizmirstus, vīstošus Jāņu vainagus . . .

Un laikam par tiem domājot, Linards Tauns skaļi atcerējās drauga Gunara Saliņa dzejoli:

„Vainagā vīstošas puķes
bite vēl pārteka,
mute, ko saulē pasniedz,
nav vairs tik sārta kā

naktī. Un liekas: pirms vēlreiz
tumsa mūs padzirdīs,
svelmē kaltušas mutes
tiekoties sabirzīs."

Saspiests plakans, Antiņš sēdēja starp Taunu un Zeltiņu mašīnā, kas sekoja Saliņa ne mazāk bieži iekrautajam vāģim, un apbrīnoja braucēju Arvīdu Ednieku. Kaut arī kopā ar citiem visu nakti nonīcis (un vai nu bez dzeršanas!) viņš izskatījās tik svaigi irtens, gludi sasukāts un nesaburzīts, it kā nupat nāt būtu izkāpis no kungu modesveikala skatloga. Kā gan tas varēja būt, ka draņķis alkohols dažam cilvēkam nenieka nespēja padarīt?

Turpretī Zeltiņu tas stipri vien jau bija pievēis. Pusvirus acīm, pusvirus muti, mefistofeliski izšķobīm sejas vaibstiem (laikam Tauna noskandētā dzējoļa ietekmē) viņš nesakarīgi runāja, ar smagu roku sezdams Antiņa plecu: „Gunars esot intelektuālists. Itiķi raksta. Nošauts greizi, es saku. Drīzāk — ja kaim dzejniekam par katru cenu jāuzliek kāda svešvārdos smalki skanoša vīna pudeles etiķete — es teiktu — sofistikēts sensuālists. Ar to nebūt es nedomāju, ka Gunars būtu bez savas prāta kripatas, vai citādi viņam ļautu amerikāņu augstskolā lasīt psīcholoģijas lekcijas. Bet tikpat pilns viņš visu zemes sulu, kas kūpēdamas garo laukā pa viņa matu galiem. Migla — tā viņa migla ir briestošu augļu migla, kuŗā mēs visi maldāmies, kam dzīslās nav tikai vairāk vai mazāk ūdeņaina tinte, kā dažam tā dēvētajam intelektuālistam. Ja arī liktos, ka Gonka reizēm staigā pa virvi, kas izvilkta gaisā starp jumtiem, tak viņa kāju pēdas, ceļgali un elkoņi arī tad ir aplipuši ar zemes augsni . . . Viņš ir sofistikēts sensuālists, es saku."

„Jānis Andrups visādu uzslavu pilnā recenzijā „Ceļa Zīmju" 35. numurā Gunaru Saliņu nodēvējis par žanristu, bet es domāju . . . ." gribēja par drauga dzeju kaut ko pateikt arī Linards Tauns.

Bet ko viņš īsti domāja, Antiņš Jērs vairs skaidri nesadzirdēja. Jāņu dienas saule, steigdamās šorīt uzlēkt agrāk nekā citus rītus, pa automobiļa logu spīdēja viņam taisni acīs. Viņš aizvēra plakstus un lielā labpatikā juta, ka visa aiz plakstiem atstātā pasaule sāk no viņa atkāpties. Pat pie abām ausīm pamīšus skanošās balsis kļuva klusākas, attālinājās un pazuda it kā tumsā. Nē, tā nebija pilnīga tumsa, kuŗā viņš iegāja, līdzi tur pazūdošajām balsīm. Visu mežmalu sārtu krāsoja Jāņu ugunskurs. Bija tam piegājis tik ļoti tuvu, ka juta sakarstam ne tikai seju, bet arī sānus. Ne jau — kā viņš tik muļķīgi bija varējis iedomāties? — sānus taču nesildīja uguns, bet Ragnas cieši klāt piespiestais augums. Tad abi roku rokā iegāja mežā. Gāja, gāja un palika no citu acīm paslēpējā brīnišķīgā tumsā ar Ragnas elsājošo muti tuvu pie savas sejas. Tik brīdi pacēla acis, lai paskatītos koku galotnēs, kas dega sarkanas jāņuguns atblāzmā, un pēkšņi Ragnas vairs nebija. Skrēja, meklēja, sauca: „Ragna! Ragna!" Būtu, varbūt, atradis, ja ausī neiedārdētos neciešami skaļa balss: „Ko tu kliedz un spārdies? Ja neproti godīgi gulēt otram uz pleca, tad celies augšā!"

Antiņš atvēra acis un pirmajā brīdī nesaprata, kas par lietu. Tad atjēdzās, ka bija gulējis: „Piedodiet, pa sapņiem es laikam . . . "

„Pinies ar raganām. Uz slotas kāta uzkāpis un kājām pa gaisu airēdamies, brēci tā, ka visi skaidri dzirdējām, ar ko pa sapņiem nodarbojies . . . "

Antiņš skaidri nojauta, ka viņa no sapņa izsprukušie, varbūt ne sevišķi skaidrie izsaucieni nejauki pārprasti un gribēja sākt ar Zeltiņu skaidroties. Tie bija bezcerīgi pūliņi. Vairākas reizes kā zivs bez skaņas atvēra muti, bet nejaudāja iespraust kaut vienu pašu balsienu smējēja vārdu lēveni.

„Nemēģini liegties, ir zināms, ka tādi sapņi pa laikam piemeklē pār mēru šķīstus vīrus. Ar nomoda prātu apspiestas dziņas miegā izpeld no zemapziņas un atgādina tām laupīto prieka daļu — ar raganu jāto slotas kātu. Ļoti saprotama lieta. Tikai — lai nebūtu jāatsakās no izredzēm ietikt debesu valstībā — daži ir tik slīpēti, ka saviem sapņiem izraugās mazāk bīstamu dāmu sabiedrību. Vai esi lasījis Heines fon Šnābelevopska memuārus? Tur vecītis sapņos katru nakti ticies ar Vecās Derības jumpravām. Un saprotamā kārtā juties tik bezgrēcīgs, ka kādu rītu pastāstījis sievai par savām jaunākajām miega dēkām. Bet — iedomāties sevi bez grēka allaž ir bijusi un būs vislielākā vieglprātība. Sieva turpat gultā vīru smagi piekāvusi ar paša uz krēsla atzveltnes pakārto trūkuma saiti . . . "

Antiņam tāda mefistofeliska dzēraju muldēšana pagalam riebās, un tādēļ viņš bija priecīgs, kad Linards Tauns beidzot iesaucās: „Mēs esam klāt!"

Dzejnieks atgrūda vaļā mašīnas durvis, izlēcis plivināja neaizpogātos svārkus, pāri galvai gaisā paceltās rokas un sauca: „Jautrīte!"

Uz pelēkas mājas lieveņa, līdz kuŗam krietni vien no ielas vajadzēja pakāpties augšup, stāvēja sieviete. Varbūt, tā bija rīta saule, ko atstaroja viņas gaišie mati, vēl gaišākā seja, kakls un pleci, bet šķita, ka viņa izpludinātu no sevis lēnu, mierīgu, atturīgi klusu gaismu. Tāda sieva dzejniekam, kam acis brīžiem spīdēja kā ogles kalēja ēzē! Un Antiņš brīnījās vēl par to, kā viņa visu apgurušo baru tik laipni smaidīdama šorīt varēja sagaidīt. Bet jau pēc brīža dārzā zem vecas greizas bumbieres galds bija apklājies ar baltu galdautu un šķīvjiem. Netrūka pat dzeltenā Jāņu siera.

(Turpinājums sekos)

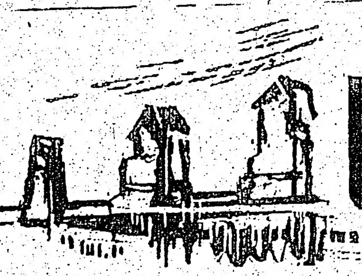

Latvieši Kanadā

TORONTO

● Jaunatnes pulciņa Lāpa darbinieces Zīle Zichmane, Daina Upeslāce un nesen studijas beigušais Māris Pone izlidojuši uz Eiropu. Ceļa mērķis ir ELJAs kongress Kēnigšteinā, Vācijā, bet pirms tam torontieši vēlas apskatīt Eiropu: Angliju, Spāniju, Italiju, Šveici un Vāciju.

Otra Toronto jauniešu grupa izlidos 24. jūlijā no Ņujorkas, arī uz kongresu Kēnigšteinā. Šinī grupā piedalās 12 delegātu, to starpā LNJA valdes pr-dis A. Daumants, Dagnija Treiere, Daina Freimane un pianists Arturs Ozoliņš. A. Ozoliņš atrodas koncertturnejā Dienvidamerikā un pārējiem braucējiem piebiedrosies tikai Ņujorkā.

● LNJAK rīko kopīgu izbraukumu uz Stratfordu 24. augustā. Vasaras laika beigu posmā paredzēti divu dienu kursi, kuru programmu izstrādās vēlāk, pēc atgriešanās no Eiropas apmeklējuma.

● Mežciema vadība nodomājusi rīkot nometnes apskati augusta sākumā, aicinot uz to visus Toronto tautiešus. Tiem, kas redzēja īpašumu tūlīt pēc pirkšanas, to tagad nebūs tik viegli pazīt, jo ir jau visai daudz darba paveikts tā izkopšanā.

● Toronto pilsētas valdē pieņēmusi lēmumu par jaunceļamam pilsētas valdes namam dienvidos pretim esošā kvartāla izbūvi. Vecās ēkas paredzēts noplēst un celt biroja ēkas, veikalus, viesnīcu vai dzīvokļu namu un auditoriju vai koncerthalli. Visu to nodomāts izdot privātuzņēmējiem, lai pilsētas līdzekļus izlietotu citiem projektiem.

● Toronto austrumos Kennedy Plazā atvērts jauns latviešu restorāns Crown Barbeque, ko vada Erika Ratfeldere.

Pirmais restorāns iepirkts pirms 3 gadiem Washago pie 69. un 11. ceļa ar nosaukumu Log Cabin Restaurant. Tanī palicis saimniekot Felikss Ratfelders.

Sekmes ar pirmo restorānu bijušas tik labas, ka gada apgrozījums sasniedzis $ 47.000,-. Tas deva līdzekļus un drosmi izmēģināt tāda paša veida pasākumu Toronto. Lai gan jaunais restorāns darbojas tikai nedaudz dienu, E. Ratfeldere apliecina, ka sekmes esot acīm redzamas. Izbūvēta arī moderna virtuve.

Laba un gaumīga izdoma redzama restorāna iekštelpu dekorēšanā. Siltos brūnos toņos ieturēti paneļi sedz sienas un dekorātīvas plāksnes piešķir patīkamu rotājumu. Galdi klāti karmīna sarkanām sedziņām, ko pastiprina tās pašas krāsas zvilnis gar vienu sienu. Uz galdiem deg vaska sveces slēgtos stikla traukos. Priekštelpā uz akmens plāksnēm izbūvēta ciļņa novietoti zaļumi un ziedi.

Viss telpu iekārtojums rada svinīgu, mazliet senlaicīgu, bet mājīgu noskaņu.

E. Ratfeldere izskaidro panākumus savā darbā ar to, ka „karsto suņu un hamburģeru" restorānu ir pārpilnība. Ir ļaudis, kas grib kaut ko labāku un citādāku, un gatavi par to arī maksāt. Bez tam cenas nemaz nav augstas.

Restorānā ir 60 vietas. Domāts izbūvēt arī pagraba telpas varbūtējiem privātu viesību rīkotājiem. Ēdienus piegādā arī pēc telefoniska pasūtinājuma Skarboro rajonā.

● Lai pasargātu lietotu auto pircējus no negodīgiem pārdevējiem, Toronto pilsēta izstrādā likumu, kas lietotu mašīnu tirgotājiem noteiks iegūt īpašu tirdzniecības atļauju, saistītu ar zināmiem noteikumiem. Likums jāapstiprina Ontario provinces valdībai. Šis likums neskars individuālos mašīnu pārdevējus.

● Sestdien, 20. jūlijā, Kanadā būs vērojams rets notikums — pilnīga saules aptumšošanās.

Toronto būs redzama daļēja aptumšošanās Tā sāksies plkst. 4,30 p. p, kad mēness ēna, tuvodamies saulei no rietumiem, skars tās rietumu malu. Pamazām mēness nosegs arvien lielāku saules daļu.

Ieteicams parastās saules acenes nelietot šīs dabas parādības vērošanai, jo tās ir par vājām, lai pasargātu acis no bojāšanas. Trīs melnbaltās filmas, kas attīstītas, ir daudz derīgākas šim nolūkam, tāpat parastā stikla nokvēpināšana ar sērkociņu vai sveču liesmu.

● Toronto latviešu tenisa kluba komanda sacentīsies tenisa spēlēs ar igauņu tenisistiem sestdien, 20. jūlijā, Riverdēles parka tenisa laukumā. Spēļu sākums plkst. 9,30 rītā.

● Pēc grūtas slimības, 8. jūlijā, no dzīves gaitām pēkšņi šķīrusies Mirdza Krasovska, dzim. Mančaka. Viņa aizsaukta mūžībā pašā jaunības spēku briedumā. Aizgājēja dzimusi 1926. g. 20. aprīlī Aucē, kur arī pavadījusi savas jaunības dienas, līdz bija jādodas bēgļu gaitās uz Vāciju. Dzīvoja Itzehoe un Hanavas bēgļu nometnēs un no pēdējās 1948. g. ar ģimeni izceļoja uz Beļģiju, kur ģimenes galva bija nodarbināts ogļraktuvēs. 1951. g. emigrē uz Kanadas raktuvju pilsētu Norandu, bet 1954. g. ar ģimeni pārceļas uz Toronto.

Pēdējos gados aizgājējas dzīvi traucēja slimība (TBC), bet to izārstēja. Radās atkal sarežģījumi iekšējos organos, un tie viņu noveda nāvē. M. Krasovska izaudzinājusi trīs dēlus no 11—17 g. — Maigoni, Jāni un Miervaldi, kam tagad pietrūks mātes mīlestības. Nelaiķi 11. jūlijā guldīja St. James kapsētā. Sēru ceremoniju vadīja māc. A. Briedis.

Pēc mīļotās mātes dziļi skumst dēli un dzīvesbiedrs Maigonis, māsa Holandē un piederīgie ASV.

O. K.

LATVIEŠU MĀMUĻA GAVIĻNIECE

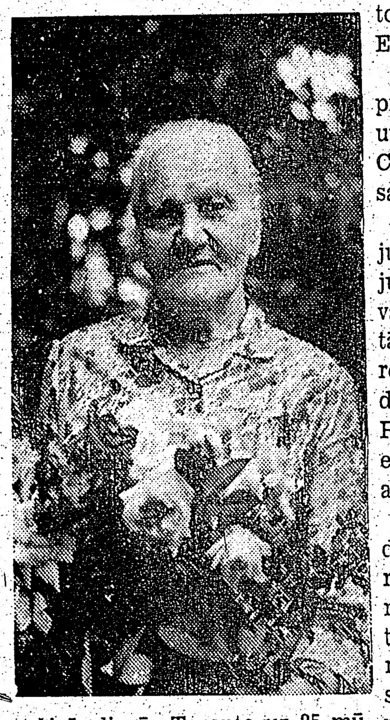

Šinīs dienās Toronto uz 85 mūža gadiem atskatījās latviešu māmuļa Ida Troics, kas dzimusi Dzelzavas pagasta Baldonēs.

Gaviļnieci sveica Pirmās latv. ev. - lut. draudzes mācītājs A. Čops un draugu pulks no tuvienes un tālienes.

Lielāko daļu savas dzīves jubilāre pavadījusi Dzelzavas pag. Pelēčos un šajā laikā paspējusi izaudzēt trīs meitas.

Viena joprojām dzīvo Latvijā, otra — Vācijā un trešā šinī kontinentā.

Ida Troics, kas zaudējusi savu vīru Pirmā pasaules kaŗa laikā, 1944. g. oktobrī izceļoja no Latvijas kopā savu vecāko meitu, pametot visu savu iedzīvi. Vācijā gaviļniece dzīvoja veco ļaužu nometnē Farelē un, rodoties labvēlīgākiem immigracijas noteikumiem, ieceļoja Kanadā 1952. gada novembrī.

Jubilāre patlaban mīt pie savas precētās meitas Margas Kalniņas, 557 Indian Rd., Toronto.

PATEICĪBA

Izsaku sirsnīgu pateicību zemāk minētām personām un firmām, kas ziedojušas 10. Draudzības un jaunatnes dienu loterijai:

L. Lūša kundzei, H. Menska un A. Ķivlenieka kgm, Little Rīga un Pavasaŗa konditorejai Toronto; Cannon Drugs un Atlantic Jewellery — Hamiltonā; H. Lapiņa kgm Vaterlo; N. Grīnberga ģimenei — Niagara on the Lake un E. Liepiņa un N. Vītola kundzēm Niagarā.

Tāpat mīļš paldies visiem dalībniekiem, kuŗi sekmēja šo svētku labu izdošanos.

Rīcības komitejas vārdā

P. Treiers, pr-dis.

Jauniešu iesvētīšana Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzē š. g. 14. jūlijā Sv. Barnaba baznīcā. Pirmā rindā (no kr.) Brigita Jeckalēja, māc. A. Briedis, draudzes pr-ks E. Zipļāns, Ilga Ankura, 2. r. (no kr.) Tālivaldis Plūdonis, Māra Penike, Dzintra Gruzīte, Rūta Jansone, Uldis Zariņš un Māris Martinsons. Foto A. Jānītis.

Uz redzēšanos Sidrabenē!

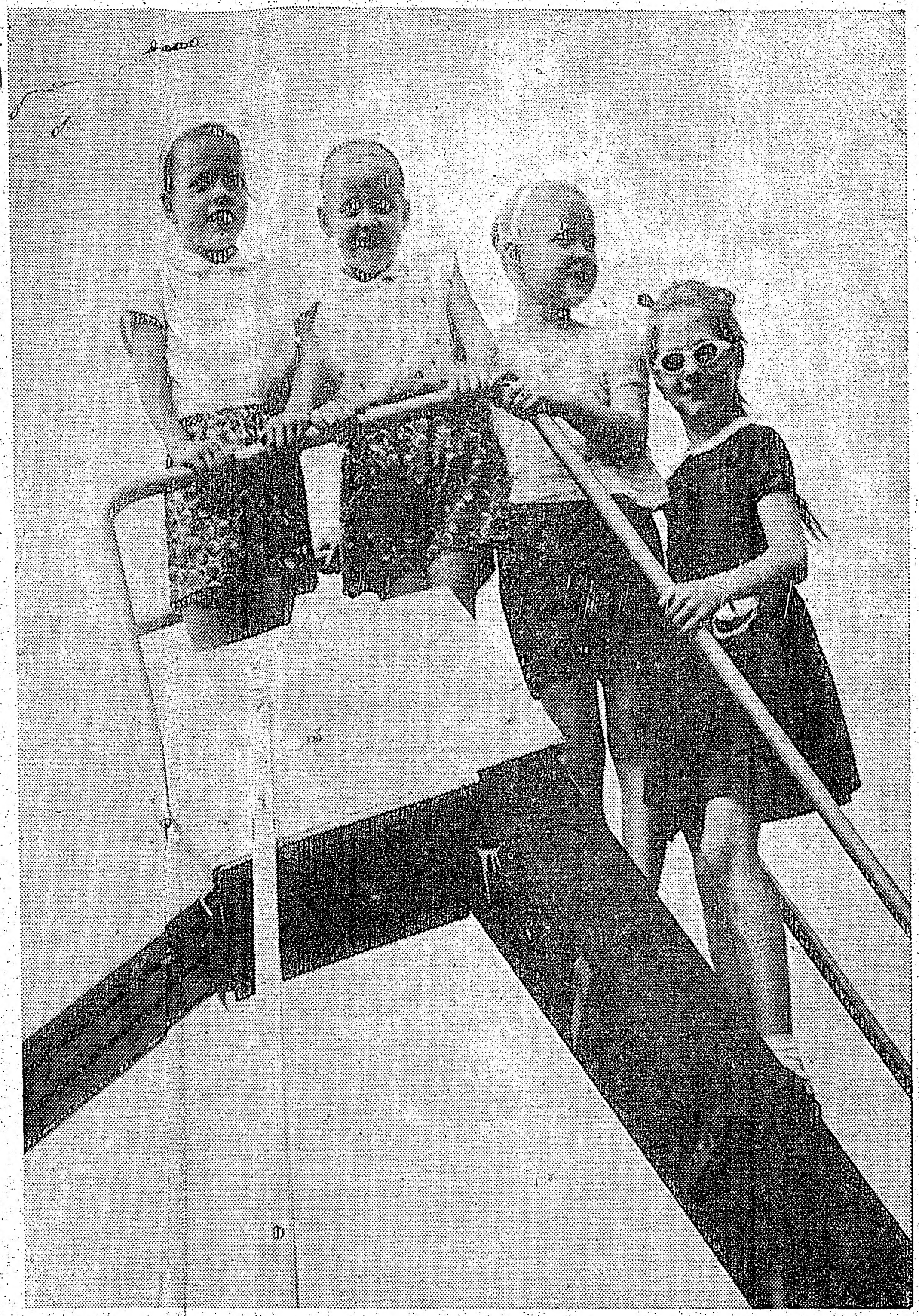

Sidrabenes gadskārtējie bērnu svētki notiks 28. jūlijā. Svētku ievadījumā, plkst. 10 no rīta, dievkalpojums Sidrabenes brīvdabas baznīcā. Pēc tam svētku atklāšana un bērnu vasaras nometnes dalībnieku priekšnesumi. Būs dažādi svētku stendi, visu latviešu bērnu un jauniešu sacensībām, vēstures zināšanu pārbaudei. Lielie un mazie draugi, Sidrabene gaida arī jūs 28. jūlijā! J. Liģera foto

RŪPNIECĪBAS DARBĀ KANADĀ JĀAPSVER PĀRSKOLOŠANĀS

Franka Dreas rakstu virkne.

Pastāvīgu pārmaiņu laikmetā Kanada ir iegājusi pārskološanās ērā, kad strādnieku prasme un apmācība ir kļuvusi par vienu no valsts vissvarīgākiem aktīviem. Strādnieku pārskološana nav nekas jauns, to dara jau kopš tvaika mašīnas izgudrošanas.

Eiropa nodarbojas ar strādnieku pārskološanu un jaunu prasmju iemācīšanu pēc 2. pasaules kaŗa jau vairāk nekā desmit gadus. Parasti to veic rūpnīcās, kur strādniekus apmāca darba laikā, lai tiem palīdzētu apgūt jaunus procesus, jaunu techniku, lai viņu prasme atbilstu rūpniecības produkcijas pastāvīgiem uzlabojumiem.

Kanadā turpretim pārskološanu pa daļai izdara atsevišķas provinces. Aroda apmācību un pārskološanu katra province izdara uz īpatnējiem pamatiem, kaut gan federālā valdība šo darbu koordinē; pēdējā arī sedz izdevumu lielāko daļu. Katrai provincei ir mazliet savādāka programma, kas visumā pieskaņota provinces robežās esošo rūpniecību vajadzībām. Pārskološanas programma atkarīga arī no tiem darbiem, kas ir pieejami pienācīgi apmācītiem strādniekiem.

Šīs rajonu pārskološanas programmas jaunieceļotājus visai bieži apmulsina, jo kvalifikācijas, kādas prasa pie iestāšanās specifiskos kursos, ir dažādās vietās dažādas. Pieaugušo pārskološana visumā aprobežojas ar bezdarbnieku pārskološanu. Tas tāpēc, ka apmācība notiek skolās, un strādniekiem tur jāpiedalās noteiktā laikā.

Tā kā dažādās programmās ir zināmas atšķirības, jauniebraucējiem, kas vēlas informēties par pārskološanos, jāgriežas pie valsts darba pārvaldes. Valodas grūtību pārvaldes birojos nav, jo tur ir tulki un dokumenti vairākās valodās.

Pārvaldes biroji nav tikai vieta, kur ierasties, lai saņemtu darbu vai bezdarba pabalstus, ja darba nav. Šī valdības iestāde nodarbina kvalificētus cilvēkus, lai palīdzētu noskaidrot, kāda veida prasmes pieprasa rūpniecībā, kāda izglītība vajadzīga, lai sagatavotos apmācībai šinīs prasmēs, un kāda pārskološanas programmas pašlaik īsteno.

Bezdarbnieki, kas iestājušies pārskološanās kursos, saņem valdības pabalstus. Pa lielākai daļai tie apmēram līdzinās vai ir pat mazliet lielāki nekā bezdarba pabalsti. Ģimenes cilvēks saņems daudz vairāk nekā neprecējies cilvēks. Strādniekiem, kes beigu-ši pārskološanās kursus, ir ārkārtīgi laimējies darbu dabūšanā, piemēram, Toronto 50 portugalietes apmācīja darbam apģērbu rūpniecībā, šūšanā un sieviešu tērpu un citu apģērbu piederumu piegriešanā. Visas tās ļoti drīz atrada darbu apģērbu rūpniecībā, lai gan pirms apmācības kursiem tām bija lielas grūtības dabūt pastāvīgu darbu.

Pārskološanas programmas sniedz apmācību dažādos darbos, sākot ar viesmīļa un viesmīles darbiem un beidzot ar apmācībām komplicētos biroja darbos un biroja mašīnu apkalpošanā. Pārskolo vīriešus arī par benzīna pildītavu pārziņiem, gaļas sagriezējiem un miesniekiem, metinātājiem, techniskiem zīmētājiem un lielu namu apkopējiem.

Tiem, kam vajadzīga papildizglītība, lai kvalificētos uzņemšanai kursos, ir pieejamas mācības vispārīgos priekšmetos. Daudziem jaunieceļotājiem, tāpēc, ka ir zināma atšķirība starp Kanadas un Eiropas izglītības sistēmām ,visai bieži ir vajadzīga šāda papildapmācība, lai viņi varētu iestāties pārskološanās kursos.

Visu provinču pārskološanās programmas ir domātas, lai palīdzētu bezdarbniekiem un nekvalificētiem strādniekiem.

ATRAITŅU PENSIJAS

Sakarā ar nesen izdotu likumu atraitnes un neprecētas sievietes var griezties pie provinciālās valdības pēc pabalsta. Šīs atraitņu pensijas, kas maksimāli sasniedz $65.- mēnesī, var saņemt, ja pieprasītāja atbilst likumā noteiktām prasībām.

● Ja viņa ir atraitne vai neprecēta sieviete;

● ja viņa ir vismaz 60 gadu veca;

● ja viņa ir bijusi Kanadā vismaz vienu gadu;

● ja viņai nepieder nekustami īpašumi un nav bankā noguldījumi, kas sasniedz $1,000.

Citi apstākļi, piem., bērnu garantijas, iebraucot Kanadā, bērnu mantiskais stāvoklis un darbs, vairs nav svarīgi un netiek ievēroti, izņemot pensijas pieprasījumu, bet ievēro pieprasītājas pašas ienākumus vai kādas citas pensijas vai pabalstus, ko viņa jau saņem.

Pieprasījumi iesūtāmi Ontario provincē Department of Public Welfare, 80 Eglinton Ave. East, Toronto.

Tai pašā laikā ieteicams nodrošināties ar kādu angļu valodas prateju, lai sekojošā intervijā ar departamenta pārstāvi būtu iespējams atbildēt pareizi uz visiem jautājumiem.

I. Zutis,
advokāts un notārs.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

20. jūlijā Saulainē — Londonas teātra izrāde.
28. jūlijā — bērnu svētki Sidrabenē
4. augustā Saulainē — Bērnu svētki.
21. septembrī — plkst. 7,30 vak., DVT Kanadā izrādīs T. Zeltiņa Vīna raugs Karaliskā Ontario mūzeja zālē.
28. septembrī — Unitarian baznīcas auditorijā, St. Clair Ave. W., Ksenijas Brantes koncerts.
28. septembrī — Latviešu strēlnieku biedrības biedru vakars ar Dr. A. Freiberga priekšlasījumu DV namā.
10. oktobrī — First Unitarian baznīcas zālē Antonina Vaivode (kontralts) T. L. Koncertapvienības koncerts.
11. oktobrī — Toronto Latviešu biedrības 15 g. pastāvēšanas jubileja.
12. oktobrī — ALT Bostonas ansambļa viesizrāde Eaton auditorija.
19. oktobrī — Jaunās Gaitas ceturtais kokteilis Sv. Andreja baznīcas zālē.
25. oktobrī — inženieŗu un techniķu balle Park Plaza Hotelī, Empress zālē.
26. oktobrī — Studenšu korporāciju kopa Toronto rīko slēgtu tējas vakaru Royal Canadian Curling kluba telpās.
26. oktobrī — TLTA Sestdienas ģimnazijas 10 g. atceres vakars plkst. 7,30 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās.
2. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. DVT nod. sarīkojums.
9. novembrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Eaton Auditorium.
14. novembrī — First Unitarian baznīcas zālē Ingrida un Karina Gutbergs (divas klavieres) T. L. Koncertapvienības koncerts.
16. novembrī — plkst. 8 vakarā Massey Hall Latvijas valsts svētku atceres sarīkojums.
30. novembrī un 1. decembrī — DV Ziemsvētku tirdziņš.

SV. KATARĪNES

14. septembrī — Sv. Katarīnes Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

HAMILTONA

28. septembrī — Miķeļa tirgus HLB namā.
5. oktobrī — Ham. latviešu jaunatnes pulciņa Rota rudens balle Rainbow zālē.
19. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki.
16. novembrī — Valsts svētku sarīkojums.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 465-1169.
178 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266

ANDREJSONS
APDROŠINA.
HI 7-4323

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem
izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 5 dienas nedēļā.
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai
no plkst. 12—8 vakarā.
Sākot ar 15. septembri birojs būs atkal atvērts sestdienās.

ALA'i JĀSADARBOJAS

Amerikas latviešu apvienībai jāsniedz draudzīga roka latviešu draudzēm, un ar tām jāsadarbojas mūsu emigrācijas dzīves harmoniskākai un stiprākai izveidošanai," Čikāgā deklarē inž. Nikolajs Bredžs, latviešu un amerikāņu atzinību ieguvušais zinātnieks, vairāku goda diplomu īpašnieks, Kultūras fonda referents. Viņa vārds un dzīves apraksts atrodams ievērojamo amerikāņu „Who's Who" sarakstos.

„Vairums latviešu, jo sevišķi gados vecākie, ieskata ALA'u par politisku organizāciju, kuras darbībā vairāk dominē valsts nekā Dievs. Un gados vecākajiem tautiešiem Dieva „nobīdīšana" malā pavisam nepatīk," saka zinātnieks, ASV Metināšanas sabiedrības Linkolnas zelta medaļas ieguvējs, Illinojas Technoloģiskā institūta loceklis, kā arī vairāku zinātnisku angļu valodā publicētu ziņojumu un pētījumu autors.

Nikolajs Bredžs, zilacains lie-

KĀ TOP DZIESMU SVĒTKU DEKORĀCIJAS

„Ja oaža rogu naturēsi, mūžam maizas naiesi", ar šo seno Rīgas daiļkrāsotāju zelteniešu saukli, pārkāpjot dekorāciju darbnīcas slieksni, apsveicu meistaru Bernhardu Sniedzi. Pats, ar uzlocītām krekla piedurknēm, nostājies darbnīcas vidū pie galda, ar colmēru un zīmuli rokā strādā gar kādu projektu.

Tuvojos viņam, bet citkārt dzīvē priecīgais bohēmietis, pagriezis galvu, izskatās pavisam nopietns un it kā gribētu jautāt: ko tu te meklē un kas tev vajadzīgs? Protams, neesmu ne Rīcības komitejas priekšsēdis, ne viņa palīgs, kas meistaru varētu traucēt.

Kad atgādinu draugu būšanu, viņš galvu paceļ vēl augstāk. Redzu, ka esmu meistaru iztraucējis pavisam nopietnā brīdī un laikam šoreiz neiekārdinātu pat ar triju zvaigžņu Martellu.

Eju viens pa visiem darbnīcas stūŗiem un aplūkoju gatavos darbus. To ir tiešām daudz. Saskaitu 43 koŗu plakātus. Tie visi izveidoti tautiskā ornamentikā, uz balta fona latviešu valodā koŗu nosaukumi, bet angliski — koŗu atrašanās vietas. Tad lielie plakāti, kurus novietos pie koŗu ieejas auditorijas ārpusē — pa labi latviskais, pa kreisi angliskais, bet virs ieejas augšā 26 pēdu garais transparents: „Kas še kāpa dziesmu kalnā, kam tik va-

GRAMERCY SHIPPING COMPANY
DIBINĀTA 1947. GADĀ.
Banku un apdrošināšanas departamenta Vneshposyltorg licencēta Maskavā, USSR. Licencēta pie departamenta (USA) un nodrošināta.
BEZMUITAS DĀVANAS UZ PADOMJU SAVIENĪBU.
Automobiļi, motocikleti, divriteņi, riepas, radio, TV aparāti, mūzikas instrumenti, ledusskapji, mazgājamās mašīnas, fotokameras, putekļu sūcēji, šujammašīnas, medību bises, pulksteņi, kā arī citas mantas. Bezmuitas piegāde garantēta. Mērenas cenas. Lūdzu pieprasiet pilnīgu sarakstu.
PĀRTIKAS PACIŅAS:
Sveiciens „R". Pilna cena $34.00.
1 mārc. kafijas, 1 mārc. kakao, 1 mārc. šokolādes, 2 mārc. cepjamās eļļas, 2 mārc. cukura, 2 mārc. rīsu, 1 mārc. siera, 2 mārc. žāvēta bekona, 2 mārc. žāvēta šķiņķa, 2 mārc. žāvētu augļu.
TEKSTILPREČU PACIŅAS:
Mēs nosūtām vislabākos audumus, apavus un gatavus apģērbus. Lūdzu pieprasiet cenrādi.
NAUDA:
Piegāde 2 nedēļu laikā. Pilnīga garantija. Izmaksā bez atvilkumiem. Piesūtām parakstu par saņemšanu.
9 rubļi par ASV $ 10,-.
Nodevas: Līdz $ 35,- — $ 3,50; pāri $ 35,- — 10%.
GRAMERCY
118 E 28th St.
New York 16, N. Y.,
N. Y. telef. MU 9-0598.

Dzīve Savienotās Valstīs

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 465-1169.
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266

ANDREJSONS
APDROŠINA.
HI 7-4323

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus uz atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 5 dienas nedēļā.
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 12—8 vakarā.
Sākot ar 15. septembri birojs būs atkal atvērts sestdienās.

…ĀRSKOLOŠANĀS

…pildītavu pārziņiem, gaļas sagriezējiem un miesniekiem, metinātājiem, techniskiem zīmētājiem un lielu namu apkopējiem.

Tiem, kam vajadzīga papildizglītība, lai kvalificētos uzņemšanai kursos, ir pieejamas mācības vispārīgos priekšmetos. Daudziem jaunieceļotājiem, tāpēc, ka ir zināma atšķirība starp Kanadas un Eiropas izglītības sistēmām, visai bieži ir vajadzīga šāda papildapmācība, lai viņi varētu iestāties pārskološanās kursos.

Visu provinču pārskološanās programmas ir domātas, lai palīdzētu bezdarbniekiem un nekvalificētiem strādniekiem.

…u kalendārs

…tējas vakaru Royal Canadian Curling kluba telpās.

26. oktobrī — TLTA Sestdienas ģimnazijas 10 g. atceres vakars plkst. 7,30 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās.

2. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. DVT nod. sarīkojums.

9. novembrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Eaton Auditorium.

14. novembrī — First Unitarian baznīcas zālē Ingrida un Karina Gutbergs (divas klavieres) T. L. Koncertapvienības koncerts.

16. novembrī — plkst. 8 vakarā Massey Hall Latvijas valsts svētku atceres sarīkojums.

30. novembrī un 1. decembrī — DV Ziemsvētku tirdziņš.

SV. KATARĪNES

14. septembrī — Sv. Katarīnes Mednieku un makšķernieku klubs balle Atlanta kluba telpās.

HAMILTONA

28. septembrī — Miķeļa tirgus HLB namā.

5. oktobrī — Ham. latviešu jaunatnes pulciņa Rota rudens balle Rainbow zālē.

19. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki.

16. novembrī — Valsts svētku sarīkojums.

ALA'i JĀSADARBOJAS AR DRAUDZĒM

Amerikas latviešu apvienībai jāsniedz draudzīga roka latviešu draudzēm, un ar tām jāsadarbojas mūsu emigrācijas dzīves harmoniskākai un stiprākai izveidošanai," Čikāgā deklarē inž. Nikolajs Bredžs, latviešu un amerikāņu atzinību ieguvušais zinātnieks, vairāku goda diplomu īpašnieks, Kultūras fonda referents. Viņa vārds un dzīves apraksts atrodams ievērojamo amerikāņu „Who's Who" sarakstos.

„Vairums latviešu, jo sevišķi gados vecākie, ieskata ALA'u par politisku organizāciju, kuras darbībā vairāk dominē valsts nekā Dievs. Un gados vecākajiem tautiešiem Dieva „nobīdīšana" malā pavisam nepatīk," saka zinātnieks, ASV Metināšanas sabiedrības Linkolnas zelta medaļas ieguvējs, Illinojas Technoloģiskā institūta loceklis, kā arī vairāku zinātnisku angļu valodā publicētu ziņojumu un pētījumu autors.

Nikolajs Bredžs, zilacains liepājnieks, Špandavas tērauda industrijas Berlīnē pētīšanas laboratorijas asistents 1944.-45. gadā, izsakās:

„Kamēr ALAs partiju darbs norit diezgan lielā klusumā, jo tām ir jautājumi, ko nevar publicēt, draudzes darbs raisās atklātībā. Mūsu draudzes trimdā ir dzīvei spējīgas un plaukst saimnieciski un morāliski, veikdamas svarīgu darbu ticības, tautības un kultūras saglabāšanā.

Tādēļ ALAi būtu jāsniedz palīdzīga roka draudzēm, un jāveido latviešu pārstāvība uz Dieva un valsts pamatiem, ne tikai valsts vien, kā tas, diemžēl, noticis līdz šim," turpina inž. Bredžs, kas ieguvis arī Kultūras fonda goda diplomu par sasniegumiem zinātnēs.

Par vienu no svarīgākajiem draudžu uzdevumiem inž. Bredžs atzīst jauno latviešu mācītāju sagatavošanu un, galvenais, viņu paturēšanu pie mūsu draudzēm.

Līdzšinējā pieredze rādot, ka vai visi mūsu jaunie, ASV ordinētie garīdznieki aizgājuši kalpot amerikāņu, ne latviešu draudzēm, brīdina zinātnieks.

„Vecie mācītāji, tāpat kā citi vecie darbinieki, strādās tikai ierobežotu laiku. Kas ieņems viņu vietas nākotnē?" vaicā Bredžs.

„Pašreizējais stāvoklis ir tāds, ka tikko ordinēts latviešu mācītājs tūlīt nevar atrast gana vietu kādā mūsu draudzē, jo garīdznieku pašreiz pietiek. Bet kāds būs stāvoklis pēc gadiem?"

Viņš ieteic latviešu sabiedrībai radīt stipendijas jauno latviešu mācītāju sagatavošanai.

„Tāpēc, ka latviešu stipendiju ieguvis mācītājs būs saistīts pie latviešu tautas, draudzes un garīgās dzīves vispār, un mācītājs būs viens no tādiem profesiju pārstāvjiem, ar kuŗu atgriešanos dzimtenē ,lai pēc tās atbrīvošanas kalpotu Dievam un Latvijai, varam rēķināties simtprocentīgi," saka zinātnieks.

„Bet kādas garantijas par stipendiātiem — inženieŗiem, architektiem vai citiem techniskiem speciālistiem, ka tie brauks atpakaļ uz dzimteni? Atbilde: nekādu!"

„Mēs, latvieši emigrācijā, šodien nevaram galvot ne par vienu ASV vai Kanadā izglītību ieguvušu inženieri, architektu, ka tie atgriezīsies Latvijā, bet mēs gan varam galvot par ikvienu jauno mācītāju, žurnālistu un rakstnieku. Tādēļ tie būtu atbalstāmi," bilst inž. Bredžs.

„Gadās piedzīvot, cik slikta ir daudžu jauno inženieru, architektu un citu technisko nozaru pārstāvju latviskā terminoloģija."

„Pie šī paša, lai neaizmirstam vēl vienu: Atbrīvotā Latvija varēs, ja vēlēsies, ievest inženieŗus, architektus no ārzemēm, kā tas tika darīts agrāk, bet mēs nekad nedabūsim no svešām zemēm mācītājus, rakstniekus. Lai to neaizmirstam, dalīdami stipendijas! Par šīsdienas kļūdām vēlāk būs smagi jācieš Latvijas baznīcai, kultūrai un līdz ar to nacionālismam," deklarē zinātnieks.

„Un ALA, cieši sadarbodamās ar draudzēm, atgūtu simtiem pazaudētu atbalstītāju un draugu," saka Nikolajs Bredžs. Viņš ierosina, ka lielākajām latviešu draudzēm Sav. Valstīs un Kanadā jāpieņem savā aizbildniecībā kāds no jaunajiem latvju garīdzniekiem, kā to Čikāgā savā laikā paveikusi Ciānas ev. - lut. draudze, piesaistot teoloģijas bakalauru I. E. Kalniņu.

Im. B.

★

Proklamēdams piekto Apspiesto Nāciju nedēļu Čikāgā, pilsētas galva Ričards Deilijs (Daley), cita starpā, teica:

„Šī nedēļa var nepatikt krievu premjēram Chruščevam, bet mums ir jāinformē Apspiesto Nāciju cilvēki aiz dzelzs aizkara, ka mēs, amerikāņi, neesam viņus aizmirsuši."

KĀ TOP DZIESMU SVĒTKU DEKORĀCIJAS

„Ja oaža rogu naturēsi, mūžam maizas naiesi", ar šo seno Rīgas daiļkrāsotāju zelteniešu saukli, pārkāpjot dekorāciju darbnīcas slieksni, apsveicu meistaru Bernhardu Sniedzi. Pats, ar uzlocītām krekla piedurknēm, nostājies darbnīcas vidū pie galda, ar colmēru un zīmuli rokā strādā gar kādu projektu.

Tuvojos viņam, bet citkārt dzīvē priecīgais bohēmietis, pagriezis galvu, izskatās pavisam nopietns un it kā gribētu jautāt: ko tu te meklē un kas tev vajadzīgs? Protams, neesmu ne Rīcības komitejas priekšsēdis, ne viņa palīgs, kas meistaru varētu traucēt.

Kad atgādinu draugu būšanu, viņš galvu paceļ vēl augstāk. Redzu, ka esmu meistaru iztraucējis pavisam nopietnā brīdī un laikam šoreiz neiekārdinātu pat ar triju zvaigžņu Martellu.

Eju viens pa visiem darbnīcas stūŗiem un aplūkoju gatavos darbus. To ir tiešām daudz. Saskaitu 43 koŗu plakātus. Tie visi izveidoti tautiskā ornamentikā, uz balta fona latviešu valodā koŗu nosaukumi, bet angliski — koŗu atrašanās vietas. Tad lielie plakāti, kuŗus novietos pie koŗu ieejas auditorijas ārpusē — pa labi latviskais, pa kreisi angliskais, bet virs ieejas augšā 26 pēdu garais transparents: „Kas še kāpa dziesmu kalnā, kam tik varens spēks?" — Arī svētku atklājēja tribīne ornamentēta — priekšpusē latviska saulīte. Vēl vairāki prospekti un citi skatuves piederumi.

Kad viens vēroju veiktos darbus, atskan pavisam priecīga meistara balss: „Nāc, iedzersim kafiju! Pats neesmu ēdis visu dienu."

Te patiesībai par godu jāliecina, ka dekorātors Sniedze ir ne tikai labs krāsu meistars, bet arī ļoti spējīgs kulinārā mākslā. Kafiju viņš nevārot, bet svaigi maltas pupiņas aplejot ar vārošu ūdeni, kas kafijai piešķirot specifisku riekstu garšu un labu smaržu. Viņa vārīto viru pat kādreizējais „pansijas turētājs" rakstnieks Anšlavs Eglītis atzinis par garšīgāko, kādu jebkad baudījis.

Kad nosēžamies pie galda, nāsis kutina svaigas kafijas smarža. Pats meistars no ledusskapja izņem pudeli. Tas šoreiz gan nav franču konjaks, bet Volfšmita vodka. Liekot uz galda, viņš nosaka: „Nekāda dzeršana nebūs, bet pa vienam šņabim ieraus, jo šovakar vēl jāsadala lielais fona zīmējums, kas būs auditorijā kopkorim aizmugurē."

Iebaudot smaržīgo kafiju un piedzeŗot pa „vienam", mūsu sarunas atplaukst, un kādreizējais profesora Purvīša māceklis sāk stāstīt par Dziesmu svētkiem domātiem darbiem: „Tas, kas še redzams, neprasa nekādu mākslu, bet ir ļoti rūpīgs un precīzs amatnieka darbs un prasa lielu piepūli. Kad būšu šo krustu nolicis, ķeršos pie dekorācijām sarīkojumiem un Rūdai, tad jutīšos atvieglots, jo varēšu strādāt brīvā fantazijas pasaulē.

„Vai Rūdai neizlietosit jau agrāk DV dienām gatavotās dekorācijas?"

„Nē, toreiz biju aizgājis par daudz pa kreisi, šoreiz nākšu atpakaļ uz labo pusi," domīgs runā meistars.

„Kādiem svētku sarīkojumiem vēl gatavojat dekoratīvos ietērpus?"

„Lielajam koŗu koncertam aizmugurē nāks Rīgas siluets, rakstnieku cēlienam domāju kādu latvisku skatiņu un palmas. Prof. J. Vītola koncertam telpa neko neatļauj, pietiks ar palmām vai lauru kokiem. Par citiem sarīkojumiem vēl labi nezinu," noslēdzas mūsu saruna.

Kad pieceļamies no priecīgā un devīgā mājastēva galda, pārlaižu vēl skatu plašai darbnīcai.

Meistars no savas mājas pārcēlies uz darbnīcu, kuŗa atrodas blakus DV mītnei, un pārnakšņo no Blaumaņa atceres vakara palikušajā Bungatiņa gultiņā.

Vēl iegriežamies DV mītnē, kuŗa tiek izmantota materiālu aprēķināšanai un sadalīšanai. Tur notiek arī teātŗa mēģinājumi. Daugavas vanagi augstu vērtē dziesmu svētku ideju un palīdz svētku rīkošanā, kur un kā varēdami. Bijušie karavīri ar ieročiem rokās vairs dzimteni nevar aizstāvēt, bet tic, ka dziesmas cels augšā Gaismas pili.

J. Ezergailis

GRAMERCY SHIPPING COMPANY

DIBINĀTA 1947. GADĀ.
Banku un apdrošināšanas de-Vneshposyltorg licencēta Maskavā, USSR. Licencēta pie partamenta (USA) un nodrošināta.

BEZMUITAS DĀVANAS UZ PADOMJU SAVIENĪBU.
Automobiļi, motocikleti, divriteņi, riepas, radio, TV aparāti, mūzikas instrumenti, ledusskapji, mazgājamās mašīnas, fotokameras, putekļu sūcēji, šujammašīnas, medību bises, pulksteņi, kā arī citas mantas. Bezmuitas piegāde garantēta. Mērenas cenas. Lūdzu pieprasiet pilnīgu sarakstu.

PĀRTIKAS PACIŅAS:
Sveiciens „R". Pilna cena $34.00.
1 mārc. kafijas, 1 mārc. kakao, 1 mārc. šokolādes, 2 mārc. cepjamās eļļas, 2 mārc. cukura, 2 mārc. rīsu, 1 mārc. siera, 2 mārc. žāvēta bekona, 2 mārc. žāvēta šķiņķa, 2 mārc. žāvētu augļu.

TEKSTILPREČU PACIŅAS:
Mēs nosūtām vislabākos audumus, apavus un gatavus apģērbus. Lūdzu pieprasiet cenrādi.

NAUDA:
Piegāde 2 nedēļu laikā. Pilnīga garantija. Izmaksā bez atvilkumiem. Piesūtām parakstu par saņemšanu.
9 rubļi par ASV $ 10,-.
Nodevas: Līdz $ 35,- — $ 3,50; pāri $ 35,- — 10%.

GRAMERCY
118 E 28th St.
New York 16, N. Y.,
N. Y. telef. MU 9-0598.

VIKTORIJA MEKŠA

beigusi Adelphi universitāti Garden City, N. Y., iegūstot B.A. gradu bioloģijā. Praktiskos darbus studiju laikā veica Medowbrook Hospital School of Medical Technology, un American Society of Clinical Pathologists. Viņa iestājusies darbā minētās slimnīcas laboratorijā bakterioloģijas nozarē un līdztekus turpinās studijas maģistra grada iegūšanai. V. Mekša ir studentu organizācijas Dzintars locekle.

APSPIESTO TAUTU NEDĒĻAS MANIFESTĀCIJAS FILADELFIJĀ

Apspiesto tautu nedēļu Filadelfijā ievadīja ar plašu svinīgu sanāksmi. 14. jūlijā pilsētas valdes pieņemšanas telpās, jo lietus dēļ Neatkarības nama pagalmu nebija iespējams izmantot.

Jau labu laiku iepriekš te izveidojās Apspiesto tautu kollēģija, lai kopējiem spēkiem panāktu brīvības atgūšanas mērķiem veltītu manifestāciju sarīkošanu. Latviešus šai plašajā „kollēģijā" pārstāvēja Filadelfijas latviešu nacionālo organizāciju un draudžu Sadarbības centra prdis Dr. N. Vīksniņš. Kad noskaidrojās, ka deklarāciju par tradicionālās Apspiesto tautu nedēļas atzīmēšanu no 14. jūlija līdz 20. jūlijam parakstījis ASV prezidents, nekavējoties, lielā spraigumā risināti priekšdarbi svinīgajam ievada sarīkojumam.

Ar dziļu gandarījumu jāatzīst, ka šogad, kad Apspiesto tautu nedēļa oficiāli izsludināta jau piekto gadu pēc kārtas, rīkotāju delegācija augstākajos Pensilvēnijas un Filadelfijas pārvaldes amata nesējos atradusi jo siltu atsaucību. Apspiesto tautu delegāciju pilnā sastāvā 11. jūlijā pieņēma Pensilvēnijas gubernātors Skrantons Harrisburgā, un no savas uses izdeva deklarāciju, ka Appiesto tautu nedēļa atzīmējama visā Pensilvēnijā.

12. jūlijā līdzīgi pieņemšana sekoja Filadelfijas pilsētas namā, kur delegācija saņēma pilsētas galvas Teita Tate) parakstītu deklarāciju, a Apspiesto tautu nedēļa jāatzīmē Filadelfijas metropolē. Kd laika apstākļi apgrūtina anifestācijas norisi zem klajas dbess, Filadelfijas pilsētas galva izkārto svinību norisi vēstuskajā Pilsētas namā.

Noliktajā stuīdē Apspiesto tautu nedēļas ievadi sarīkojumā saplūst tik daudz apmeklētāju, ka telpas švgrūdām pilnas un vēlinākie atnāceji nemaz vairs netiek kšā.

Šogad Filadelfijā Apspiesto tautu nedēļas aīmēšanai apvienojušās 28 dažas tautas un tautu grupas, gatādas, kurām priekš Otrā pasaes kara bijusi pašām sava suverēna valsts, gan arī tādas, kuŗas brīvību vēl nebija paspējušas iegūt. Šo tautu svešā virskundzībā turētās valstis redzamā vietā atzīmētas Apspiesto tautu nedēļas skrejlapā, bet svinīgajā manifestācijā viņu pārstāvji veidoja goda prezidiju ar neatkarības simboliem, karogiem goda parādē.

Piedalījās sekojošu nebrīvībā nokļuvušo valstu: Albānijas, Austrumvācijas, Bulgārijas, Čechoslovākijas, Igaunijas, Latvijas (Dr. N. Vīksniņš), Lietuvas, Polijas, Rumānijas un Ungārijas, kā arī Armēnijas, Azerbeidžanas, Baltrutēnijas, Grūzijas, Idel - Urālas, Kaukaza tautu, Kazachijas, Ķīnas, Kroātijas, Kubas, Serbijas, Slovēnijas, Tibetas, Turkestānas, Ukrainas, Ziemeļkorejas un Ziemeļvietnamas pārstāvji. Tas liecina, ka šogad Apspiesto tautu nedēļā sarīkotā manifestācija izvērtusies par daudzveidīgāko un daudzpusīgāko pret apspiedējiem vērstā protesta izpausmes apliecinājumiem.

Šai nozīmīgajā sanāksmē Filadelfijas latviešu organizācijas un draudzes bija šā pārstāvētas:

1) Daugavas Vanagu Apvienība — Voldemārs Šmitchens ar kundzi(tautas t.), apgādājot arī Latvijas karogu goda parādei.

2) Jaunatnes pulciņš — sekretāre Dace Greize, Erika Brozovska un Mudīte Brozovska, visas trīs tautas tērpos, stāvēja Latvijas karogam goda sardzē.

(Nobeigums 8. lpp.)

INESE RUKA

Rietumu Mičigānas universitātē Kalamazū ieguvusi B.S. gradu paidagoģijā. Inese ir korporācijas Imeria locekle.

APSPIESTO TAUTU NEDĒĻA KLAMAZŪ

Kalamazū pilsēs valde, lai atzīmētu Apspiesl tautu nedēļu, aicināja pilsēt iedzīvotājus 16. jūlijā plkst. 1dienā ieturēt vienas minūtes lusuma brīdi, „lai atcerētos un irdomātu tautu ciešanas aiz elzs aizkara." Ar šo lēmumu laraksti, radio un televīzija jau lkus iepazīstināja pilsētas iedzotājus.

No latviešu rstāvjiem A. Gailis uzņēmies šī jautājumā informēt pilsētas lelāko darba vietu vadītājus. Vietējā Apspiesto tautu komiteja P. lustriņa vadībā izsūtīja vairākkā 1500 rakstu un brošūras pilsētas iedzīvotājiem, lai viņus informētu, ko nozīmē „apspiestā tautas" un ziņotu par š gada sarīkojumiem, kuŗi bez jau minētā klusuma brīža 16. jūlijā, ja paredzēti 18. jūlijā, plkst. 2; WKZO televīzijas raidījumā „Special Assignment" programmā ar Kubas, Ungārijas un Latvijas pārstāvju intervijām(no latv. piedalījās Dr. V. Muižnieks). Tai pašā dienā, plkst. 7,30 v. Southgate Inn telpās notika Apspiesto tautu pieminas galvenais sarīkojums, kuŗā par programmas vadītāju bija Mičigenas kontrolieris Genn Allens (bij. Kalamazū pilsētas galva), uzrunu teica tagadējais pilsētas galva Paul Morrisons, bet galveno runu Kentakijas deputāts. Aizlūgums noturēja pilsētas baznīcu sadarbības vadītāji - mācītāji. Sarīkojuma telpās J. Avotiņa sarīkotā izstādīs pretkomūnistiska publikācijas klāstu. Pirms programmas sākuma kopīgas varinas. Tanī pašā reizē izrādīja krāsu filmu „Two Berlins".

Ar atsevišķiem rakstiem Apspiesto tautu komiteja griezusies pie 120 pilsētas draudžu mācītājiem, lūdzot trešajā jūlijā svētdienā aizlūgumos pieminēt tautas, kas atrodas nebrīvībā.

V. Bokis

NUJORKA

⊙ Daugavas Vanagu loterijas izloze notiks 28. septembra sanāksmē Jorkvilles tempļa telpās. Izlozēs K. Černoka, L. Dāboliņas, O. Grundes, E. Lauvas un A. Skultes gleznas. Ložu cena 50 centu.

Otra izloze notiks Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes Bronksas rajona nekustama īpašuma fondam dienu vēlāk Miķeļa tirgū Arlingtona zālē. Galvenais laimests 1964. gada Volkswagen, 1500 dolaru vērtībā, virtuves piederumi 300 dolaru vērtībā, radio aparāti un citas mantas. Arī te lozes maksā 50 centu. Tās izsūtītas tikai Bronksas rajona draudzes locekļiem un labvēļiem, bet atsevišķi pieprasāmas pie B. Igala, 81 Cabrini Blvd., New York 33, N. Y., tālr. WA 7-0733.

I.

DETROITA

⊙ Parakstot proklamāciju 11. jūlijā par Apspiesto tautu nedēļu no 14.-20. jūlijam, Mičigenas gubernātors īpašā ceremonijā pieņēma 12 apspiesto tautu pārstāvjus. Latviešus reprezentēja ALA's padomnieks un LAD priekšsēdis S. Rudzītis, , A. Stepe un Ināra Stepe. Delegātus gubernātoram stādīja priekšā Republikāņu tautību padomes priekšsēdis Ilmar Heinaru.

P. Z.

Mičigenas gubernātora Džordža Romneja (Georg Romney) kundze piesūtījusi vēstuli Baltiešu komitejas Detroitā priekšsēdim Ilmar Heinaru sakarā ar 14. jūnija Aizvesto piemiņas dienu, kuŗā ieradās arī gubernātors ar kundzi.

Savā vēstulē Mičigenas pirmā lēdija atzinīgi izsakās par simfoniskā orķestra koncertu; sērās tīto karogu ienešanu un goda sardzi pie tiem. Vēstules turpinājumā pateicība par dāvāto grāmatu „Leave your tears in Moscow" un cerība, ka ar Dieva palīgu cilvēce spētu nomazgāt grāmatā attēlotās ciešanas komūnistu jūgā esošajiem un baudīt garīgu saskaņu šeit Mičigenā.

Beigās pateicība par Baltiešu komitejas darbu Detroitā un personīgi sveicieni.

⊙ Svētdien, 21. jūlijā, Holy Trinity ev. - lut. baznīcā notiks dievkalpojums - garīgs koncerts prof. J. Vītola 100 gadu dzimšanas dienas atcerei. Piedalās Lilija un Imants Gleškes Pēc dievkalpojuma baznīcas sabiedr. telpās prof. J. Vītola piemiņas akts ar L. Gleškes referātu. Priekšnesumu daļā: prof. J. Vītola dziesmas. Kafija un cepumi. Ieeja pret ziedojumiem.

ČIKĀGA

⊙ Apspiesto Nāciju nedēļu Vašingtonā ievadīja Konektikatas demokratu senātora T. Dada (Dodd), Virdžinijas republikāņu deputāta Dž. Marša (Marsh) un Amerikas latviešu apvienības priekšsēža Dr. Pētera Lejiņa runas, — ziņo UPI aģentūra.

⊙ Krievu vergu impeŗiju, kuŗā ietelp arī okupētā Latvija, Lietuva un Igaunija, laikrakstā „Chicago Tribune"apgaismo Farmvillē, Virdžinijā, mītošais Aleksandrs V. Berkis.

⊙ Brīvību Kremļa okupētām valstīm, ieskaitot Latviju, asi pretkomūnistiskā ievadrakstā pieprasa „Indianapolis Star."

— Kafijas patēriņš un sirds slimības iet roku rokā, — konstatē Illinojas universitātes medicīnas fakultāte pēc deviņu mēnešu pētījumiem pie 1.108 strādniekiem „Western Electric" fabrikā Čikāgas priekšpilsētā Sisero.

GRAND RAPIDI (Mič.)

Skolotāju kopas sapulcē Grand Rapidos 6. jūlijā tika izraudzīta jauna valde: V. Lībants, J. Brūns un Ed. Avots. Dalībnieki vienojās 50 dol. no pag. gada skolu jaunatnes svētku atlikuma nodot kā ziedojumu latviešu biedrībai reprezentācijas telpas izbūvei. Skolu jaunatnes svētkus šinī vasarā nolēma rīkot 11. augustā Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut draudzes lauku īpašumā un atbalstīt skolotāju konferences noorganizēšanu Kalamazū septembrī. Uz šo konferenci aicinās visus latviešu skolotājus no ASV vidējām valstīm.

⊙ Skrundas skautu vienības nometne notiks 26., 27. un 28. jūlijā Grand Rapidu un apkārtnes latv. ev.-lut. draudzes lauku īpašumā. Gatavošanās notiek arī lielajai novada nometnei, kuŗas organizēšanu uzņēmusies Grand Rapidu skautu vienība kopā ar vecāku padomi un dāmu komiteju. II gaidu novads nometņos no 23.-25. augustam, pie Nevjego pilsētiņas, amerikāņu skautu Otavas pastāvīgā skautu nometņošanas vietā. Nometne nesīs Daugavas vārdu. Mazskauti dažas nedēļas nogales paspējuši nometņot Daukšu ģimenes īpašumā Grand Rapidu apkārtnē; nodarbības vadījušas vad. Sk. Daukša un vad. vietn. Dz. Pasteniece.

⊙ Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes bērnu vasaras nometne notiks no 4. līdz 18. augustam šīs draudzes lauku īpašumā. Draudzes locekļu bērniem dalības maksa 12 dol. nedēļā. Nometni vadīs cand. theol. Vera Fricsone. Pieteikšanās izdarāma pie draudzes māc. Kr. Hermaņa līdz 24. jūlijam; draudzes mācītājs sniegs tuvākus norādījumus attiecībā uz nometni un uzturēšanos tajā.

⊙ Ivars Trepiņš atvēris savu televīzijas un radio labošanas darbnīcu — Emergency TV, 251 Hall st. S. E.

Š. g. 6. jūlijā savā saimniecībā Bakroftā, Mič., sudrabkāzas nosvinējuši Teodors un Irma Grīnbergi. Svētbrīdī viņu mājās noturēja māc. Kr. Hermanis un gavilniekus sveica daudzie draugi un paziņas. Tikai nedēļu pirms šīm svinībām Grīnbergi izvadīja jaunā dzīvē savu dēlu Māri, kuŗš Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. baznīcā tika salaulāts ar Rutu Kazāku no Grīnvilles.

⊙ Interese par Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes lauku īpašumu ir liela pat ārpus draudzes robežām. Personas, kas vēlētos tur pavadīt atvaļinājumu, lūgtas sazināties ar draudzes mācītāju Kr. Hermani vai valdes loc. J. Bušu un E. Avotu; iespēju robežās tiek izkārtota nedēļas nogales pavadīšana un nakts guļa lielākam skaitam.

KATSKIĻĻOS
uzņem pusmūža latviešu pāri.
Tiesības atsevišķi vārīt.
Liels dārzs, tuvumā veikals un pasts.
Box 35, Boiceville, N.Y.

ASV BAZNĪCĀS

NUJORKA

21. jūlijā, plkst. 11 draudzes lauku īpašumā, māc. A. Ozols. Pilsētā dievkalpojumu nav.

28. jūlijā, plkst. 9 Bronksas Sv. Toma baznīcā, māc. R. Zariņš; plkst. 11,30 Betlemes b-cā, māc. R. Zariņš; plkst. 11 draudzes lauku īpašumā, māc. O. Gulbis .

4 augustā, plkst. 2 Port Vašingtonas Mūsu Pestītāja b-cā, māc. O. Gulbis; plkst. 11 draudzes lauku īpašumā, māc. A. Ozols.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

21. jūlijā, plkst. 10 dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds

AURORĀ

21. jūlijā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds.

Mūsu Pestītāja baznīcā, 420 Dawners Place.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Ķirsons, tel. FI 3-2420.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdien., plkst. 12 dienā Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda telefons: WA 2-2248. Māc. V. Līventāls.

Katra mēneša beidzamā svētdienā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums Redeemer luterāņu baznīcā, 1360 Pauline Blvd., Ann Arborā.

28. jūlijā dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.

Plkst. 2 p. p. dievkalpojums Ann Arborā, Redeemer luterāņu baznīcā, 1360 Pauline Blvd. Māc. V. Līventāls.

4. augustā dievkalpojums. Dziesmu grāmatas. Pēc dievkalpojuma draudzes valdes sēde.

SACRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā. 45 un H ielā.

28. jūlijā, plkst. 11 dienā dievkalpojums.

OKLANDE, KALIF.

Oklandē, Centrālā luterāņu baznīcā. 215 Ridgeway avenijā

21. jūlijā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums.

BURLINGAME (Kal.)

Burlingamā, Lutheran … of the Good Shepherd … lingame Ave.

LOSANDŽELOSĀ (Kal.)

Dienvidkalifornijas … draudz. 2450 Griffin Ave., L. A. 31

O. KROLLA
JAUNĀ ADRESE:
12 Harrison St., Oak Park, Illinois, USA.
Tel.: 383-6978.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

O'CONNOR - ST. CLAIR: atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs, eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš. Kopīgā cena $ 15.500, iemaksa $ 2.000,-.

DANFORTH - BROADVIEW: 8 istabu dubultķieģeļu mājā; 2 vannas istabas, 2 virtuves, eļļas apkure. Kopīgā cena $ 15.500,-, iemaksa $ 1.500,-.

YONGE - LAWRENCE: atsevišķa 6 istabu dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, garāža, kopīgā cena $ 14.900,-, iemaksa $ 1.900,-.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ

KAS SLĒPJAS AIZ DEMONSTRĀCIJĀM PRET GRIEĶIJAS KARALI UN KARALIENI

Neviens ārzemju valdnieks nav viesojies Londonā tādos apstākļos, kā grieķu karaļpāris. 5.000 policisti bija spiesti savaldīt demonstrantus pret Grieķijas karalisko ģimeni. Demonstrantu mērķis pirmā dienā bija — sasniegt karaļpili tanī laikā, kad tur notika bankets par godu grieķu viesiem. Londonas karaļpils atradās it kā „aplenkuma stāvoklī" — gan policijas aplenkumā, kura atturēja demonstrantus no piekļūšanas pilij. Vietām policijai nācās pat cīnīties ar demonstrantiem. Šīs cīņas rezultātā apmēram 100 apcietināto pirmā dienā, vēlākās dienās vēl ap 75, to starpā daudzi bijuši apbruņojušies ar akmeņiem, lai demonstrētu savus „miermīlīgos" nolūkus. Apcietināto starpā pa lielākai daļai sievietes un jaunieši. Arī pazīstamā grieķu komūnista Ambatielos sieva Betija, kura jau pavasarī izsauca Londonā incidentu ar Grieķijas karalieni, atkal cīnījusies ar policiju. Demonstrācijas rīkojušas dažādas Britanijas pacifistu organizācijas (starp to vadītājiem ir arī 2 garīdznieki!) un „Līga par Grieķijas demokratiju" (t. i. komūnisti). Britanijas pacifisti nu ir atklāti pasvītrojuši savus sakarus ar komūnistiem, jo — kāds sakars ir atbruņošanās un atombumbu jautājumam ar grieķu karaļpāra viesošanos?! Slavenō pacifistu līderis lords Rassels jau agrāk iesniedzis karaļpilī protestu pret Grieķijas valdnieku pāra viesošanos.

Oficiālais demonstrāciju iemesls — protests pret „despotisko režīmu Grieķijā un politisko cietumnieku verdzināšanu Grieķijas cietumos." Patiesībā aiz šī saukļa slēpjas kā parasti . . . Kremļa pirksts.

Uz šīs „brīvības" makšķeres ir tomēr uzķērušies Britanijā daudzi politiskā ziņā „naīvie".

Krievi ir vienmēr piegriezuši lielu vērību Grieķijai tās ģeografiskā stāvokļa dēļ. Grieķija pieslienas Vidusjūrai, nogriež Bulgāriju no jūras, palīdz sargāt Turciju no krievu spiediena — un aizkavē Krieviju kļūt par Vidusjūras valsti. Arī šinī ziņā Kremlis ir agrākās caru Krievijas imperiālisma turpinātājs, kura vienmēr ilgojās pēc „jūras šaurumiem un Konstantinopoles". Vēl īsi pirms lielinieku apvērsuma Krievijas pagaidu valdības loceklis Miļukovs kādā runā pasvītroja: „Jūras šaurumi mums ir vajadzīgi." Kremļa vēlēšanās ir — gāzt karaļa varu Grieķijā (kā tas ir jau noticis Grieķijas kaimiņvalstīs) un aizvietot to ar republikānisku režīmu. Ja arī no sākuma šī republika nebūtu, varbūt, komūnistiska, tad tā vismaz pievienotos tā sauktām „neitrālām" valstīm un izstātos no NATO organizācijas. Tā ir izskaidrojamas Chruščeva draudīgās runas (piemēram 1961. gadā) un mēģinājumi atšķelt Grieķiju no NATO. Vienā no savām runām Chruščevs pat draudēja noslaucīt Atēnu Akropoli no zemes virsus, ja izceltos karš! . . .

Grieķijas iedzīvotāju nabadzība ir auglīga zeme komūnistu aģitācijai. Ir bijuši daudzi grieķu komūnistu mēģinājumi gāzt pastāvošo iekārtu Grieķijā: 1944. g., 1946. g. un laikā no 1947. — 1949. gadam. Apstākļu pazinēji stāsta, ka komūnistu bruņoto bandu locekļi esot bijuši pa lielākai daļai „profesionāli" laupītāji resp. noziedznieki, kuriem slepkavošana un laupīšana ieguvusi tagad „marksisma ideoloģisko bazi". Sagūstītie bandu locekļi sēd tagad cietumā par izdarītiem noziegumiem un bruņotu sacelšanos — un līdz ar to ir radusies leģenda par „900 grieķu komūnistiem, kas smok cietumā vienīgi savas politiskās pārliecības dēļ un ir jāatbrīvo". Daži britu žurnālisti, kas ir atgriezušies no Grieķijas, stāsta, ka cietumā patlaban esot tikai 6 īsti „politiski cietumnieki" resp. idejiski komūnisti, bet viņi vervējuši, apbruņojuši un vadījuši sacelšanās dalībniekus ,par ko arī saņēmuši cietuma sodu. Šo sešu starpā esot arī Ambatielos, — enerģiskās Londonas Betijas vīrs. Cietuma sodi minētajiem „politiskajiem" gūstekņiem piespriesti galvenokārt par slepkavībām un dažādiem varas darbiem, kā to arī aizrādīja jau pavasarī viens no konservātīvajiem deputātiem angļu parlamentā. Tie paši žurnālisti neesot saskatījuši Grieķijā „policijas valsts" pazīmes — pretēji lielinieku izplatītajai propagandai.

Britiem par godu jāsaka, ka Londonas traču laikā atskanēja arī saprātīgas balsis. Tā viens no liberāļu līderiem nosodīja opozicijas vadoņa Vilsona atturēšanos no piedalīšanās viesošanās svinībās dažādu „taisnības iemeslu dēļ". Viņš pasvītroja: „Ja mēs uzņemam šinī zemē kā viesi Chruščevu, kaut gan Krievijā vēl arvien ir tūkstoši politisko cietumnieku, tad mums vajadzētu būt vismaz pieklājīgiem pret mūsu sabiedrotās valsts galvu, kuŗam, par nožēlošanu, ir jātur cietumā saujiņa komūnistu — sakarā ar niknu pilsoņu kaŗu, kas apdraudēja grieķu valsts eksistenci". 100 parlamenta deputāti no visām partijām (arī lēboristi) parakstīja apsveikumu Grieķijas karaļpārim, kurā nosodīja „neatbildīgas minoritātes rīkotās demonstrācijas".

Grieķijas premjērministrs sarunā ar 2 britu opozicijas deputātiem uzsvēra, ka apcietināto komūnistu jautājums ir Grieķijas iekšpolitikas problēma, un Grieķija esot ļoti jūtīga pret katru mēģinājumu iejaukties viņas iekšējās lietās (arī briti ir ļoti jūtīgi pat pret katru kritiku no ārienes!).

Ar gandrījumu jāuzņem britu iekšlietu ministra Brūka brīdinājums par stingrākiem sodiem fašistiem (resp. antisemītiem), komūnistiem, pacifistiem u. c. par miera un kārtības traucējumiem.

-gs.

Neklusējiet par savu tautu likteni

BRĪVO ŽURNĀLISTU FEDERĀCIJA LONDONĀ DISKUTĒ PAR BALTIJAS VALSTĪM.

Londona (A. L.) Starptautiskā brīvo žurnālistu federācija rīkoja Londonā pārrunu vakaru par Baltijas valstu problēmām. Sarīkojums ietilpa federācijas nesen uzsākto lekciju ciklā, kurā kā pirmo apskatīja jauno Afrikas valstu jautājumu.

Federācijas priekšsēdis J. Ratiu uzsvēra, ka diskusiju vakara nolūks ir vērst vērību uz Baltijas valstu problēmām, par ko rietumu pasaulē vēl aizvien trūkst pilnīgas informācijas. Domas un atziņas, kas mazā sabiedrībā tiks pārcilātas, atradīs ceļu arī uz plašākām aprindām.

Par atsevišķo Baltijas valstu stāvokli un problēmām referēja šo tautu pārstāvji. Igauņu preses darbinieks A. Tonska sniedza pārskatu par Igaunijas vēsturisko attīstību, mazāk pieskardamies tieši tagadnes problēmām okupētajās valstīs. Par domu un vārda brīvības ierobežošanu, nacionālās apiņas apspiešanu un jo plašā mērī pārkrievošanu savā referātā pastāstīja rakstnieks Pēteris Aigars. Viņš sniedza faktus par apstākļiem Latvijā. Pēc Staļina terror laika sastinguma Latvijā attīsjās nacionālkomūnisms, kas traucēja Pad. Savienības plānu īstenošanu, jo pāri „padomju lielās tautas" interesēm sāka pælt vietējās — latviešu. Pat mrenās prasības, ko uzstādīja latvešu komūnisti, bija par daudz unttiecīgās personas „iztīrīja". Šī tendence turpinājās kultūras dzīvē, kur to tik viegli nevarēja apturēt. Nozīmīgs ir apstāklis, ka tagadējā latviešu jaunatne, kas izglītojusies padomju skolās un strādā padomju darba vietās, savā būtībā ir nacionāla un pretojas visām pārkrievināšanas metodēm. Padomju varai nav iespējams pret šīm tieksmēm vērsties ar tādu bardzību kā pret „buržujiem" un „kulakiem", jo šī jaunatne ir pašas padomju iekārtas produkts un nākotnes cerība. Referents uzsvēra, ka ne tikai krieviem ir „progresīvi un dumpīgi" rakstnieki un dzejnieki, tādi ir arī mazajām Baltijas tautām. Ja šos dzejnieku darbus tulkojumā padotu lasīt brīvo rietumu zemju ļaudīm, tie labāk izprastu gara verdzību padomju zemēs.

Lietuviešu politiķis un žurnālists J. Vilčinskas referēja par preses attīstību un stāvokli Lietuvā. Tur nav brīvas preses, tāpat kā pēc 1863. g. sacelšanās, arī tagad tāpat kā toreiz, Lietuva slepeni ieved brīvajā pasaulē izdotos laikrakstus. Pašreiz Lietuvā iznāk 90 laikraksti lietuviešu valodā, no tiem ārzemēs var pirkt 25. Lietuvieši trimdā izdod 48 periodiskus izdevumus, no kuriem nevienu Lietuvā oficiāli neielaiž. Šis ir iemesls, kādēļ nav nozīmes ielaisties polemikā ar komūnistu presi.

Noslēgumā runāja pēdējais britu sūtnis Lietuvā T. Prestons, īsumā novērtēdams visu trīs Baltijas valstu sasniegumus saimnieciskajā, kultūras un mākslas laukā šajā neatkarības laikā. Prestons Lietuvu atstājis tikai 1941. g. rudenī un pieredzējis necilvēcīgas deportācijas. „Padomju Savienība Baltijas valstis ir pilnīgi kolonizējusi, laikā, kad Lielbritanija savām kolonijām atdevusi brīvību," teica referents, uzsvērdams, ka šo faktu atkal un atkal vajag pasaulei atgādināt.

„ Par savu tautu likteni neklusējiet, bet stāstiet par to arī tādēļ, lai brīvo pasauli vēl laikā glābu no briesmīgā padomju režīma," ieteica Prestons.

Pēc referātiem pārrunāja jautājumus par rusifikāciju, jaunajām tendencēm mākslā un literātūrā, baznīcas un ticības vajāšanām, par iespējām informēt brīvo pasauli, u. c.

Diskusiju vakarā bija ieradies Igaunijas sūtnis A. Torma, Lietuvas sūtnis Balutis, Latvijas sūtniecības lietvedis T. V. Ozoliņš, kā arī prāvesti R. Mužiks un J. Tauls, sūtniecības darbinieki, britu un trimdas žurnālisti, rakstnieki un sabiedriskie darbinieki. Vakara technisko izkārtojumu bija uzņēmusies lēdija Bervuda.

Igaunijas sūtnis A. Torma izteica brīvo žurnālistu federācijai pateicību par interesi, ko tā veltījusi Baltijas valstu liktenim, un vēlēšanos, lai šāda rakstura sarīkojumi notiktu arī uz priekšu.

Savāda nevienlīdzība

Dažkārt sabiedrībā nākas novērot dīvainus laulību partneŗus. Vai nu vīrs ir liels un varens, bet sieva — sīka kā skaidiņa, vai otrādi. Un daudzkārt nākas nobrīnīties, kā šādi gadījušies kopā.

Nobrīnīties nākas arī par politiskiem nolīgumiem, it sevišķi šinī laikmetā, kad viens skaļi un atklāti, ar tupeli pa pulti sitot, paziņojis, ka grib mūs aprakt, bet otrs — tam tomēr netic Viens no dīvainākiem līgumiem ir t. s. kultūrālās apmaiņas līgums Vienošanās ietvaros var sūtīt žurnālus un grāmatas no vienas valsts uz otru. Kas par jauku, brālīgu un, kultūrālam cilvēkam liktos, augstsirdīgu nolīgumu! Diemžēl īstenība ir tik brutāla, gandrīz neticama, ka garīgi veselam cilvēkam to grūti izskaidrot. No Padomijas (un citām komūnistisko imperiālistu okupētām zemēm) plūst propagandas un melu plūdi kā no vaļējām slūžām, bet no Amerikas uz Krieviju pat papīra kripata neaiziet — izņemot, ja tai ir vērtība citu tautu militāro un saimniecisko noslēpumu izspiegošanā. Kādu labumu šāda „kultūras vērtību" apmaiņa var dot Amerikai, ir pavisam grūti izskaidrot. Nu nācis jauns aspekts — komūnisti sāk plaši iepludināt brošūras, kurās tie apvaino ASV pilsoņus visādos „nodarījumos" 2. pasaules kaŗa laikā. Tā ASV pilsoņi ir spiesti ar nodokļiem atbalstīt svešu varu un naidīgu propagandu, kuŗas melus atspēkot nebūtu grūti. Katinas, Baltezera, Centrālcietuma, Stabu ielas čekas briesmu darbu darītāji labprāt grib nomelnot viņu darbu aculieciniekus, izsūtot nelatviešu (latviskie vārdi zem rakstiem ir izdomāti) saražotus meļus un ķengu brošūras. Naīvs cilvēks varētu domāt tā: ja jau komūnisti var iesūtīt ASV ko vien vēlas, tad jau arī Padomijai vajadzētu atļaut iesūtīt okupētajā dzimtenē Baigo gadu un citas dokumentāras grāmatas. Diemžēl „kultūrālā apmaiņa" tiktāl neiet un ir gaužām vienpusīga. Trimdiniekus nomelnot, apmelot, nozākāt un apvainot pašu izdarītos noziegumos gan var, bet latviešu tauta par čekas nedarbiem nekā nedrīkst zināt...

ASV tuvojas vēlēšanas. Un nebūtu lielais brīnums, ja vēlēšanu kampaņas laikā nopurinātu putekļus arī no šī līguma, kur labums ir tikai vienai pusei, un otrai tikai zaudējumi Šinī sakarībā nevaram klusēt. Mūsu pienākums ir katram no kandidātiem, vienalga, pie kādas partijas tas piederētu, aprādīt pasta līguma nejēdzību. Jāuzsveŗ, ka komūnistu propaganda satur nepatiesības, to neviens nevēlas saņemt, par to jāmaksā nodokļi (kamēr vienkāršas vēstules apmaksa augtin aug ar katru gadu, šāda „literātūra" pēc līguma ASV territorijā no ostas līdz saņēmējam jāpārvadā par brīvu!) un šīs literātūras saturs ir riebīgs katram ASV konstitūcijas atzinējam.

Padomijas iepludinātā literātūra ir tikai sākums pēc 2. pasaules kaŗa ieplūdušo ASV un Kanadas pilsoņu iespaidošana. Nupat notvertie spiegi jau paspējuši liecināt, ka viņu uzdevums bijis vervēt palīgus no emigrantu vidus, lietojot draudus un iebaidīšanas līdzekļus. Padomju diendeŗiem par lielu pārsteigumu tas reti izdevies. Emigranti ir ar augstu morāli, un tie nebaidās izraidīt aģentus no sava vidus, kad pēdējie kļūst pārāk uzbāzīgi. Arī tos aģentus, kas it kā nāktu no pašu emigrantu vidus un cenšas iefiltrēties mūsu jaunatnē, aizmirstot, ka latviešu [illegible]natnei par čekistu izdarīb[illegible] stāstījuši vecāki, brāļi un m[illegible].

Trimdinie[illegible]akstot saviem vēlētiem pār[illegible]ijiem, neatlaidīgi, un savas d[illegible]s pamatojot, var panākt, lai [illegible]domju avīzes un cita „literā[illegible]" tiktu izlietota pašā padom[illegible]zemē — machorkas ietišana[illegible] citām „kultūrālām" vajad[illegible].

E. Liedags

Latviešu filatelisti noslēdz pavasaŗa posmu

Latviešu filatelistu apvienības dalībnieki E. Alberinga un J. Ronis no Toronto latviešu filatelistu kluba un apvienības Jaunatnes nozares dalībnieki E. Bērziņš, J. Bērzkalns un A. Rēvalds, visi no Detroitas, 21./23. jūnijā piedalījās Teksas filatelistu klubu apvienības 67. gadskārtējā izstādē. Daži šīs apvienības klubi darbojas jau vairākus gadus pirms šīs apvienības onorganizēšanas. Izstādi šogad izkārtoja Panther City filatelistu biedrība Fort Worth pilsētā, plašajās Teksas hoteļa telpās, kur starp 160 ielogos izkārtotiem klāstiem bija atzīstami pārstāvēta Latvijas filatelija.

Tā kā pieteikumu lapas no izstādes rīkotājiem saņēma ļoti neilgi pirms pieteikšanās termiņa, nebija iespējams sazināties ar jauniešiem citās pilsētās un dalībnieki bija jāizrauga no Detroitā esošiem. Ielogu lielums — 8 lapas, parasto 6 vietā, arī nebija mūsu jauniešu sagatavotiem klāstiem izdevīgs un prasīja klāstu pārkārtošanu. A. Rēvalds no sava klāsta par 6. saules izdevumu ar izvēlētām lapām ieguva 1. vietu un godalgu par labāko izstādes klāstu jauniešiem. E. Bērziņš ar klāstu par saules markām uz dažādiem papīriem ieguva 2. vietu un lenti, un jaunākais dalībnieks J. Bērzkalns, kuŗš izstādē piedalījās ar savu pirmo klāstu, saules zīmējumu uz trimdas markām un aploksnēm, ieguva 3. vietu un lenti.

Ārzemju marku klasē E. Alberinga ar atzīstamā sakārtojumā veiktu klāstu par Latvijas valstsvīriem un rakstniekiem ieguva 3. vietu, bet J. Ronis ar Kurzemes atbrīvošanas izdevumu, kuŗš bija bagāts ar melniem paraugiem, abpusīgi iespiestām markām, centra novirzieniem, robojuma kļūdām un zīmējuma ie loga un centra nospiedumiem mugurpusē, ieguva 1. vietu.

DAŽĀDI[illegible]

VĒNUS A[illegible]J SAVU SEJU

Ar jaunā[illegible] radara aparātiem bijis [illegible]sjams noteikt Vēnus griešan[illegible]p savu asi, proti, 250 dienās. [illegible]tījumi izdarīti no 1962. gada [illegible]tobra līdz 17. decembrim [illegible]t konstatēts, ka Vēnus rotā[illegible] notiek no austrumiem uz [illegible]umiem, tātad pretēji visām [illegible]ām planētām pasaules telpā [illegible]et Propulsion Laboratory [illegible]ornijā zinātnieki, kas speciāli [illegible]darbojas ar Vēnus pētīšanu, k[illegible]atējuši, ka Vēnus atmosfairā [illegible]rādījusies plaisa 7,7 kvadrā[illegible]metru liela, kas līdzinās Au[illegible]lijai. Pētnieki secina ,ka pl[illegible]a drīz atklās zemes cilvēkiem [illegible]āk savu noslēpumu.

PASAULĒ[illegible]DZIĻĀKĀ ALA

uzieta Šve[illegible] 75 kilometri dziļa un līdz[illegible] to visdziļākā ala pasaulē. K[illegible]košo min Colossal cave alu A[illegible]nā, ASV; tās gaŗums ir 5[illegible]klm. Jaunmeksikā atrastā ala [illegible]rlsbad Caverne ir 51,8 klm. g[illegible] Daudzām alām ir sakars ar [illegible]mes upēm un ezeriem. Vienā [illegible]da no daudzinātākām ir Če[illegible]slovakijā Mazochas ala ar ļoti [illegible]iem ezeriem, upēm un stalakt[illegible] lāstekām.

ro

MOONLITE VILLA
PIE B[illegible]AMA EZERA
ROSED[illegible], Ont., Canada,
95 jūd[illegible] no Toronto.
Tel. Bur[illegible]iver 16, Ring 31.
Izīrē[illegible]as istabas
va[illegible]niekiem.
UZ VĒLĒ[illegible]OS AR UZTURU.
Lieliska [illegible]makšķerēšana.
Tuvāka i[illegible]mācija BE 9-3767
[illegible]karos.

CHAOSS PIRMS 33 GADIEM

Šodien, konstatējot un spriežot par Sav. Valstu bezdarbu, metam skatu atpakaļ uz 1929. gada oktobri, kad notika tas,ko nebija sagaidījuši pat visgudrākie tautsaimnieki — Sav. Valstu tirgus eksplozija.

Tie, kas minētajā dienā atradās Ņujorkas naudas tirgū, sajutās tā, it kā Niagaras ūdenskritums gāztos iekšā pa logiem. Histerijā un bēdās mākleri raudāja, plēsa matus un savu kreklu apkakles. Viņi bija aculiecinieki traģēdijai, kurā milzu bagātības pēkšņi izkusa kā cukura grauds tējas glāzē. Viņi mēģināja pārkliegt cits citu ar saviem piedāvājumiem. Veltīgi. Pircēju nebija. Neviena.

Tās bija dienas, kad viesnīcās, pirms viesis reģistrējās, tam bija jāatbild uz nopietnu jautājumu: „Istabu gulēanai, vai pašnāvības lēcienam?"

Tikai divu mēnešu laikā Sav. Valstu tirgus bja pazaudējis visus stabilos pamatus. 40 miljardu dolaru vērtības pazuda kā piliens akā. Indiānas pilsētiņā Nansijā 1930. gada beigās katrs ceturtais fabrikas strādnieks bija zaudējis darbu. Čikāgā vairums sieviešu pelnīja mazāk nekā 23 centi stundā, bet ½ pat zem desmit centiem.

Ņujorkas Baverijā bezdarbnieki pulcējās nepārskatāmās rindās pēc maizes, un būvuzņēmēji, gluži tāpat kā citu profesiju piederīgie, īrēja viesnīcās istabas — ne gulēšanai, lēkšanai! Jaunu ēku celšana bija samazinājusies par 95 procentiem. 9 miljoni banku grāmatiņu, ar tur ierakstītajām summām pēkšņi bija kļuvušas bezvērtīgas. Valstī bankrotēja 85.000 uzņēmumu.

Depresijas rēgs valdīja visur.

Valsts ienākums 1930. gadā bija 75 miljardi, 1931. gadā 59 miljardi, bet gadu vēlāk tikai 42 miljardi. 1933. gadā Sav. Valstu ienākums bija tikai 39 miljardi.

Vairāk nekā puse Amerikas iepriekšējos gados iekrātās bagātības bija pazudusi bez pēdām. Caurmēra amerikāņa dzīves standarts tad līdzinājās tam, kāds ASV valdīja pirms 1900. gada. 14 miljoni bezdarbnieku sēdēja ielu krustojumos vai izsalkušu bērnu pilnos dzīvokļos.

Tāds pats skais bezdarbnieku stāvēja garās rindās, ieskaitot spožo Ņujorkas Taimskvēru, kur izsniedza maizi. Tās bija katastrofālas un nekad neaizmirstamas dienas Amerikā.

Tagad līdzīgas krizes atkārtošanās vairs nav gaidāma, jo valdības rīcībā ir iedarbīgi naudas un darba tirgus kārtošanas līdzekļi.

Im. B.

MODĒ NĀK LEITNANTS

MŪSU LĪDZSTRĀDNIEKA VĀCIJĀ PIEZĪMES

Stāsta, ka pirms 1. pasaules kaŗa Vācijā tā sauktajās labākajās aprindās cilvēks sācies tikai no leitnanta, un šī dienesta pakāpe visādā ziņā esot bijusi nozīmīgāka par akadēmiskiem gradiem un augstiem amatiem. Pēc 2. pasaules kaŗa, kaut vai tikai darbu meklējot, Vācijā turpretī bija visprātīgāk visas bijušās militārā dienesta pakāpes noklusēt, jo pat katru izbijušo kaprāli daudzi ieskatīja par visādi nicināmu, aizdomīgu un bīstamu militāristu. Nebija tādēļ brīnums, ka, sākot Rietumvācijas bundesvēra veidošanu, tikai retais vidējo mācības iestāžu absolvents vēlējās doties uz kaŗa skolām. Daži pat baidījās vai otrādi — gavilēja, ka pēc veco virsnieku izmiršanas iesauktie vācu kaŗavīri palikšot gandrīz bez virsniekiem un apakšvirsniekiem. Arī tagad vācu vidējo mācības iestāžu absolventu aprindās kaŗa skolas un virsnieku karjēra nav populāras, jo civīlajās un rūpniecības nozarēs visumā var nopelnīt vairāk. Bundesvērs vēl aizvien visumā cīnās ar jauno apakšvirsnieķu un virsnieku trūkumu, bet, šķirstot darba piedāvājumu sludinājumus, tagad tomēr jau nereti var atrast arī dažādos variantos piezīmi, ka izdienējušiem kaŗavīriem — sevišķi jaunajiem rezerves virsniekiem — priekšroka.

Ar militārisma atdzimšanu tam maz sakaru, bet ir puslīdz skaidrs, ka darba devēji tagad labāk darbā pieņem izdienējušus puišus nekā tos, kuŗiem vēl jāiet kaŗa klausībā. Bez tam ir pierādījies, ka cilvēki ar vidējo izglītību vai kaŗa dienesta dēļ studijas pārtraukušie, kuŗi kaŗa klausībā ir centušies vai spējuši iegūt rezerves leitnanta dienesta pakāpi, atgriežoties civīlajā dzīvē un studijas beidzot, prot labāk tikt galā ar darbu vadību un citām cilvēciskajām problēmām, kuŗas rodas, uzņemoties atbildīgus pienākumus rūpniecībā un citur.

TITULĒŠANA SĀK MAZINĀTIES

Par spīti visām ievērojami pozitīvajām ārējām un iekšējām pārmaiņām, kuŗas Vācijā notikušas pēc 2. pasaules kaŗa, vācieši īpaši valsts ierēdņus neuzrunā uzvārdos, bet dienesta apzīmējumos. Iegriežoties kādā valdības vai pašvaldības iestādē, visapkārt skan: Herr Regierungsrat, Herr Obersekretär, Herr Inspektor u. t. t. Caurmēra cilvēkiem ikdienas sarunās arī šo ierēdņu laulātās draudzenes nav vis Dūselmaijera vai Müllera

(Nobeigums 7. lpp.)

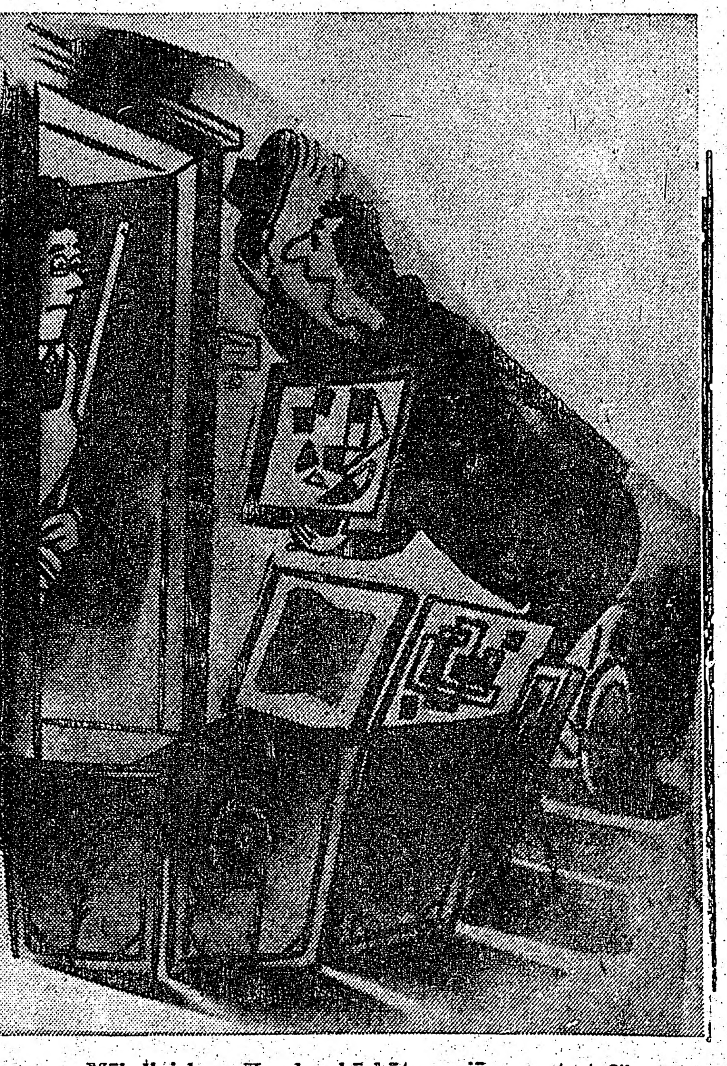

Mākslinieks: „Kundze, kā būtu ar jūsu portretu?"

WASAGA [illegible]
2 un 3 istab[illegible]
nogalēm un [illegible]
vieta: peldē[illegible]
J. BAJARS [illegible]

Kur pēkšņi izgaisa tavas skum[illegible]
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
LOTUS PUĶU VE[illegible]
802 Bathurst ielā, pie [illegible]
tel.: LE 3-3884, To[illegible]
KANADAS DAIĻAMATNIEKU [illegible] SALONS.
Sveiciet AR ZI[illegible]
LOTUS

JAUNIZNĀKUŠĀS GRĀMAT[illegible]
G. Zariņš — DVĒSEĻU BOJĀ EJA, romāni [illegible]
J. Širmanis — LIELĀS PASAULES SĀKUMS [illegible]
ZIŅAIDAS LAZDAS KRĀJUMS, 22 autori (12[illegible]
A. Brastiņš — SLIŅĶIS, vēstur. pasaka, krāsu [illegible]
P. Aigars — GĀJIENS UZ TAUTIEŠU NAMU[illegible]
Žurnāls ZINTIS Nr. 9 ar pašmāc. pielikumu a[illegible]
SAGATAVOŠANĀ
ĀBECE ar daudzkrāsu bildēm ......
G. Zariņš — MIELES, romāns (illustr.) ......
Ern. Brastiņš — MŪSU DIEVESTĪBAS 1000 [illegible] ŠANA ......
V. Hermane — VISS NEIZGAIST, dzejoļi ......
IEPRIEKŠ MAKSĀJOT, 20% ATLAI[illegible]
ALFRĒDA KALNĀJA APGĀ[illegible]
719 W. WILLOW ST. CHIC. 14, ILL., U[illegible]

Zeltkalis A. ĶIVL[illegible]
VALUTE
Gatavo un labo visu, kam sa[illegible]
19 Pretoria Ave., Toro[illegible]
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATA[illegible]

ZIGFRIDS ART POTTER[illegible]
ZIGFRĪDS JURŠEV[illegible]
KERAMIKAS DARBNĪCA - SA[illegible]
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. T[illegible]
viena tramvaja pietura rietumos no La[illegible]
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMI[illegible]
LIETIŠĶĀS MĀKSLAS IZSTRĀDEJ[illegible]
Turpat dabūjami BILŽU LOGAT[illegible]

VENUS
PUĶU VE[illegible]
Ziedi [illegible] sakārto[illegible] vajadzī[illegible]
Latviešu kera[illegible]
Ādas izstrādā[illegible]
231 Roncesvalles [illegible]
LE 4-4645; LE 3-[illegible]

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800.
445 Pape Ave., Toronto.

NEDĒĻAS[illegible]
PAV[illegible]
„Happy [illegible]
Info[illegible]
zvaniet LE 4[illegible]

LATVIJAS AMERIKĀ
MOD[illegible]
SPIE[illegible]
TOR[illegible]
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTI[illegible]
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU[illegible]
VIZITKARTES,
DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJ[illegible]
KONCERTU PROGRAMMAS,
SARĪKOJUMU BIĻETES,
PLAKĀTUS, DZIESMU LAPI[illegible]
GRĀMATAS un ŽURNĀLU[illegible]
VĒSTUĻU VEIDLAPAS, [illegible]
u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TOR[illegible]
ONT., CANADA. TEL.:
Pasūtinājumus lūdzam nodot laik[illegible]

WASAGA BEACH — ROSEBUD COTTAGES

LATVIEŠU PASĀKUMS

2 un 3 istabu kabīnes un atsevišķas istabas izīrējam nedēļu nogalēm un nedēļām. Ēdienu pašgatavošana. Lieliska atpūtas vieta: peldēšanās - makšķerēšana. Brīva laivu lietošana.

Pieteikumus telpu rezervācijai adresējiet

J. BAJARS — ROSEBUD COTTAGES, MOSELEY ST. R. R. 1, WASAGA BEACH, ONT.,

Ar š. g. 15. jūliju esam pārņēmuši BROADVIEW DELICATESSEN VEIKALU, 105 Danforth Ave. (pie Broadview). Tel. HO 5-9905.

Piedāvājam bijušiem un nākošiem klientiem gaļas izstrādājumus eiropiešu gaumē. A. Kristapsona ražojumus. Tortes, kūkas, pīrāgus, ūdensklingerus u. c. cepumus. Visu šķirņu konservus un delikateses. Garantēti svaigas preces.

J. un A. MIĶELSONI.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS

CALLA

727 Danforth Ave., Toronto.

HO 6-9911.

BAGĀTĪGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.

TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.

PIEGĀDE MĀJĀS.

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .

LOTUS PUĶU VEIKALĀ

802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas, tel.: LE 3-3884, Toronto.

KANADAS DAIĻAMATNIEKU SAVIENĪBAS SALONS.

Sveiciet AR ZIEDIEM!

LOTUS

NOTARS

OSKARS PERRO

pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555. Toronto.

PĀRSŪTĀM NAUDU uz LATVIJU

US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.

Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-.

Pārējām summām 10 %.

Sūtījumi apdrošināti.

Saņemšana 14—21 dienu laikā.

DV SAINĪŠU NODAĻA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT. CANADA.

MODĒ NĀK LEITNANTS

(Pārnesums no 6. lpp.)

kundzes, bet gan Frau Regierungsrat u. t. t. Liekas, ka beidzot arī pašiem ierēdņiem šis visādu zobgaļu mūžīgais iedvesmas avots nav vairs patīkams, un vācu valsts ierēdņu apvienība ir nākusi klajā ar vairākiem priekšlikumiem un ieteikumiem šo titulēšanu izbeigt. Pēc mūsdienu mērauklas cilvēku vērtību un personību nenosakot tituls un ārējās formālitātes. No tām atbrīvojoties, uzlabošoties ne vien valsts iestāžu iekšējais klimats, bet arī cilvēciskais kontakts ar publiku. Ir ļaudis, kuŗi pat ieteic pašu ierēdņu savstarpējās sarunās titulēšanos ar likumu aizliegt. Bet ar aizliegumiem reti kad ko panāk, un, šķiet, ka vecie paradumi šajā ziņā Vācijā tomēr vēl dzīvos dažu labu gadiņu.

PROTESTI PAT PRET BAZNĪCAS ZVANIEM

Trokšņu mūsdienu pasaulē netrūkst, un tā kā tie ir jau sasnieguši pat cilvēku veselību nopietni apdraudošu pakāpi, tad to apkaŗošana vairs nav tikai sapīkušu pensionāru blakus nodarbošanās. Vismaz Eiropā ar trokšņu apkaŗošanas problēmām nopietni nodarbojas ne vien mediķi ,bet arī valsts un pašvaldību iestādes. Ar moderniem trokšņu mērīšanas rīkiem, cita starpā, konstatēts, ka ne vien strūklu motoru lidmašīnas, automobiļi, ielu labošanas un ēku celšanas mašīnas un tamlīdzīgu ierīču trokšņi bojā pilsētu iedzīvotāju nervus un veselību. Pie bīstamiem trokšņiem pieskaita arī skaņu plašu atskaņotājus, grīdsegu izdauzīšanu un pilsētu centru tirgus laukumos gada tirgus, kuŗos nerviem bīstamu skaļumu īpaši sagādājot modernos karuseļos lidojošo sieviešu izmisuma kliedzieni.

Rietumvācijā šo iemeslu dēļ gada tirgi ar visiem to priekiem tagad ir padzīti uz tālām pilsētu nomalēm, un arī grīdsegu tīrīšanas un citi skaļāki darbi vai izpriecas un daudz kas cits ir aizliegts no plkst. 10 vakarā līdz plkst. 8 rītā. Cik ar to trokšņi kļuvuši mazāki un veselībai nekaitīgāki, vēl grūti pasacīt, bet nakts darbu maiņas strādnieki un citās profesijās nakts darbos nodarbinātie daudzās vietās nopietni žēlojas, ka viņu atpūtu un veselību traucējot arī baznīcu zvani. Sirdīgākie pat draud ar izstāšanos no baznīcas. Šī iemesla dēļ, piem., Vīnes katoļu baznīcām tagad atļauts zvanīt tikai no plkst. astoņiem rītā un ne ilgāk kā trīs minūtes. Šim piemēram sekot ieteikusi arī vācu katoļu bīskapu konference, un Vācijas pašvaldības cer, ka šim ieteikumam piemērosies arī luterāņi.

V.As.

AUSTRA ŠMITS

DĀMU FRIZIEŖSALONS

737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

A. EGLĪTIS—

RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca

Ierīko TV antenas. Atvērts no pl. 1 līdz 9 vak., sestdienās no pl. 1 līdz 6 vakarā.

O IZĪRĒ TV par $ 8,- MĒNESĪ. O

161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

JAUNIZNĀKUŠĀS GRĀMATAS

G. Zariņš — DVĒSEĻU BOJĀ EJA, romāni (illustr.)	$ 3.20
J. Širmanis — LIELĀS PASAULES SĀKUMS (illustr.)	$ 3.20
ZINAĪDAS LAZDAS KRĀJUMS, 22 autori (12 illustr.)	$ 6.50
A. Brastiņš — SLIŅĶIS, vēstur. pasaka, krāsu illustr.	$ 2.40
P. Aigars — GĀJIENS UZ TAUTIEŠU NAMU, dzejoļi	$ 3.20
Žurnāls ZINTIS Nr. 9 ar pašmāc. pielikumu angļiem	$ 1.00

SAGATAVOŠANĀ

ĀBECE ar daudzkrāsu bildēm	$ 1.50
G. Zariņš — MIELES, romāns (illustr.)	$ 3.20
Ern. Brastiņš — MŪSU DIEVESTĪBAS 1000 G. VAJĀŠANA	$ 2.40
V. Hermane — VISS NEIZGAIST, dzejoļi	$ 2.80

IEPRIEKŠ MAKSĀJOT, 20% ATLAIDE.

ALFRĒDA KALNĀJA APGĀDS

719 W. WILLOW ST. CHIC. 14, ILL., USA.

UZMANĪBU TAUTIEŠI!

Pārdodams skaists apbūves gabals, 75 x 200, pie Simko ezera, Algona Beach,

60 jūdzes no Toronto, 1 st. brauciens, iztīrīts un nolīdzināts, gatavs vasarnīcas celšanai. Otrā līnijā no ezera latviešu centrs.

Cena $ 2.000,-.

Tel. LE 1-7353.

KAS? KUR? KO? TORONTO

PARTIKA - DELIKATESES

LITTLE RĪGA — delikatešu veikals LE 4-897

343 RONCESVALLES AVE.

Viesību galdi, aukstās bufetes.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

105 DANFORTH AVE. (pie Broadview)

Tel.: HO 5-9905. J. un A. MIĶELSONI.

Adolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-515.

1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-735.

361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. CUKUL-

VIKING DELICATESSEN

1077 Bathurst St. (pie Dupont). Tālr. LE 2-9068.

DELIKATESES, KŪKAS, TORTES, IMPORTĒTAS ŠOKOLĀDE UN KONSERVI.

EMILIJA un GEORGS DUMPES.

ERIC'S DELICATESSEN

375 BROADVIEW AVE (PIE GERRARD) HO 1-4473

atvērts līdz pl. 9 vak.

ERIKS OZOLIŅS.

Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS

VALUPE

Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām

19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.

HO 3-1008.

PIEPRASIET KATALOGU.

MEKLĒ SIEVIETI pie diviem bērniem.

Zvanīt RO 7-8579, Toronto.

Pārdod labi būvētu 3 guļamistabu vasarnīcu

ar siltu un aukstu ūdeni un vaļēju kamīnu, 90 jūdžu no Toronto pie Sturgeon ezera.

Zvanīt 928-3616 no plkst. 9—5. Pēc plkst. 5 zvanīt 533-0448.

H. Rosar

FUNERAL DIRECTOR

APBEDĪŠANES BIROJS

467 Sherbourne St., Toronto.

Tel. WA 4-1408.

★

Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

ZIGFRIDS ART POTTERY

ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS

KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS

1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-8183

viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.

Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citus LIETIŠĶĀS MĀKSLAS IZSTRĀDĒJUMUS.

O Turpat dabūjami BILŽU LOGATI. O

ALFRED STIKUTS

REALTOR

481-0431

592 Mt. Pleasant Rd. Toronto 7.

IZDARA APMETUMA DARBUS par ziemas cenām.

Liek arī grīdas plates

Zvanīt 769-8280, Toronto.

IZĪRĒJAMS OTRAIS STĀVS.

Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā — Tel. OX 9-5137, Toronto.

Bloor - Ossington

IZĪRĒJAMA MĒBELĒTA ISTABA UN GARĀŽA

Tel. LE 5-3725, Toronto.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI

BĒRZIŅŠ Realty Limited

REALTOR

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — OBLIGĀCIJAS

APDROŠINĀŠANA — NOTĀRS

LE 4-8447, TORONTO. 316 Harbord St.

VENUS

PUĶU VEIKALS

- Ziedi un ziedu sakārtojumi visādām vajadzībām.
- Latviešu keramika.
- Ādas izstrādājumi.

231 Roncesvalles Ave., Toronto.

LE 4-4645; LE 3-4037 pēc darba.

A. PUTNIŅŠ

A. LAGUNS

APKUŖU IERĪKOTĀJS

204 Oakwood Ave.,

LE 1-6583, Toronto.

JAUNĀKĀS LATVIEŠU SKAŅU PLATES

LP - 021 33⅓ $ 6.00

J. Reinholds LĪGO DZIESMAS diriģents D. Gailis
P. Jurjāns LĪGO DZIESMAS diriģents L. Vīgners
Koklu ansamblis LĪGO MELODIJAS
J. Ķepītis LĪGO DZIESMAS
Tautas dziesmas
E. Melngailis AI, ZAĻĀI LĪDACIŅA diriģents T. Kalniņš
A. Jurjāns PŪT, VĒJIŅI diriģents T. Kalniņš

LP 0 22 $ 6.00

Jāzeps Vītols ZIEMEĻBLĀZMA, kantāte
L. Vīgnera koris ar simf. orķestri, solo H. Ozolītis, diriģents L. Vīgners
Jēkabs Graubiņš TEK SAULĪTE TECĒDAMA, tautas dziesma
Jaukts koris, diriģents J. Dūmiņš
Alfrēds Kalniņš PURI PURI, MEŽI MEŽI, tautas dziesma
Jaukts koris, diriģents T. Kalniņš

A. Kalniņš JŪŖAS VAIDI —
J. Vītols KLAUSIES, SPULGACĪT'
Anna Ludiņa, soprāns

A. Žilinskis AUDĒJAS DZIESMA —
E. Dārziņš AIZVER ACTIŅAS
Elfrīda Pakule, soprāns

E. Dārziņš MANA LAIME — Arturs Vanags, tenors
A. Jurjāns KĀ ZAGŠUS — Žermēna Heine - Vāgnere, soprāns
M. Zariņš KĀ GULBJI BALTI PADEBEŠI IET —
J. Vītols LĪGODAMA UPE NESA, t. dz.
Ērika Tipaine, soprāns

LP 0 23 $ 6.00

Alfreds Kalniņš DEJAS NO BALETA STABURAGS
1. Valsis. 2. Andante amoroso. 3. Skaidrītes deja. 4. Jandāls. 5. Valsis. 6. Maršs.

10 TAUTAS DZIESMAS
Latviešu simfoniskais orķestris diriģents L. Vīgners

Pieprasiet LATVIAN MUSIC bezmaksas skaņu plašu katalogu.

Pasūtinot pa pastu, Ontario provincē dzīvojošiem pie šīs plates vērtības jāpiemaksā 18 ¢ tirdzniecības nodoklis.

Pasūtinājumus adresējiet:

DV GRAMATNICA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT. TĀLR. EM 8-0792.

DAŽĀDI

R P M ELECTRIC

ELEKTRĪBAS UZŅĒMUMS

160 Woburn Ave., Toronto 12.

Labo un atjauno elektrisko installāciju. Ierīko jaunus degpunktus, slēdžus, skaitītājus u. c.

Garantēts darbs. Rūdolfs Purvs HU 3 1640.

Alder's Esso Service HO 6-0496

1151 QUEEN ST. E.

Atlas riepas un baterijas. Lubrikācija, „Undercoatings" un remonti. Atvērts 24 st. katru trešo nedēļu.

LAIMONIS ALDERS

Benjamin Film Laboratories Ltd. EM 3-6496

51 DUCHESS ST., TORONTO 2, ONT.

Krāsu un balti - melno filmu attīstīšana, bildes, palielinājumi un citi foto darbi ar izcilu kvalitāti. Tautiešiem atlaide.

Everlast Heating Co. LE 1-1101

62 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.

Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

New Era Home Appliances Ltd. OX 9-7143

2902 DANFORTH AVE. Televīzijas aparāti. Stereo

Ledusskapji, veļas mašīnas, veļasžāvētāji. Elektriskās plītis.

Lielākā mēbeļu izvēle Toronto. AUSEKLIS JANSONS

Laimon's Auto Service TEL. 466-0540

603 GERRARD ST E. (pie Broadview Ave.)

DAŽĀDU VEIDU AUTO REMONTI, SMĒRĒŠANA un EĻĻAS MAINĪŠANAS. DARBS GARANTĒTS.

LAIMONS MAROVSKIS

J. KREIĻA FOTO STUDIJA

izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieŗu filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.

HO 6-3800.

445 Pape Ave., Toronto.

NEDĒĻAS NOGALES PAVADIET „Happy Hills" parkā

Informācijai zvaniet LE 4-0563, Toronto.

KLĀJ VIESĪBU GALDUS, piegādā mājās.

E. JIRGENS, tel. RO 7-6044, Toronto.

KLUSĀ UN SKAISTĀ ATPŪTAS VIETĀ pie HURON EZERA

izīrējamas istabas ar visām ērtībām atvaļinājuma pavadīšanai.

Ēdienu pašgatavošana.

Ļoti laba makšķerēšana, peldēšanās un atpūta.

Zvaniet LE 4-0563, Toronto.

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO

PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:

LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792

Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

Turner & Porter

Estd 1874

APBEDĪŠANAS BIROJS

Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7954

Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153

Parkošana abās bēŗu mājās.

SPORTS

Visu sporta nodaļai domāto informāciju lūgums sūtīt šīs nodaļas red. Ž. Zentiņam, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont. Tālrunis LE 5-1470.

ŠAUŠANAS SACENSĪBAS BĒRZAINĒ

Toronto latviešu makšķernieku - mednieku klubs Bērzainē 27. jūlijā rīko internās šaušanas sacensības māla baložu šaušanā, kā arī mazkalibra šaušanā. Šaušana notiks šā sporta vadītāju uzraudzībā.

Sacensību dalībniekus iedalīs divās grupās A un B. B. grupā varēs piedalīties visi, kas nepiedalās vingrinājumu šaušanās. Balvas paredzētas abām grupām. Pēc sacensībām izsniegs nozīmes par nošautiem lielmedījumiem pagājušā sezonā, to skaits ir ievērojami liels.

Klubs ziņo, ka šinī dienā visā Bērzaines territorijā visiem ieeja brīva. Šaušana sāksies plkst. 10 no rīta un turpināsies līdz plkst. 7. vak. Vakarā viesi varēs pie mūzikas pakavēties saviesīgās izpriecās.

Kluba valde.

Teņisa spēles Toronto

Gadskārtējās tenisa sacensības Toronto un Montreālas latviešu vienībām šogad notika 13. jūlijā Toronto, Riverdēles parka jaunajā tenisa laukumā. Sacīkstes vadīja Toronto latviešu tenisa kluba vad. A. Mackars. Tās ritēja gludi, kaut spēlētājus jūtami gurdināja karstā saule. Katra komanda izgāja sacensībās ar 8 spēlētājiem (6 kungi, 2 dāmas), un spraigā cīņā ar 8:5 punktu rezultātu uzvaras laurus šoreiz guva Toronto komanda, otrreiz iegūstot mežu rūpnieka V. Janitēna dāvāto ceļojošo kausu, kuru iepriekšējā gada sacensībās bija izcīnījuši Montreālas tenisisti.

Spēļu rezultāti vīriešu vienspēlēs: R. Ceinovskis (Toronto) — J. Lukstiņš (Montreāla) — 6:4, 6:3. J. Čākurs (Tor.) — G Štāls (Montr.) — 6:1, 6:4. E. Mikažāns (Tor.) — E Platups (Montr.) — 6:8, 6:3, 6:2. A. Jēkabsons (Tor.) — I. Kiršteins (Montr.) — 6:1, 6:1 V. Teteris (Tor.) — Dr. A. Valdmanis (Montr.) — 7:5, 6:3. R. Vītiņš (Montr.) — A. Orste (Tor.) — 6:4, 2:6, 6:1.

Dāmu vienspēlē: M. Lukstiņa (Montr.) — M. Grīnberga (Tor.) — 6:1, 7:5. M. Kalace (Montr.) — D. Lūse (Tor.) — 6:0 6:0.

Jauktā dubultspēlē: M. Lukstiņa - Dr. A. Valdmanis (Montr.) — G. Mackare - A. Mackars (Tor.) — 6:3, 8:6. M. Kalace - E. Platups (Montr.) — M. Grīnberga - J. Čākurs (Tor.) — 7:5, 6:1.

Vīriešu dubultspēlē: R. Ceinovskis - A. Mackars (Tor.) — Dr. A. Valdmanis - G. Štāls (Montr.) — 6:4, 8:6. A. Jēkabsons - V. Teteris (Tor.) — J. Lukstiņš - I. Kiršteins (Montr.) — 6:2, 6:1. J. Čākurs - E. Mikužāns (Tor.) — R Vītiņš - E. Platups (Montr.) — 6:0, 6:2.

O. K.

ELMARS EZERIŅŠ GRŪŽ LODI 17,165 M UN MET DISKU 51,475 M

ASV universitāšu Central Collegiate Conference 1963. gada (38. gadskārtējās meistarsacīkstēs — vieglatlētikā Notre Dame universitātes (Sautbendā, Indiānā) Cartier laukumā, 8. jūnijā, izcilus panākumus guva Milvoku latviešu sporta kopas Auseklis jaunās paaudzes vieglatlēts Elmars Ezeriņš.

Pārstāvot savu Alma Mater — Viskonsinas universitāti, E. Ezeriņš izcīnīja 2 meistartit: lodes grūšanā, sasniedzot jaunu personisko rekordu — 17,165 m (56 pēdas 3¾ collas), un diska mešanā — 51,475 m (168 pēdas 10½ collas). Pēdējais rezultāts ir arī jauns Cartier laukuma rekords, par 1,36 m,uzlabojot Indiānas universitātes (Blūmingtonā, Indiānā) vieglatlēta Harrisa pirms 24 gadiem (1939. gadā!) iespēto līdzšinējo rekordu — 50,115 m (164 pēdas 5 collas). 17,165 m varējums lodes grūšanā savukārt ir trimdas latviešu vieglatlētu labākais sasniegums šinī disciplīnā, tūlīt aiz torontieša Juŗa Pūces šī gada 27. aprīlī sasniegtā jaunā trimdas latviešu rekorda — 17,46 m. Gan jāpiebilst, ka sacensībās telpās E. Ezeriņš šī gada pavasarī lodi grūdis jau 17,525 m (56 pēdas 6 collas), kas ir latviešu visu laiku labākais sasniegums, taču pēc starptautiskajiem vieglatlētikas noteikumiem telpu sacensībās iespētos rezultātus oficiālos rekordu sarakstos un statistikās nevar uzņemt.

G. Grīslītis

ĒRIKS KOŅECKIS ATVESEĻOJAS

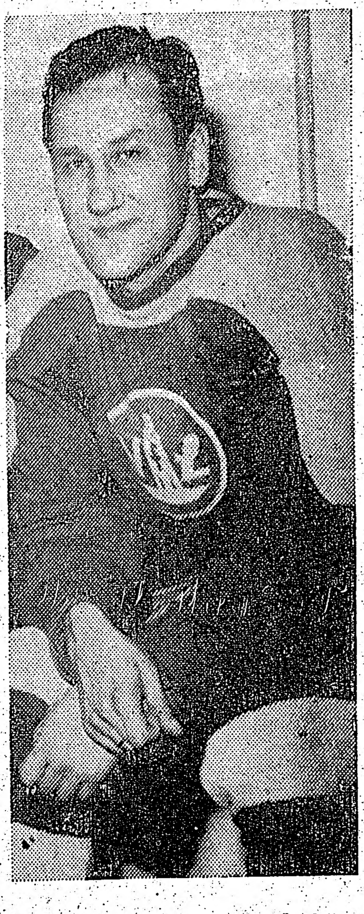

Kopš „Letten Mannschaft" — HC Augsburg dibināšanas pēckaŗa posmā, Ērika Koņecka vārds un ledushokejs ir kļuvuši gandrīz sinonimi. Viņa vārdu vācu sporta prese raksta vēl aizvien „zeltā". Neskaitāmajos ziņu aģentūru un avīžu reportieŗu rakstos Ērikam Koņeckim ir gājis līdz arī vārds: latvietis. Jau turpat 18 gadu!

Koņecka sporta sasniegumu bilance ir jo iespaidīga. Viņš ir 4-kārtējs Latvijas valsts vienības spēlētājs; 1951. un 1952. gadā viņa vienība Preussen Krefeld, resp. Krēfeldas EV (pēdējā viņš bija arī trenētājs) izcīna Vācijas meistartitulu; 6 reizes viņa vienība iegūst Vācijas meistarībā 2. vietu; Koņeckis ir pirmais latvietis, kuŗš uzsāk trenēt kādu ārzemju ledushokeja sekstetu. Par viņu Minchenes sporta laikraksts „Tempo" saka: „Kanadas formāta spēlētājs".

1955. g. ziemā Koņeckis ir Vācijas „B" izlases trenētājs. Pasaules meistarsacīkšu laikā 1954. g. martā latvieša sagatavotais sešnieks, spēlējot ārpus konkurences, izcīna pirmo vietu „Junior Cup" turnīrā ar Italiju. To savukārt sagatavo latviešu paziņa — šveicietis Bibi Toriāni, 1948. g. ziemas olimpisko spēļu zvēresta teicējs St. Moricā.

1948. gadā, vēl esot HC Augsburg komandā, Arnolds Šmits laikrakstā Latvija dod viņam goda pilno 3. vietu min. gada izcilāko trimdas latviešu sportistu kopvērtējumā, tūlīt aiz futbolista K. Ārena un pasaules klases šķēpraiža J. Stendzenieka.

Ēriks bija 18 gadus vecs, kad viņš uzģērba Latvijas valsts izlases tērpu 1938. gadā. Viņš bija arī ierindā, Latvijai absolvējot pēdējo valstu sacīksti 1940. gadā Rīgā pret Igauniju, kas beidzās 2:1 latviešu labā. Koņecka ledushokeja šūpulis ir kārts Rīgas ASK vienībā.

Agronoms Leonīds Vedējs, Latvijas 34-kārtējais valsts vienības spēlētājs un Latvijas ziemas sporta savienības zelta nozīmes īpašnieks domā, ka Koņeckis ir labākais ledushokejists, kāds mums jebkad bijis. Dr. E. Šēls, vācu ledushokeja speciālists, dod savu spriedumu šādās rindās: „Koņeckis ir viens no simpātiskākiem ledushokejistiem, kādu esmu saticis."

Tagad Koņeckis ir Dortmundas vienības uzbrucējs, trenētājs un pilsētas ledusstadiona pārzinis. Pagājušā sezonā viņš kādā sacīkstē lauza pēdu piecās vietās! Pēc vairāku nedēļu nogulēšanas slimnīcā Ēriks tagad atveseļojies tik tālu, ka, paša vārdiem runājot, „es esmu mēģinājis atkal sportiski kustēties." Koņecka adrese: Dortmund, Rheinlanddam 200, West Germany.

Im. B.

LATVIEŠU BASKETBOLA UN VOLEJBOLA MEISTARĪBA ASV

ŅUJORKA, ČIKĀGA UN VAŠINGTONA JAUNIE MEISTARI.

ASV latviešu basketbola un volejbola meistarības fināli notika Filadelfijā. Sacīkstes noskatījās kupls apmeklētāju pulks, daudzi bija ieradušies arī no citām pilsētām. Meistarības finālspēles atklāja Latvijas sūtniecības padomnieks Dr. A. Dinbergs.

Čikāgas volejbola vienībā bija J. Strazdiņš, kas desmit gadus pēc kārtas piedalījies meistarības finālos. ALAs sporta biroja vadītājs A. Zāģeris pasniedza J. Srazdiņam piemiņas velti. Atzīmējot ASV latviešu desmitās finālspēles, rīkotāji bija sagatavojuši jubilejas spēlēm veltītu piemiņas izdevumu, kuŗam savus novēlējumus bija devuši sūtnis Dr. A. Spekke un ALAs valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš. Basketbola finālam bija kvalificējušās: Filadelfijas Namejs, Klīvlendas Stars, Ņujorkas Rakte un Mineapoles Starts; vīriešu volejbolā — Čikāgas LBSK, Ņujorkas LSB, Sirakūzas LSK un Saginavas LKSK; sieviešu volejbolā — Milvoku Auseklis, Vašingtonas Sigulda, Klīvlendas Stars un Ņudžersijas Kursa.

Ap 100 sportistu lielo parādi komandēja kādreizējais Latvijas valsts vienības basketbolists A. Jūrmala. Parādi pieņēma ALAs Sporta biroja vadītājs A. Zāģeris.

Basketbols —

Pirmajā spēlē tikās Namejs ar Staru. Abas vienības bija spēkos ļoti vienlīdzīgas un pirmais puslaiks beidzās neizšķirti — 38:38. Namejs bija nedaudz veiksmīgāks iemetienos un uzvarēja ar 86:80. Namejam veiksmīgākais punktu guvējs bija Ķeris, kas ieguva 25 punktus, Briedis — 17, Ivanovs — 16, U. Znotēns — 13. Klīvlendai: Cielēns — 28, Ūdris — 19 un Auzenbergs — 17. Otrā spēlē tikās Rakte ar Startu. Pirmo puslaiku nobeidza Ņujorka ar niecīgu 2 punktu pārsvaru — 29:27. Otrā puslaikā ņujorkieši sāka darboties daudz veiksmīgāki un uzvarēja ar 75: 57. Ņujorkas Raktei punktus ieguva: Pelkavs — 17, Karlsons — 16, E. Ārens — 13, A. Bergs — 12. Startam: Z. Kauls — 26, Vīgants — 13, J. Kauls — 10.

Par trešo vietu sacentās Mineapoles Starts ar Klīvlendas Staru. Uzvarēja Starts ar 85:73..

Uzvarētājiem punktus ieguva: Vīgants — 30, Z. Kauls — 25, J. Kauls — 10, I. Kauls — 9, R. Strēlnieks — 9, I. Lācis — 5 un T. Kauls.

Klīvlendai spēlēja: Auzenbergs — 20, Cielēns — 17, Ūdris — 15, Mantenieks — 14, M. Mantenieks — 7 un Burvis — 2.

Finālā tikās Ņujorkas Rakte ar Filadelfijas Nameju. Spēles sākums abām vienībām ļoti vienlīdzīgs, un abas vienības gūst punktus pārmaiņus. Puslaika vidū Namejs nomaina vairākus pamatsastāva spēlētājus, kas dod pretiniekam ievērojamu auguma pārsvaru, ko Rakte arī prata izmantot un nobeidz puslaiku savā labā ar 50:32. Otrā puslaikā Namejs gan punktu starpību samazina, bet nespēj panākt izlīdzinājumu, un zaudē spēli ar 81: 85. Ņujorkas Rakte atkal pēc gada pārtraukuma izcīna meistara godu. Raktei punktus ieguva: A. Ārens — 27, Karlsons — 26, E. Ārens — 11, Balgalvis — 6, Bergs — 4, Štolcs — 3, V. Vipulis un Līdacis.

Namejam: Briedis — 20, Ķeris — 18, P. Znotēns — 15, Ivanovs — 15, Stūrmanis — 6, A. Krūmiņš — 2, M. Znotēns — 2, Andrejs Krūmiņš un V. Avots.

Visvalža Meldera piemiņas balvu labākam finālspēļu basketbolistam saņēma Andris Karlsons. Imanta Štāla balvu saņēma divi basketbolisti — Arnis Balgalvis un Monvīds Bīgonts, bet M. Stulpiņa balvu „sportiskākai vienībai" piešķīra Mineapoles Startam.

Vīriešu volejbols —

Pusfinālā tikās Čikāgas LBSK ar Sirakūzu LSK. Uzvarēja Čikāga ar 15:2, 15:4 un 15:0.

Otrā spēlē tikās Ņujorkas LSB ar Saginavas LKSK. Uzvarēja Ņujorka ar 16:14, 14:16, 15:12 un 15:6. 3. vietas dēļ spēlēja Saginava ar Sirakūzām. Uzvarēja Saginava ar 14:16, 15:4 un 15:8. Finālā tikās Čikāga ar Ņujorku. Pārāka bija „vecmeistars" Čikāga, kas uzvarēja ar: 15:7, 15:12, 9:15 un 15:12. Čikāgas vienībā spēlēja: V. un E. Tumi, I. Dumpis, A. Dzelme, I. Freimanis, J. Strazdiņš, J. Velkme un Reinfelds.

Ņujorkai V. Grīnvalds, A. Ezergailis, A. Bār, St. Žmuidziņš, H. Meilands, O. 'amuzs un G. Ozolnieks.

Sieviešu voljbols —

Sieviešu vlejbola pusfinālā vispirms sacntās Vašingtonas Sigulda ar Mlvoku Ausekli. Uzvarēja Vašingona ar: 15:1, 15: 10 un 15:1. Jātzīmē, ka Ausekļa vienība ir galos ļoti jauna, un tā nākotnē va kļūt viena no pašām pirmajān. Otrā spēlē Klīvlendas Stars uzvarēja Ņudžersijas Kursu ar 15:3, 15:6 un 15:9.

Par trešo ietu cīnījās Kursa ar Ausekli; zvarēja Kursa ar 15:7 un 15:6. Finālā uzvarēja Sigulda. Sacensība bija ļoti drāmatiska. Rezultāts: 6:14, 15:8, 10: 15, 13:15 un 15:11. Pēdējā setā punkti auga abām vienībām pārmaiņus, abas ienības labi gremdē. Pie rezultāta 10:10 Klīvlenda kļūdās, un Sigulda spēj atrauties un pirmo reizi izcīna meistara godu, saņemot Latvijas kausu.

IVARS VELDRE GRŪŽ LODI 14,13 M UN MET DISKU 44,15 M

Daugavas Vanagu apvienības Indianapolē sporta kopas šī gada sezonas 12. internajās sacīkstēs, 22. jūnijā ,vietējās Batlera universitātes laukumā, Ivars Veldre grūda lodi 14,13 m un meta disku 44,15 m, kas ir viņa šī gada sezonas līdz šim labākie sasniegumi šinīs disciplīnās.

13. internajās sacīkstēs, 3. un 4. jūlijā, Valda Grīslīte sieviešu sacensībās grūda lodi 8,83 m un meta disku 23,40 m **G. G.**

MODRA UN HERTAS PĒTERSONU IZCILĀ ROSĪBA UN PANĀKUMI

Ļoti izcilu rosību un teicamus panākumus šī gada sezonā jau uzrādījis Vašingtonas AS valsts latviešu sporta kopas Ausma (Sietlā) vieglatlētu pāris Modris un Herta Pētersoni.

Vašingtonas valsts amatieŗu sporta apvienības (AAU) gadskārtējās meistarsacīkstēs Modris izcīnīja 2. vietu 120 jardu (109,728 m) barjērskrējienā — 15,7 sek. un 3. vietu 440 jardu (402,336 m) barjērskrējienā — 57,9 sek., bet sieviešu sacensībās Herta izcīnīja pavalsts AAU meistartitulus lodes grūšanā — 10,46 m un diska mešanā — 35,45 m, bet šķēpa mešanā palika 5. vietā — 29,80 m. Šinīs meistarsacīkstēs startēja arī vēl trešais Ausmas vieglatlēts — sprinteris Juris Lejnieks, 100 jardus (91,440 m) veicot 10,5 sek. J. Lejnieks pašlaik cītīgi studē maģistra grada iegūšanai universitātē, tādēļ startēja tikpat kā netrenējies.

ASV Ziemeļrietumu AAU gadskārtējās meistarsacīkstēs, 8. jūnijā, Modris skrēja 120 jardu (109,728 m) barjērskrējienu 16,2 sek. (spēcīgs pretvējš) un 440 jardu (402,336 m) barjērskrējienu — 57,0 sek., bet sieviešu sacensībās Herta grūda lodi 10,73 m, meta disku 32,43 m un meta šķēpu 30,44 m visās trijās disciplīnās izcīnot godpilnās 3. vietas.

Citās, mazākās sacensībās Modris skrējis 100 m — 11,4 sek., 200 m — 23,4 sek., 120 jardu (109,728 m) barjērskrējienu — 15,5 sek., 220 jardu (201,168 m) barjērskrējienu — 26,2 sek. un lēcis trīssoļlēšanā 12,11 m. Herta pārbaudes sacīkstēs lēkusi tāllēkšanā 4,36 m.

G. Grīslītis

VISĀ PASAULĒ

No Havanas saņemtas ziņas, ka Las Villas provincē par nemorālu uzvedību padzīti četrdesmit profesori. Nemorālai uzvedībai, šai gadījumā, gan mazliet savādāks jēdziens. Padzītie zinātnieki un skolotāji esot mēģinājuši sabotēt tautas un revolūcionārās valdības izglītības plānus.

● Pēc dienu ilga pārtraukuma Padomju Savienība un komūnistu Ķīna atkal atsākušas savas ideoloģiskās sarunas. Pegājušās nedēļas beigu posmā, sekojot krievu apvainojumu vētrai, likās, ka sarunas beigsies dabīgā nāvē. Tas tomēr vēl nav noticis. Nekādu saprašanos gan no komūnistu sarunām negaida, bet tiek paredzēts, ka komūnistu konferences noslēgumā patiesās Padomju Savienības un komūnistu Ķīnas domstarpības pasaulei netiks atklātas.

● Anglijas koloniju ministrs Sands paskaidro, ka Mekmillena valdība nemēģinās nekādā veidā iespaidot Britu Giānas konstitūciju un ka marksistu ministru prezidentam Jaganam darbošanās tiesības netiks ierobežotas. Jagana tiesību ierobežošanu un konstitūcijas likvidēšanu proponēja Sav. Valstis, kas baidās, ka Giāna varētu pilnīgi pāriet komūnistu pasaulē

APSPIESTO TAUTU NEDĒĻAS . . .

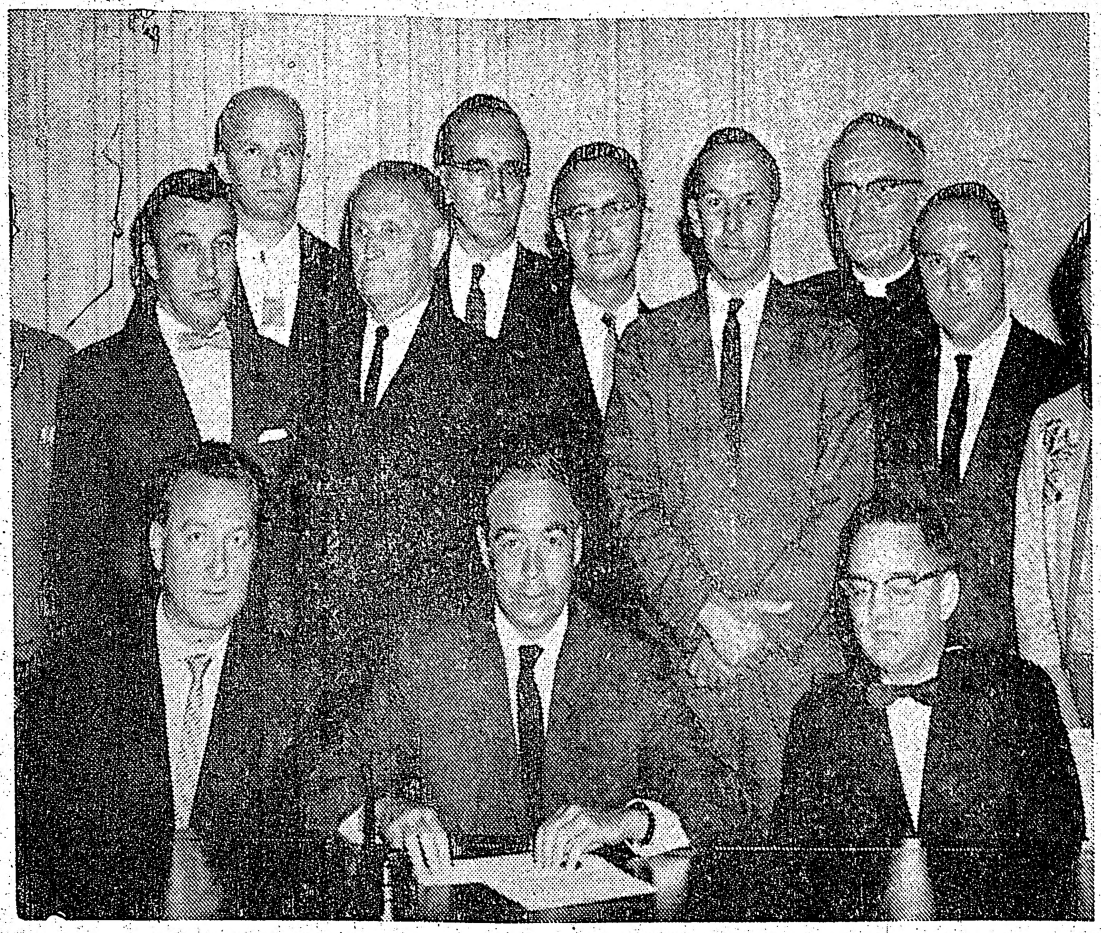

Apspiesto tautu delegācijas pieņemšana Pensilvēnijas gubernātora mītnē Harrisburgā. Vidū sēd gubernātors Skrantons, proklamāciju parakstot. Aiz viņa latviešu pārstāvis Dr. N. Vīksniņš un lietuvietis Stiklorius.

(Pārnesums no 5. lpp.)

3) Brīvo Latvju biedrība — Holšteins ar kundzi, Zālīša kundze (tautas tērpā).

4) Radio raidījumi „Latviešu balss Filadelfijā" un Korporāciju kopa — Fr. Brunavs.

5) Filadelfijas un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudze + prāvests K. Birznieks.

Svinīgo aktu šai sanāksmē ievadīja īsa svētruna un klusuma brīdis, pieminot nebrīvībā nospiestās tautas. Sarīkojuma vadība šogad uzticēta ukraiņu pārstāvim Darmoprejam, kuŗš šo goda pienākumu veica ar lielu dedzību un atzīstamu lietpratību. Galvenais runātājs Dr. Dobrijanskis, arī ukrainis.

Gaŗākā stāstījumā Dr. Dobrijanskis iztirzāja apspiesto tautu cīņas par nolaupītās brīvības atgūšanu un Apspiesto tautu nedēļas nozīmi aukstajā kaŗā. Runātājs atgādināja, ka priekš pieciem gadiem, kad ASV Kongress pieņēma rezolūciju par Apspiesto tautu nedēļas atzīmēšanu un prezidents parakstījis īpašu deklarāciju, viņā pusē dzelzs priekškaram sacēlies nepieredzēts troksnis, tik negants, kā nekad agrāk, bet dīvainā kārtā to nav spējuši saklausīt un uztvert šejienes prese . . . Viņš īpaši uzsvēra, ka apspiesto tautu brīvības cīnītāji rietumu pasaulē atzīstami par pašiem svarīgākajiem aukstā kaŗa ieročiem.

Pensilvēnijas gubernātora Skrantona proklamāciju nolasīja Ķīnas pārstāvis, bet Filadelfijas pilsētas galvas Teita vēstījumu atklātībai cēla priekšā poļu reprezentants Biļinskis.

Gubernātora Skrantona uzdevumā svinīgo sanāksmi uzrunāja komercsekretārs Teibers — čechs. Atgādinādams Masarika nopelnus Eiropas tautu brīvības kustībā, viņš skubināja apspiesto tautu locekļus brīvajā pasaulē rosīgāk piedalīties savas tautas brīvības atgūšanas cīņās, kas risināma kā iekšpolitiskā laukā, tā arī uz āreni, cenšoties atturēt nepareizi informētus politiķus no tādas izrīcības, kas stiprinātu pretinieku, un ar savu cīņas rosmi celtu un uzturētu cerības un morālo spēku savos, verdzībā turētajos tautas brāļos. „Taisnība uzvarēs!" savu runu beidzot čechu valodā izsaucās Pensilvēnijas gubernātora pārstāvis.

Nobeiguma runā Filadelfijas pilsētas galva Teits īpaši uzsvēra, ka tik tiešām, kā šai pilsētā pasludināta ASV neatkarība, viņš sava augstā amata iespēju robežās gribētu darīt visu, ko vien var, neizraisot kaŗu, lai jo drīzi pienāktu diena, kad nebrīvībā turētās tautas, šai pašā vietā saņemtu vēstījumu, ka tās atkal kļuvušas brīvas. Pēc akta pilsētas galva iejaucās viesu pulkā — arī starp latviešiem, — sirsnīgi aprunādamies un apsveicinādamies, juzdamies kā tuvu draugu saimē.

Noslēguma lūgsnu teica igauņu mācītājs J. Rebane. —

Apspiesto tautu nedēļas manifestācija jāatzīst par labi un raiti izrīkotu un pieskaitāma lielākajiem un nozīmīgākajiem sarīkojumiem tautu brīvības mērķu sekmēšanā, kādi vien pēdējos gados notikuši šai pilsētā, kas kļuvusi par zīmīgāko brīvības simbolu glabātāju pasaulē.

KANADAS ZIŅAS

KIČENERA

● Kanadas DV gadskārtējās šaušanas sacensības arī šogad notiks Kičenerā, River Valley Lodge šautuvē, sestdien, 24. augustā, plkst. 11 pr. p. Sacīkstēs pirmoreiz piedalīsies arī dāmas. Parallēli šaušanas sacensības norisei, notiks mazāka apmēra DV salidojums ar dažādām sporta spēlēm vīriešiem un sievietēm (volejbols, skriešanas disciplīnas, skriešana ar olu, maisā skrējieni, virves vilkšana u. c.).

Vakarā turpat kluba zālē būs vietējās DV nodaļas 11 gadu svētku sarīkojums ar sacensību uzvarētāju apbalvošanu. Priekšnesumos piedalās Kanadas DV teātŗa trupas aktieŗi. Saviesīgajā vakarā spēlēs iecienītais deju orķestris E. Zakuļa vadībā. Rīkotāji sagaida ierodamies daudz ciemiņu arī no citiem latviešu centriem, kur darbojas DV nodaļas.

HAMILTONA

● Kad skolas durvis slēdzās vasaras atpūtai, daudzās Hamiltonas latviešu mītnēs vēl jo sparīgi skanēja klavieŗu mūzika, jo pianistes A. Mednes audzēkņi gatavojās savam vakaram. Tas notika latviešu draudzes telpās.

Programmu, kas atbilst Toronto karaliskās konservātorijas prasībām, izpildīja audzēkņi no pirmās līdz desmitai klasei.

Kluss priekš piepildīja klausītāju sirdis, dzirdot teicamu spēli, ko izpildīja jaunieši, kuŗi vēl nedaudzus gadus atpakaļ sāka savus pirmos soļus mūzikas laukā. Arī apmeklētāju skaits bija lielāks nekā vienā otrā Hamiltonas sarīkojumā.

Vakara ienākumu $53 pianiste nodeva draudzes klavieŗu fondam.

Ievērojamas jubilejas

Šajā pavasarī vācu sociāldemokrati ar plašiem sarīkojumiem sāka svinēt savas partijas 100 gadu jubileju. Svinības dažādās Rietumvācijas pilsētās un novados turpinās visu vasaru.

Tikpat ievērojamu 100 gadu jubileju šinī vasarā gandrīz visā pasaulē var svinēt arī Internacionālais Sarkanais Krusts. Galvenās SK jubilejas svinības no 15. augusta līdz 15. septembrim notiks Šveicē.

V. Aks.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.

Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 21. jūlijā, plkst. 10 rītā dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 28. jūlijā, Bērnu svētki Sidrabenē. Dievkalpojums turpat plkst. 10 rītā.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

21. jūlijā dievkalpojums Saulainē.

28. jūlijā, plkst. 2 p. p. dievkalpojums Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361. Danforth Ave.

21. jūlijā, plkst. 12 dievkalpojums draudzes lauku īpašumā Tālavā.

28. jūlijā, plkst. 12 dievkalpojums draudzes lauku īpašumā Tālavā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

21. jūlijā, plkst. 11 pr. p. dievkalpojums Māc. A Čops

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

SV. KATARĪNES

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

21. jūlijā, plkst. 3,30 p. p. dievkalpojums; dziesmu grāmatas; māc J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C., tel RE 8-8797, Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

4. augustā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums Kitsilano baznīcā.

18. augustā, plkst. 10 no rīta kapu svētku dievkalpojums Forest Lawn kapu baznīcā, Grandview Highway un Royal Oak krustojumā.

14. septembrī, plkst. 6 vakarā dievkalpojums Kitsilano baznīcā. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē dāmu komitejas rīkotais gadskārtējais bazārs.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa kalpojums.

Māc. Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8. Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs.